

AV&Entertainment[®]

MAGAZINE

100[®]
EDITIE

DE UITRUSTING VAN:
**CAMERAMAN
RORY VAN DEN BERG**

DAGBOEK VAN EEN
HERDERSHOND
KRACHT VAN DE EENVOUD

MATTHIJS GAAT DOOR
CREATIVITEIT OP DE SPITS DRIJVEN

CENTRAL PARK
FESTIVAL-OASE IN HARTJE STAD

JAARGANG 18 - NR. 3 - 2022 - JULI

www.av-entertainment.nl

+55
ProAV
BRANDS:

Blackmagicdesign

Haivision

JVC

visual engineering
LIGHTWARE

Panasonic

Roland
Professional A/V

ROSS[®]
LIVING LIVE!

SONY

The all-in-one AV webshop

25 years of experience

Our dedicated product managers follow the **latest trends in technology** for creating, managing, storing and distribution of content.

Great prices, every day

Create your account and don't lose any **discount**.

Specialized support team

Our **service** extends beyond supplying products. Knowledge of products, processes and the industry in which you work is just as important. Contact our trained and certified team with all your questions.

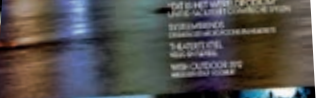
CREATE YOUR ACCOUNT
AND SHOP

shop.diginet.pro

100^e EDITIE

AV&Entertainment MAGAZINE

100 X AV&ENTERTAINMENT

We hebben wat te vieren bij AV & Entertainment Magazine! In deze zomer die toch al zo prettig is (wat voelt het bevrijdend om weer over een festivalterrein te struinen) verschijnt namelijk ook deze bijzondere (voor ons dan toch) editie van ons vakblad. Qua inhoud niet heel anders dan de edities die we eerder maakten en zullen blijven maken, maar wel onze 100e editie. Reden genoeg om héél even stil te staan bij deze mijlpaal.

Ze liggen keurig opgestapeld in een kast op de burelen van AV & Entertainment Magazine. Exact 99 edities op een rij, dit gaat de 100e worden. Zo'n 8.500 pagina's aan informatie over alles wat er bij komt kijken om tot fraaie producties te komen in de wereld van televisie (en andere video-uitingen), radio, theater en evenementen. Nummer 1 maakten we in 2005 en dat was best spannend. Blijkbaar heeft het ook indruk

gemaakt, want ik weet nog precies hoe en waar ik het allereerste artikel - 'ILDA helpt lasermarkt professionaliseren' - zat te schrijven.

VERANDERD

Bladeren door die editie is als terugkijken naar foto's van een oude ex. In herinnering toch net wat mooier dan in werkelijkheid. De vormgeving zal toen bijvoorbeeld best hip geweest zijn, maar ook

op dat gebied is er in de afgelopen jaren blijkbaar veel veranderd. Dat past dan weer prima bij de wereld waarbinnen we ons met AV & Entertainment bewegen. Want waar mensen van buiten de branche zich nog wel eens afvragen 'of het niet moeilijk is om elke twee maanden een magazine te vullen', weten wij wel beter.

Hoewel 2005 slechts 17 jaar geleden is, zijn de verschillen tussen toen en nu gigantisch. Bedrijven kwamen en gingen (in onze eerste editie werden we bijvoorbeeld over twee volledige pagina's met die uitgave gefeliciteerd door dutchView) en hetzelfde geldt voor de techniek. In editie 2 leerde Huls Kamp Audiovisueel ons dat 'High Definition de standaard van morgen ging worden'. Bovendien werd 'video' (inmiddels al niet meer weg te denken) naast licht en geluid aangekondigd als derde pijler bij grote evenementen.

BIJZONDER

Over die evenementen gesproken: één van de meest bijzondere dingen die we in al die jaren AV & Entertainment Magazine gedaan hebben, ging samen met een groot evenement dat níet doorging. En dat kwam dan weer voort uit de raarste (en meest ellendige) periode uit onze jonge geschiedenis: het tijdperk 'corona'. Eigenlijk zou half mei 2020 het Eurovisie Songfestival plaatsvinden in Rotterdam Ahoy, maar we weten allemaal waarom dat niet doorging. In plaats daarvan zonden wij (dank-

zij de belangeloze hulp van héél wat branchege-noten) vanuit een leeg Ahoy een live talkshow uit waarin werd gesproken over de stand van zaken en toekomst van de branche in crisistijd. In één week tijd gingen we van een idee naar een online talkshow, live vanuit wat op dat moment het epicentrum van de entertainmentwereld had moeten zijn. Symbolischer kon bijna niet. Bovendien stond wat we daar met zijn allen deden ook meteen symbool voor wat onze branche zo mooi maakt. De handen gingen ineen en de schouders gingen er gezamenlijk onder. Regisseurs, cameramensen, technische toeleveranciers, presentators, gasten, Rotterdam Ahoy. Iedereen samen, allemaal voor de branche.

BLIJVEN

Inmiddels ziet de wereld er weer heel anders uit en doen we weer vooral wat we zo leuk vinden. We kampen met zijn allen nog met de naweeën (waar is het personeel?), maar ook dat maakt weer dat de saamhorigheid onder de mensen die er nog wél zijn, groot is. Wij blijven trouwens sowieso, net als de afgelopen zeventien jaar, hopelijk met al die mensen die ons al die tijd geholpen hebben om dat mogelijk te maken. Freelancers, adverteerders, mensen die de tijd namen ons te woord te staan voor onze verhalen en die maken dat de branche überhaupt de moeite is om over te publiceren, waardoor wij inderdaad een blijvertje hebben kunnen worden. Bedankt en tot snel! <

TV & Radio

100 x AV & Entertainment	3
TV & Radio Kort	9
Column John Huijbregts	13
Creativiteit op de spits drijven bij Matthijs Gaat Door	14
Adobe Creative Cloud 2022: what's new?	20
Broadcastvoertuigen: de MUSIC 1 van AudioDepot	24
Filebased en streaming recordersystemen	26
De uitrusting van cameraman Rory van den Berg	34

Theater & Podia

Theater & Podia Kort	43
Dolly Dots: 'Smaakvol geheel dat klinkt als een klok'	44
SpectraColor: de ontwikkeling van een beter kleurenmengsysteem	48
Dagboek van een Herdershond: kracht van eenvoud	50
Stressvrij en verbluffend: Rodahal kiest dBTechnologies	58

Show & Events

Show & Events Kort	59
Central Park: festival-oase in hartje stad	60
Nieuwe looks voor Racoon	70
NEXT Truss neemt Interl T.C. over - verhuur naar AED Group	73
ISE 2022: fraai debuut in Barcelona	74

gefeliciteerd
met de
100^e
editie

NIEUW: BLACKMAGIC POCKET CINEMA CAMERA 6K G2

Blackmagic Design heeft de Blackmagic Pocket Cinema Camera 6K G2 aangekondigd, een next generation model van de Blackmagic Pocket Cinema Camera 6K. De Blackmagic Pocket Cinema Camera 6K G2 is voorzien van een verstelbare touchscreen voor gemakkelijker kadreren van opnamen, een grotere batterij voor langer gebruik zonder batterijen op te laden of te vervangen, en ondersteuning voor een optionele elektronische zoeker. De Blackmagic Pocket Cinema Camera 6K G2 heeft de nieuwste Blackmagic-generatie 5 color science en behoudt de populaire filmische Super 35 HDR-beeldsensor met 13 stops dynamisch bereik, dubbele native ISO- en EF-lensvatting van het vorige model. Blackmagic Pocket Cinema Camera 6K G2 is vanaf nu verkrijgbaar bij Blackmagic Design-resellers wereldwijd voor een adviesprijs van €1925,-.

RØDE ONTHULT DE RØDECASTER PRO II

De RØDEcaster Pro II is een volledig geïntegreerde audioproductie studio. Dit nieuwe product is niet alleen een doorontwikkeling van de bestaande en populaire RØDEcaster Pro, de opvolger biedt een hele hoop extra's waarmee dit product niet alleen geschikt is voor podcasting, maar voor vrijwel elke content creator die met audio bezig is (podcasters, livestreamers, broadcasters, muzikanten). En dat alles in een zeer gebruiksvriendelijke verpakking! De RØDEcaster Pro II is nu beschikbaar en is o.a. verkrijgbaar bij Mafico. Verpakt met belangrijke kenmerken voor de nieuwe generatie biedt de RØDEcaster Pro II een kwaliteits audio-oplossing voor alle soorten makers. Het opnemen van audio is ontzettend eenvoudig gemaakt met dit product. Of je de RØDEcaster Pro II nu gebruikt voor streaming, podcasting of muziek opnames, alle gemakken zitten verpakt in één gebruiksvriendelijk apparaat. De RØDEcaster Pro II levert uitstekende audio-kwaliteit voor ieder type opname, dankzij de Revolution Preamps, studio-grade APHEX processing en VoxLab processing editor. De RØDEcaster Pro II is volledig naar wens in te stellen. Alles van de SMART pads tot de mixer kan worden afgestemd op elke creatieve visie. Daarbij zijn er dankzij de meerdere connectiviteit opties diverse mogelijkheden voor een fijne workflow en eenvoudige integratie met andere apparatuur

NETGEAR EN LIGHTWARE: BEREIK IN DE PROFESSIONELE AV OVER IP-MARKT VERGROTEN

NETGEAR, marktleider op het gebied van netwerkproducten voor consumenten, bedrijven en serviceproviders, en Lightware, leverancier van audiovisuele producten, hebben de handen ineengeslagen op het gebied van AV over IP-toepassingen. De samenwerking is tot stand gekomen door het snelgroeiende landschap van AV-toepassingen, waarbij Video over IP inmiddels realiteit is geworden. Hierbij is het van belang dat netwerk- en audiovisuele producten steeds vaker hand in hand gaan. Lightware maakt Video over IP 1Gbe- (VINX) en 10Gbe-oplossingen (UBEX) voor de audiovisuele integrator. De unieke producten van Lightware maken hoogwaardige AV over IP-transmissie en signaaluitbreiding via een standaard Ethernet-netwerk mogelijk. Hierbij biedt NETGEAR een speciale serie Pro AV-switches, de M4200 en M4300, met krachtige PoE+ en PoE++-functies die volledig afgestemd zijn op en compatible met de producten van Lightware. De samenwerking tussen NETGEAR en Lightware zorgt zo voor makkelijke en betrouwbare implementatie van AV over IP-oplossingen. Sergio Mandos, Sales Manager Benelux bij NETGEAR: "Netwerk-switches zijn inmiddels noodzakelijk geworden voor Video over IP en NETGEAR biedt hier met de M4250 AV-serie uitkomst. Door de samenwerking met Lightware heeft de integrator extra zekerheid dat de video-oplossing voldoet aan de (netwerk)eisen dankzij de directe integratie tussen de producten van Lightware en NETGEAR". Het enthousiasme is wederzijds, vertelt Hans Bekhof, Sales Manager bij Lightware: "NETGEAR vult onze UBEX- en VINX-productlijnen perfect aan met zijn special serie Pro AV-switches. In NETGEAR vinden wij een partner die zich als enige ook focust op de AV over IP markt en zijn producten daarvoor geschikt maakt."

Cueco...

Autocue nodig?

Cueco is specialist op het gebied van autocue

Wij hebben al 30 jaar ervaring met concerten, televisie en congressen

Vraag vrijblijvend naar info of kijk op onze website

Contact...

Einsteinstraat 67
3316 GG Dordrecht
T: +31 10 29 29 545
F: +31 10 29 29 658
@: info@cueco.nl
www.cueco.nl

**GEWOON
BEREIKBAAR**

INFO@NICLEN.NL ■
085-78 22 888 ■
WWW.NICLEN.NL ■

Import van AV producten

AV
INTEGRATE
www.avintegrate.nl

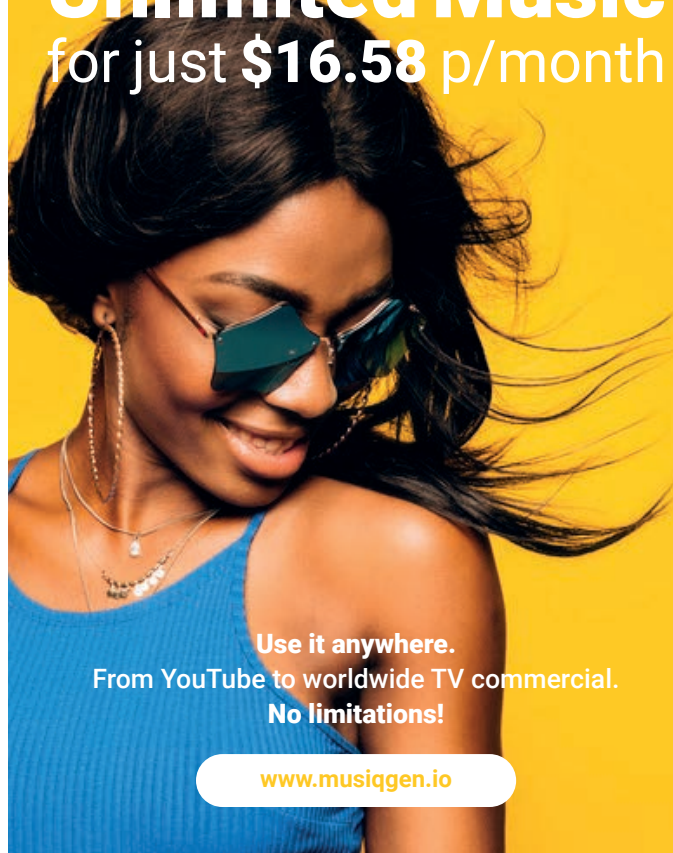
Dé gaffertape voor de entertainment branche

NICHIBAN

Unlimited Music

for just \$16.58 p/month

Use it anywhere.
From YouTube to worldwide TV commercial.
No limitations!

www.musiqgen.io

AV & Entertainment
MAGAZINE

MEDIA DIAMANT VOOR VISAGIST BARBARA VAN MUNSTER

Visagist Barbara van Munster heeft een Media Diamant ontvangen, dé onderscheiding en erkenning voor medewerkers achter de schermen van televisie, radio of internet. Barbara werd verrast door Irene Moors en Ruben Nicolai tijdens de opnamen van 'Ik Weet Er Alles Van' in Studio Aalsmeer en inmiddels heeft ook de feestelijke onthulling van de Media Diamant plaquette op de speciale Diamantmuur van het Media Park in Hilversum plaatsgevonden. Van Munster geldt al ruim 30 jaar lang als een van de beste visagisten van Nederland en is onder meer geroemd vanwege haar werk voor 'De TV Kantine' waar ze 12 seizoenen lang de metamorfoses creëerde voor Carlo Boszhard, Irene Moors, Elise Schaap en anderen. De jury van de Media Diamant is unaniem in haar keuze voor Barbara van Munster: "Barbara blinkt al tientallen jaren uit door haar tomeloze inzet, geweldig vakmanschap, echte passie en duidelijk aantoonbaar talent; de vier basis-eigenschappen waarop deze onderscheiding is gebaseerd. Onze top van presentatoren, producenten en regisseurs geniet dagelijks van haar diensten als make-up artist en visagist en bij verschillende programma's maakt Barbara duidelijk het verschil. Daarbij is Barbara persoonlijk geliefd en populair bij al haar directe collega's. Een onontbeerlijke eigenschap bij een groepsproces als televisiemaken. Dit alles doet Barbara recht geven op een eindeloze aanwezigheid op het Media Park in Hilversum."

MVD EUROPE: NIEUWE PRODUCTEN EN DISTRIBUTEURSCHAP ACCSOON

MVD Europe is een Europese Distributie-overeenkomst aangegaan met Accsoon, dat zich bezighoudt met het ontwerp en de productie van hoogwaardige draadloze videotransmitters voor broadcast, film en algemene video-toepassingen. Ook op productniveau heeft MVD Europe nieuws te melden. Zo is bij het bedrijf de NSCaster X2 van Nagasoft beschikbaar: een embedded 8-channel tablet voor liveproductie, uitgerust met 13.3 inch Full HD touchscreen en met ondersteuning tot 4-kanaals 4kp30 of 2-kanaals 4kp60 input. Er worden daarbij drie combinaties ondersteund: SDI x 4, HDMI x 4 en SDI x 2 + HDMI x 2. NSCaster X2 heeft ingebouwde compositie- en productiefuncties, zoals ondertitels, logo-overlay, CG-overlay, een ingebouwde rijke materiaalbibliotheek en ondersteunt secundaire bewerking, waardoor je productie aantrekkelijker wordt.

Van Magewell is de Pro Convert AES67 beschikbaar. Daarmee kan gebalanceerde en/of ongebalanceerde audio worden omgezet in AES67. Daarnaast kan het als MP3, NDI of SRT-sigitaal op het netwerk beschikbaar worden gemaakt. Standaard UAC-compatibiliteit maakt installatie zonder stuurprogramma's mogelijk en biedt directe compatibiliteit met populaire software voor videoconferenties, streaming en productie. Meer informatie via: www.mvd.eu

DE RADIOFABRIEK OPENT LIVESTREAM VIDEOSTUDIO OP MEDIA PARK

Het Hilversumse mediabedrijf De Radiofabriek heeft op het Media Park in Hilversum een derde studio geopend. Naast online radio- en podcast faciliteiten biedt De Radiofabriek nu ook faciliteiten voor video livestreaming. De Radiofabriek speelt hiermee in op de ontwikkeling dat radio- en podcastmakers steeds vaker een camera laten meedraaien tijdens hun opname of liveshow. Lars Schotanus, directeur De Radiofabriek: "We merken dat audio en video steeds meer naar elkaar toegroeien. Zo wordt YouTube, opvallend genoeg, al veel gebruikt om podcast te 'luisteren'. Omgekeerd zien we ook al videoshows, die het audio van hun opnames als podcast aanbieden. Hier spelen we met deze nieuwe multifunctionele streaming studio op in!" Naast podcast met beeld, of vodcast, kan de studio op het Media Park ook worden ingezet voor interactieve webinars, talkshows, tv-opnames of online events. De Radiofabriek is hét productiehuis voor online radio en podcast. Vanaf het Media Park in Hilversum verzorgt het bedrijf complete audioproducties en helpt bedrijven en organisaties zo goed mogelijk hun verhaal te vertellen.

**BY THE INDUSTRY,
FOR THE INDUSTRY**

**WE
ARE**

Your community

**WHERE THE ENTERTAINMENT
AND TECHNOLOGY
INDUSTRY REUNITE**

Join us | show.ibc.org

IBC2022

**BACK AT THE
RAI AMSTERDAM | 9-12 SEPTEMBER 2022**

Inkakken

Wat was het weer een feest om ons eerste grote evenement van dit jaar te mogen registreren: Vestrock 2022 in Hulst. De klus was op zich hetzelfde als in 2019, maar er kwam nu nog een podium bij, dus hebben we gezorgd voor drie regiesets in totaal. Vier camera's voor de mainstage, drie voor de tent en drie voor de kapel. Daarnaast ook twee extra audio-regies gebouwd, led schermen, een livestream, een systeem om direct losse items te grabben, plus een directe audiofeed naar KINK. Heerlijk klusje dus!

In totaal zijn we met een crew van vijftieng mensen bezig geweest om te zorgen dat het allemaal vlotjes liep. Drie dagen lang, plus een bouwdagje. De sfeer op het festival was top en de acts op de diverse podia maken dat je enorm veel plezier hebt in je vak.

Ik merk wel dat ik er weer in moet komen, het is immers drie jaar geleden dat ik dit heb geregeld. Het vergt de nodige inspanning. Inmiddels ben ik ook weer drie jaartjes ouder en ik loop al naar een leeftijd (59) waarin ik het wat rustiger aan moet gaan doen. Ik had echt wel een paar dagen nodig om het lichaam tot rust te laten komen. Ik merkte het ook bij twee collega's, waarvan er eentje door zijn rug is gegaan en de ander zijn voet verzwikte. Dat had ik trouwens ook tijdens de opbouw, maar dat viel gelukkig nog wel mee. Maar ja, wat wil je: in totaal bijna drie kilometer kabel getrokken en die kilometers moesten na afloop letterlijk uit de modder terug binnengehaald worden. Best een pittig klusje. En vooral omdat je dan al een paar dagjes festival hebt gedraaid. Je wordt ouder papa, geef het maar toe...

Ik heb het wel eens eerder gezegd, hoe gek zijn we... Soms pijn, tegenslag qua weer, lange dagen, soms vloeken, maar toch altijd met plezier en samen de schouders eronder. En dat is denk ik de passie die we allemaal in ons hebben. We gaan ervoor en hebben er lol in, zijn dankbaar en kijken uit naar de volgende grote klus. We maken ons daarom nu klaar voor Woohah. In opdracht van Videobrix gaan we daar onze wagen plaatsen voor drie dagen lang hiphop en rap. Een waar feest om te filmen, want nergens is het publiek zo los en enthousiast als daar. De energie bouwt zich weer op en de adrenaline begint te stromen.

En na het inkakken na Woohah gewoon weer energie opbouwen voor de volgende: zin in!

John Huijbregts

cameraman – editor - regisseur
john@camerateam.nl

CREATIVITEIT OP DE SPITS DRIJVEN BIJ:

MATTHIJS GAAT DOOR

Als er één televisieprogramma is waarbij het decor even fraai en spectaculair als functioneel is, dan is het wel Matthijs Gaat Door. In de tv-show van Matthijs van Nieuwkerk is het decor een fundamenteel onderdeel van de actie. We spraken er uitgebreid over met lichtontwerper Jeroen van Geffen (Medialane): "Dit decor is een creatieve droom."

Kort na het beëindigen van 'De Wereld Draait Door' in 2020 en met bijna vijftien jaar Nederlandse talkshow-ervaring, begonnen Matthijs van Nieuwkerk en zijn team te werken aan een nieuwe tv-show. Hun droom was om een 'zaterdagavond entertainmentshow' te creëren met een bigband, veel muziek, cultuur en interessante verhalen, op het scherm gezet vanuit een gouden Art Deco-stijl decor, met de elegantie en sfeer van een bezoek aan een theater. Van Nieuwkerk verzamelde zelf een all-star team van redacteurs, terwijl Jeroen van Geffen werd aangetrokken door producerende partij Media-lane. Van Geffen werkte de afgelopen vijf seizoenen bij De Wereld Draait Door als lichtingenieur, toen nog als aanstormend lichtontwerper voor Chain B.V. Samen met zijn mentor LD, Tom Jacobs, verzorgde hij vanaf seizoen één alle lichtontwerpen voor het nieuwe concept. Hoewel het oorspronke-

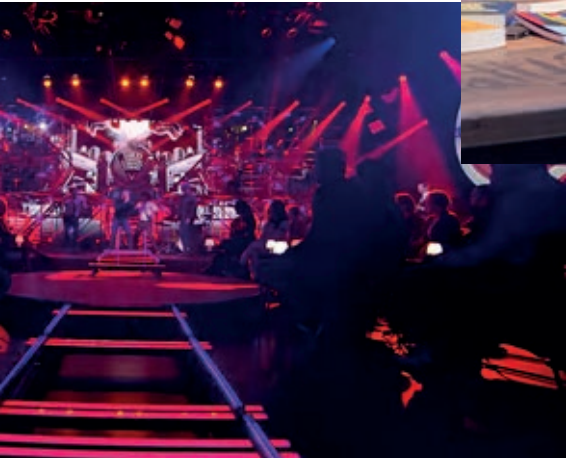
lijk voorgestelde theatrale thema het niet haalde, is het derde seizoen van Matthijs Gaat Door al uitgezonden in een andere, maar minstens zo opvallende setting.

SHOWLAMPEN ALS SET

Slechts twee maanden voor de start van het eerste seizoen werd een volledige lockdown afgekondigd vanwege Covid en werd het concept van Matthijs Gaat Door compleet omgegooid. Terwijl onze geliefde culturele sector haar deuren moest sluiten, wilde het team van Matthijs Gaat Door geen groot theater openen voor hun show, uit respect voor al diegenen die thuis kwamen te zitten. De gouden glitter en glamour moesten plaats maken voor een totaal andere setting, die nu onlosmakelijk verbonden is met de show. Geïnspireerd door een coverfoto uit Times Magazine (en bedacht en ontworpen door ontwerper Ronald van den Bersselaar en

Foto: Olivier Thijssen

Credits:

Lichtontwerper:

Jeroen van Geffen, Chain B.V.

Operator:

Benno van Merrienboer, Chain B.V.

Technisch leverancier:

Bourgonje

Producent:

MediaLane, BNNVARA

Camera Regisseur:

Henk van Engen

Decorontwerp:

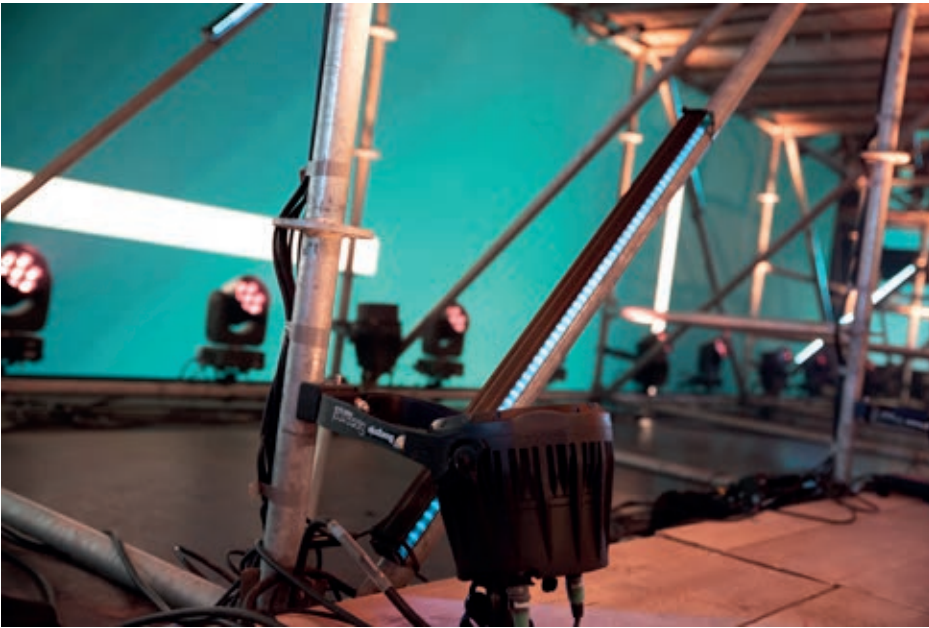
Ronald van den Berselaar

Medialane) werd een grote steiger gebouwd, als verwijzing naar de mensen die de wereld heropbouwden tijdens de pandemie. In deze steiger bevinden zich twee van de belangrijkste onderdelen van de show: de Sven Hammond Big Band en een enorm led-scherm. Als Van Geffen nu kijkt naar het lichtontwerp van Matthijs Gaat Door, dan zegt hem dat vooral dat het originele decor idee het door de welbekende omstandigheden niet gehaald heeft: "Maar het onbewerkte decor van staal en video heeft zich bewezen als een ware creatieve droom,

een canvas dat elk moment omgegooid kan worden. Het heeft zijn mogelijkheden de afgelopen drie seizoenen al vele malen bewezen. Maar naast de ruwe constructie en de schermen is er verder geen decor te vinden in de black box studio van 800 m². Deze uitdaging werd een groot onderdeel van het lichtontwerp, dat niet alleen functioneel moest zijn, maar ook een groot aspect werd van het totale gevoel van de show. Normaal gesproken zie je een fysieke set die je verlicht en waaraan je showlampen toevoegt om hem te laten opvallen, maar nu moesten de showlampen ook functioneren als de set zelf."

GROTE ROL

Naast een grote rig van bewegende lichten, worden de basiselementen zoals de steigers en iedereen erin en eromheen, tot leven gebracht met eenvoudige statische fixtures. "De belangrijkste spelers in dat aspect zijn 84 Showtec Spectral M800 Q4 ledlampen, die worden gebruikt om elke buis in de steiger te verlichten", legt Van Geffen uit. "Met de Spectrals kunnen we de hele constructie uitlichten in elke kleur die we maar willen. Dat betekent dat we hem als een op zichzelf staand object kunnen laten afsteken tegen de enorme videoschermen, of dat we hem perfect kunnen laten opgaan in de >

achtergrond. Om de steiger een extra dimensie te geven, heb ik 120 Showtec Octostrips MKII's strategisch rond de constructie geplaatst. De Octostrips zijn een zeer eenvoudig maar effectief en betaalbaar hulpmiddel om het net dat beetje extra te geven. Ik gebruik ze aan de zijkanten van de diagonale pijpen om het gevoel van licht dat op de pijpen weerkaatst na te bootsen, maar ook om muzikanten in de steiger te verlichten op plaatsen waar andere fixtures gewoon niet zouden passen. Door het frostfilter te verwijderen, kunnen we de leds direct zien. Daardoor werken ze nog beter op camera en kunnen ze echt een grote rol spelen op de set!"

CREATIEF PROCES

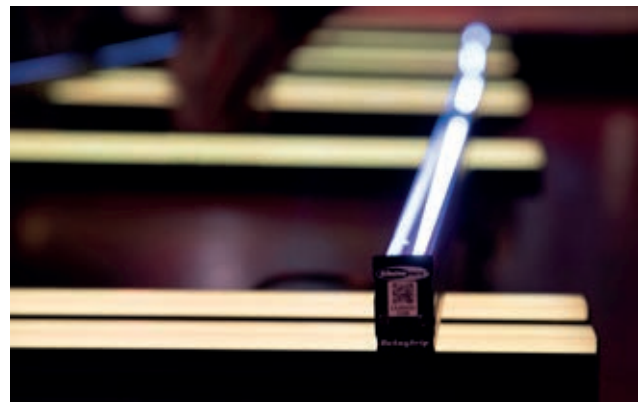
Nationale en internationale acts als Stromae, José James, Selah Sue, André van Duin, Froukje en vele anderen hebben de show al bezocht, maar de show lijkt zijn creatieve plafond nog niet gevonden te hebben. Elke keer weer is er een intensief creatief proces, waarbij veel aankomt op een gedegen voorbereiding vanuit het creatieve team. Daarbij is het prettig dat het team achter deze productie al vele jaren samenwerkt, geeft Van Geffen aan: "De meesten van ons hebben al samengewerkt aan De Wereld Draait Door en we bouwen nog steeds voort op alle ervaringen die we daar hebben opgedaan. Matthijs Gaat Door

staat bekend om zijn grote muzikale acts en videoclipachtige opnames. Deze ideeën beginnen op de redactie, een paar dagen voor de daadwerkelijke opname. Een klein maar ervaren team van redacteurs en creatievelingen rond Matthijs, onder leiding van Igor Misev, ontwikkelt voor elke opname nieuwe ideeën en items en zij geven hun gedachten door aan mij en de rest van het productieteam om ze werkelijkheid te laten worden." Als de redacteurs hun concept hebben uitgewerkt, neemt Van Geffen meestal contact op met music supervisor Jessica van Amerongen en creative director Pim Brassien om verder in de details van de uitvoeringen te duiken. "Vanaf dat moment gaan animator Thijs Bul en ik aan de slag met het visuele deel van de act. We werken met z'n vieren nauw samen aan de 'look and feel' van elke voorstelling om de juiste sfeer neer te zetten. We weten precies wat we van elkaar kunnen verwachten qua technische en creatieve vaardigheden en hoe we elkaars sterke punten ook kunnen gebruiken. Als één van ons bijvoorbeeld een writer's block heeft, vinden de anderen altijd binnen een paar minuten een oplossing of andere aanpak. Zo halen we altijd het beste in elkaar naar boven!"

STROMAE VANUIT HUIS

Het beste voorbeeld van het teamwork was volgens Van Geffen tijdens

de voorstelling van Stromae. "Zodra we hoorden dat Stromae onze show zou bezoeken om zijn nieuwe singles l'Enfer en Santé ten gehore te brengen, wisten we dat er een grote klus aan zat te komen", vertelt hij. "Normaal gesproken doen we ons werk in een zeer korte tijdspanne. Voor de belichting bedenk ik een concept en programmeer ik alles één dag voor de opname. Elke cue wordt met de hand gestart. Maar omdat we deze keer een grote artiest in onze show hadden, werden de optredens van Stromae gescript door Jessica en Pim, samen met zijn team. Helaas testte mijn operator Benno zes dagen voor de show van Stromae positief op Covid en twee dagen later kwam mijn testresultaat ook positief terug. Na een kort telefoontje naar de producers met dat nieuws, begon iedereen na te denken over technische oplossingen om mij zo dicht mogelijk bij het team te houden tijdens de productie met Stromae. Ik nam contact op met Pim en Jessica, we spraken de definitieve versie van het script door, en ik begon thuis op mijn laptop beide voorstellingen te programmeren."

Ook technisch gezien bracht dat uiteraard de nodige uitdagingen met zich mee. “We draaien de show op een MA Lighting grandMA3 full-size desk in Mode3 en de hele studio is in 3D gemodelleerd in ons showbestand, dankzij een MVR-import vanuit mijn Vectorworks-tekeningen”, legt Van Geffen uit. “Door gebruik te maken van de visualizer in de software op mijn laptop, kon ik twee volledige timecode tracks programmeren voor de optredens van Stromae, zonder dat ik een console tot mijn beschikking had, maar ook zonder dat ik ook maar iets van de visuals had gezien. Die werden namelijk nog door Thijs en Pim op locatie in Almere gemaakt. Puur vertrouwend op elkaars werk en ons vertrouwen in elkaar, hebben we apart onze partijen ontworpen en geprogrammeerd. Tijdens de repetitie kwam alles samen. Vanaf dat moment kwam Henk van Engen, onze cameraregisseur, er met zijn crew bij en

begon hij zijn magie toe te voegen aan de voorstelling. Toen draaide ons team op volle toeren!”

GEWELDIG GEVOEL

Tijdens de showdag zat Van Geffen nog altijd in quarantaine, maar vanuit thuis deed hij mee met de productie via een stream met meerdere camera-feeds vanuit de OBV bij de studio. “Ik had zelfs een werkende intercom, dus ik kon de productie vanuit mijn huiskamer assisteren en mijn back-up crew, die in de studio was, aansturen. Terwijl Stromae zijn twee nummers repeteerde, begon alles op zijn plaats te vallen. Belichting, visuals, shots... Met kleine aanpassingen pasten ieders delen perfect in elkaar in het hele optreden. De spanning was nog steeds hoog, omdat we nog niet wisten wat het team van Stromae van onze inspanningen zou vinden. Na de repetities bekeek Paul (Stromae, red.) met zijn team de opgenomen uitvoe-

ringen in de OBV. “It’s perfect”, was zijn commentaar, te horen voor iedereen via de intercom inclusief voor mij thuis. Dat moment was al een geweldig gevoel, nog afgezien van de enorme hoeveelheid respons die we kregen na de daadwerkelijke uitzending, van het publiek en van veel van onze collega’s uit de praktijk!”

MEER DAN 600 FIXTURES

Bij elk optreden tijdens de serie is de eye-candy factor een enorm onderdeel van de productie. “Het gaat er niet alleen om iemand een liedje te laten zingen, we willen een compleet optreden presenteren aan onze kijkers”, aldus Van Geffen. “Dit seizoen streven we ernaar om elke aflevering een videoclip te maken, dus we zetten alles op alles aan de creatieve kant om elke act elke week op zichzelf te laten opvallen. De stijlen en genres zijn elke keer weer heel anders en dat is een creatieve uitdaging die we onszelf met veel plezier >

#PASSION
FORGRIP

EGRIPMENT
CAMERA SUPPORT

CRANES
ROBOTICS
DOLLIES
AR/VR

Follow us on:
WWW.EGRIPMENT.COM

Discover the most innovative hardware and software
for media capture, conversion and streaming

MAGEWELL®

MVD Europe B.V.
www.mvde.eu
sales@mvde.eu
+31 85 210 2123

telkens weer opleggen!" Tijdens Ruben Hein's vertolking van de Billie Eilish hit 'Bad Guy' namen de Showtec Octostrips een groot deel van de visuele show voor hun rekening. Maar voor Froukje's 'Ik wil dansen' en het optreden van Karsu met 'Şimarik' werd extra lichtapparatuur in de studio gezet. "En we hebben al een enorme lichtinstallatie met meer dan zeshonderd fixtures in alle soorten en maten, bijna tweehonderd klassieke moving head washes, een paar andere soorten spots, beams en hybrids, een Follow-Me remote followspotsysteem en meer. Maar met drie tot vier optredens per show en tien shows in één seizoen, willen we toch minstens dertig verschillende looks maken. Tussen al die grote showkanonnen door, hou ik ervan om mijn 'specials' zo basic mogelijk te houden en daar de show mee te maken. Ook al bestaat de helft van de rig uit bewegende lampen, ze hebben meestal een vaste positie in een voorstelling. Ik ben meer van de beam-based effecten dan van de moving effects. Dat laat meteen ruimte voor statische fixtures om de hoofdrol in te nemen."

SUCCES

De eenvoudige fixtures zo succesvol laten zijn, dat is waar Van Geffen in zijn creativiteit steeds naar getracht heeft. Al is dat uiteraard niet het enige dat zorgt voor het feit dat de set zo geslaagd is. Van Geffen: "Dat succes is een grotere teamprestatie,

maar die fixtures zijn wel het fundament waarop we bouwen. Om je een idee te geven van hoe simpel de eye candy kan zijn: de spiegelbollen voor Froukje waren van Showgear en de Showtec Sunstrips voor Karsu zijn zeer bekende effecten. Maar gewoon door ze een ander tintje te geven, in dit geval door het effect in de visuals na te bootsen, of door een performance rond die fixtures te bouwen, probeer ik er de show mee te stelen op een manier die we nog niet eerder hebben gedaan! Een ander voorbeeld zijn de treinrails tijdens het op-

trede van Guus Meeuwis, die zijn ook weer met diezelfde Octostrips gemaakt."

TEAMWORK

"Iedereen in het team besteedt veel aandacht aan zijn eigen inbreng, maar houdt ook rekening met de anderen", vertelt Van Geffen over de sleutel tot het succes van de formule. "Soms geven we elkaar de ruimte om iemands idee te laten schitteren in een voorstelling. Of we hypen elkaar en tillen iemands creatie naar een hoger niveau door een aanvullende functie toe te voegen aan die van hem. Het maakt niet uit of dat bijvoorbeeld mijn belichting is, de visuals van Thijs, of de camerashots van Henk. Alleen al door naar alle ideeën te luisteren en elkaar de ruimte en het vertrouwen te geven om er helemaal voor te gaan, tillen we allemaal ons eigen deel naar een hoger niveau! Dat inspireert ook de anderen in ons team om out of the box te denken, zoals we met Karsu hebben gedaan. Helemaal aan het eind van de repetities heeft Thijs met zijn telefoon mijn rig van Sunstrips gefilmd, terwijl ik alle cues doorliep die we voor het nummer hadden geprogrammeerd. Hij monteerde de video meteen, zodat de strips zich vermenigvuldigden op de schermen in de hele studio. Die simpele tien minuten durende actie zorgde er uiteindelijk voor dat dit optreden een unieke eigen look kreeg. Dat is het beste teamwork! En we hebben er samen ook nog eens veel plezier in!" <

Foto: Olivier Thijssen

ADOBE CREATIVE CLOUD 2022

WHAT'S NEW?

Adobe viert dit jaar haar zestigste verjaardag. Opgericht in 1982 en gestart in de garage van John Warnock en zijn compagnon Charles Geschke. Achter de garage liep een kreekje met de naam Adobe Creek. Dat leek het duo wel een mooie naam.

De rest is geschiedenis.

Door: Arnout van der Hoek

Adobe is een softwarebedrijf dat wereldwijd de standaard heeft gelegd voor Postscript als standaard voor printen. Tien jaar later, in 1992, kwamen ze met Acrobat en PDF, nu een ISO-standaard.

Tegenwoordig, zeker in de wereld van video content creatie, zijn de Adobe producten niet meer weg te denken. Het bedrijf levert software voor grafisch ontwerp, publishing software voor print en web, fotobewerkingssoftware en video- en audio-editing software. Het Adobe Creative Cloud-abonnement omvat een snoepwinkel aan interessante gereedschappen om bijna alles te maken op gebied van grafische-, foto en videoproductie.

MINDER EENKENNIG

Er zijn zeker ook producten van andere fabrikanten op de markt verkrijgbaar die op deelgebieden min of meer hetzelfde kunnen of in bepaalde gevallen zelfs beter zijn. In veel gevallen worden er tegenwoordig combinaties gemaakt. Iemand kan monteren in Apple Final Cut Pro of Avid Media-Composer, maar bijvoorbeeld compositing, effecten en animaties maken in Adobe After Effects. In de huidige tijd zien we dat editors de tools kiezen die ze geschikt vinden voor de klus die ze moeten uitvoeren. Was men nog niet zo lang geleden nogal eenkennig als het ging om welke edit-software en welk operating system men wilde gebruiken, tegenwoordig kiest men de juiste tool voor de juiste

job. Blijkbaar is in dit digitale tijdperk de editor veel vaardiger geworden in het omgaan met de verschillende softwarepakketten. Want de interfaces zijn misschien wel soepeler geworden, maar ook complexer door de vele verschillende features die de fabrikant bij elke release weer toevoegt.

Adobe probeert in het gamma van hun software iedereen de juiste tools te bieden. Ze hebben zich de afgelopen jaren met Creative Suite met name gericht op de 'creative professional'. De intentie is om hiermee de gereedschappen te geven om een verhaal van 'scratch' tot een goed eindproduct te kunnen maken.

MOGELIJKHEDEN

Adobe Photoshop, Premiere, After Effects en Audition zijn hoogwaardige professionele pakketten. Een specialist op één van deze gebieden kan, in principe, zijn of haar hele werk met deze digitale gereedschappen doen. Maar we zien ook dat bijvoorbeeld video-editors, die vooral met de editing software Adobe Premiere zullen werken, ook gebruik maken van foto-, compositing en audio-nabewerking. Alleen gaat vaak hun kennis en vaardigheid niet de diepte in voor

deze specialisaties. Ze gebruiken misschien maar 20% van de mogelijkheden die de andere pakketten bieden, terwijl ze op Adobe Premiere misschien wel tot 85% gebruik van de features gaan. Een opvallende groep van gebruikers zijn de (video)content-makers voor internet en socials. Ook hier komen we regelmatig gebruikers van Creative Cloud tegen. Zowel in de pro-media markt van producenten, omroepen en uitgeverijen als in de B2B markt. Echter zijn zij op dit gebied typische generalisten en is dit niet specifiek hun expertise. Vaak beperken ze zich tot Photoshop, Premiere en InDesign. Dit laatste als men meer aan de publishing van print en online werkt. Een observatie is dat de gemiddelde gebruiker de mogelijkheden van deze pakketten misschien maar voor 10% inzet. Dat is geen reden tot zorg. Maar soms, zeker in deze industrie, wordt de indruk gewekt dat de software zelf automatisch resulteert in mooie producten. Dan moet ik toch wederom een lans breken voor de goed opgeleide en ervaren professionals en specialisten.

FRAME.IO

De cloudoplossing die al in de naamgeving van het Adobe pakket zit, maakt het mogelijk om in kleine teams samen te werken. Op de NAB in Las Vegas liet Adobe integratie zien met Frame.io, een bedrijf dat ze eerder dat jaar hadden gekocht. Frame.io levert een cloud service om videoclips te delen, zodat anderen je productie medioclips kunnen bekijken en van commentaar kunnen voorzien. Zogenaamde review&approve software. Het integreert nu volledig met Adobe Premiere en After Effects. Het wordt meegeleverd met het Creative Cloud pakket en geeft je gelijk 100Gb aan cloudopslag. De camera-2-cloud was een interessante optie in deze combinatie. Hiermee kunnen opnameclips alvast in lage resolutie via Frame.io naar de edit worden gestuurd. Voor review, eerste montage of socials. Later kunnen dan de lage resolutie files, wanneer men terug is van opname op locatie, worden vervangen voor de hoge resolutie. Dit is zeker geen nieuw idee, maar de toegevoegde waarde zit in de cloud en integratie direct in de software.

SUBSTANCE 3D

Wat ook nieuw op de NAB werd gepresenteerd was Adobe Substance 3D, een

pakket aan 3D-ontwerp software. Het is erg mooie en volwassen software (voorheen als substance3D.com). Er is een Designer om 3D-modellen te maken, een Painter om kleur en materiaaleigenschappen aan de oppervlakten toe te kennen en een Stager om de modellen in een fotorealistische 3D-omgeving te zetten. Er is ook nog Adobe Substance3D sampler. Er zijn al heel wat materialen en lichten beschikbaar in de bibliotheek. Aanname is ook dat er veel door andere gebruikers wordt gedeeld. Maar met de sampler kan men hun eigen materialen en lichten ontwerpen. De interface heeft vergelijkbare functies als Cinema 4D van Maxon, maar dan verder geëvolueerd en in de bekende Adobe interface skin.

EIGEN FUNCTIE

De verschillende software pakketten in Creative Tools hebben allemaal hun eigen functie. Photoshop wordt natuurlijk gebruikt om foto's te bewerken. Het is een standaard onder professionele fotobewerkingssoftware. In het kader van videomontage, zeer geschikt om foto's voor te bereiden voor verdere montage. Heel populair voor een simpele handeling voor bijvoorbeeld een onscherp masker over een gezicht leggen als deze geanonimiseerd moet worden. Dit kan ook in de video edit software zoals Adobe Premiere, maar sommigen geven de voorkeur om dit in Photoshop te doen. Voor montage wordt Photoshop ook veel gebruikt om titels en graphics te ontwerpen of titels voor te bereiden voor de verhoudingen en kleurinstellingen die overeen komen met de eisen in HD, UHD en 4K. Ook heel belangrijk is dat het alpha-kanaal kan worden meegenomen, waardoor de transparantie in de video kan worden gehandhaafd. De software is ook buiten het CC pakket te koop en werkt prima stand-alone. Er is in Creative Suite wel een bijkomend voordeel dat het synchroniseert met bijvoorbeeld After Effects en Premiere. Een titel gemaakt in Photoshop kan zonder conversie worden geopend in de video-editor. Als de titel of graphic in Photoshop wordt aangepast, wordt deze automatisch geüpdatet in Premiere. Uiteraard is het belangrijkste gebruik het bewerken van foto's, maar in dit artikel leg ik de focus op het gebruik in video content editing.

ETC

eos A P E X

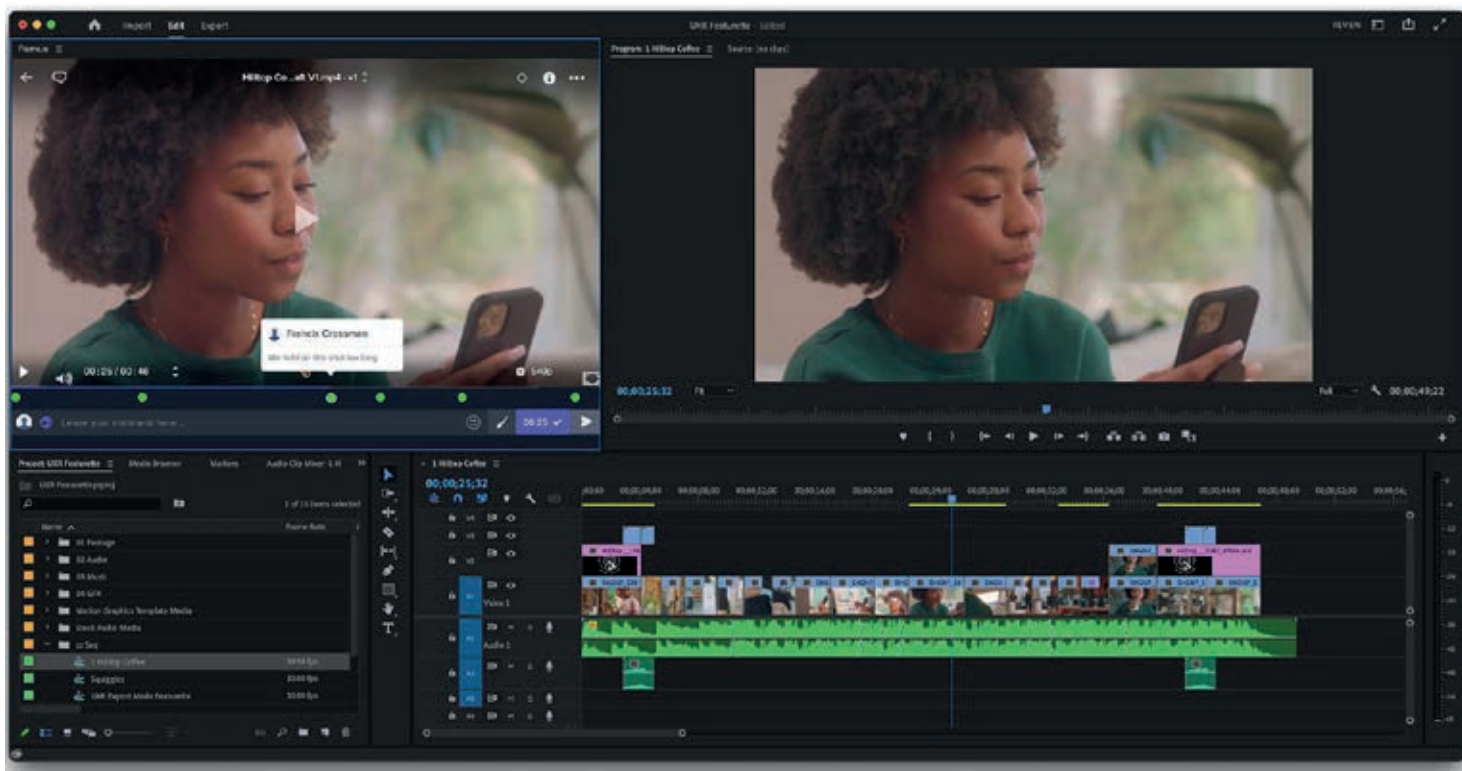
EOS Apex 10

EOS Apex 5

EOS Apex 20

After Effects is een soort bewegend Photoshop. Het heeft dezelfde designeigenschappen als Photoshop, maar dan voor bewegende plaatjes en video. Het is populair als compositing software. Het combineren van beeldelementen in een videobestand voor special effects. Zo kunnen er aan opgenomen camerabeelden elementen worden toegevoegd die er in het echt niet waren of uit een andere video komen. Combinaties met chroma-keying, particles voor vuur, rook en water en kunnen heel geavanceerde special effects en composities opleveren. After Effects wordt ook veel gebruikt voor meer geavanceerde animaties voor video en filmmontages.

Illustrator is eigenlijk een soort broer van Photoshop. Waar bij Photoshop en After Effects de bewerkingen gebaseerd zijn op pixels, is Illustrator gebaseerd op vectoren. Het is meer gericht op grafisch ontwerp. Een lijn in Photoshop is een rijtje pixels. In Illustrator is alleen het begin- en eindpunt gedefinieerd. Omdat de ontwerpen die er mee worden gemaakt vectorbased zijn, kan het makkelijk worden vergroot of verkleind zonder dat de vorm onscherp wordt. De tools zijn meer gericht op strakke ontwerpen en het

combineren van elementen. Er zijn niet zoveel gebruikers van CC met focus op video die Illustrator gebruiken.

Media Encoder wordt automatisch geïnstalleerd als er wordt gewerkt met Premiere of After Effects. Het is het Zwitsers zakmes voor transcoding van media-files. Zoals de naam al doet vermoeden zet het mediabestanden om van de ene codec in de andere. Veel gebruikt aan het eind van de montage om deze om te zetten in een goed en kwalitatief eindresultaat. Voor de zwaardere gebruiker biedt de software ook een zeker niveau van automatisering. Zo kunnen er zogenaamde watchfolders mee worden gemaakt. Een bestand kan in een bepaalde folder worden geplaatst. De media encoder pakt het bestand dan automatisch op en zet het om in het gewenste formaat.

PREMIERE

Premiere is de video montage software van Adobe CC. Ook deze software is buiten het pakket los te koop. Premiere wordt zeer regelmatig geüpdatet. Nieuwe camera's met nieuwe opname-codes zijn daardoor al gauw compatible. Het is een zogenaamde non-lineaire editor. Uit de verschillende opnamebe-

standen kunnen fragmenten worden geselecteerd en achter elkaar op de tijdlijn worden gezet. De tijdlijn is niets anders dan dataverwijzing naar de originele bestanden. In de huidige tijd zijn alle editors non-lineair. Groot verschil met bijvoorbeeld Avid Mediacomposer is dat Premiere gebruik maakt van de originele bestanden waarmee is opgenomen, terwijl de Mediacomposer in principe de media eerst omzet naar meer universele mediabestanden. Dat omzetten kost tijd, maar geeft door het proces misschien meer stabiliteit. Bij Premiere kan men meteen aan de gang. Bijkomend voordeel is dat er tegenwoordig wordt gewerkt met allerlei soorten opnames in één productie. Bijvoorbeeld professionele camera's, GoPro's, mobiele telefoon en DSLR camera. Met Premiere kan men vaak zonder conversie de bestanden tegelijkertijd op de tijdlijn editen. Uiteindelijk zal er wel degelijk moeten worden geëncodeerd. Bij grote complexe producties moet men daarom goed opletten en goed management van de files voeren. Premiere is een volwassen professionele editor. Werkt goed samen met allerlei hardware en is zowel op Mac als Windows goed te gebruiken. <

DEEL 1: HET VERLEDEN

DE MUSIC 1 VAN AUDIODEPOT

Wellicht ben je 'm al tegengekomen tijdens een van de vele festivals en concerten die deze zomer gelukkig weer volop plaatsvinden: de MUSIC 1 van AudioDepot. Laat je niet foppen door de EMG-jas waarin de trailer dit jaar door het land rijdt, want het is echt eigendom van het audiobedrijf uit Enschede. Een audiotrailer met een flinke geschiedenis en daar maken we graag plek voor in deze rubriek.

Tekst: René Henkes

Met dank aan eigenaar Theo Balijon is weer een stukje Nederlandse omroephistorie op wien gered van een roemloos einde op een sloperij. Achteraf gezien had Theo naar eigen zeggen 'beter een nieuwe trailer kunnen laten bouwen', want hij heeft met zijn medewerkers jaren moeten zwoegen om de wagen te krijgen zoals hij nu rondrijdt. Veel bloed, zweet en tranen dus (en heel veel geld).

GEEN BAKWAGEN

Terug naar de jaren '90, want tot zover reikt de historie van deze trailer. Het toenmalige Nederlands Omroepproductie Bedrijf (NOB) had behoefte aan een nieuwe audiowagen. Ze hadden er al meerdere in dienst, maar die waren allemaal opgebouwd als bakwagen. In principe niets mis mee, maar bij langere inzetten zoals bijvoorbeeld op festivals, was het bedrijf de vrachtwagen meerdere dagen kwijt. In deze periode zag je de voorzichtige omschakeling van bakwagens naar trailers. Deze laatste zijn natuurlijk veel flexibeler inzetbaar.

TIJD VOORUIT

Bij het NOB leek het destijds altijd alsof alles kon en er niet of nauwelijks naar de financiën werd gekeken. Kosten noch moeite werd dan ook gespaard om de trai-

ler te voorzien van het beste wat er op dat moment te koop was aan apparatuur voor audioregistraties. Sommigen beweren zelfs dat de wagen eigenlijk z'n tijd te ver vooruit was, maar het klinkt natuurlijk best lekker: 'Multitrack stereo surround 196 channel music production vehicle'.

IN DE GARAGE

Na de opsplitsing van het NOB in 2002, werd de MUSIC 1 ondergebracht bij het nieuw opgerichte facilitaire bedrijf dutchView (studiobeheer, reportagewagens, opnametechniek). Dit betekende dat de kenmerkende NOB-huisstijl plaats moest maken voor de nieuwe zakelijke kleuren van DutchView. Naast de buitenkant, werd ook de binnenkant grondig aangepakt. Niet alleen een upgrade van de apparatuur, maar ook het interieur kreeg een opfrisbeurt. Steeds vaker verscheen er een ingehuurd trekker om de trailer te verplaatsen. Waarom zelf een trekkende eenheid in het wagenpark houden als het ook met een huurwagen kan? Met de opkomst van de regiewagens (OBV's) waarin steeds meer plek werd gereserveerd voor een 'audiohok' en natuurlijk de steeds verdere ontwikkeling van de apparatuur zelf, leek het lot van een specifieke audiowagen beslecht. Bij festivals, maar bijvoorbeeld ook Het Concertgebouw in Amsterdam of

Vredenburg in Utrecht, werd de trailer nog wel ingezet, maar hij stond steeds vaker in de garage in Hilversum.

TE KOOP

Toen dutchView in 2016 werd overgenomen door het Amerikaanse NEP en dutchView veranderde in NEP The Netherlands, werd dan ook niet meer de moeite genomen om de wagen weer over te spuiten in de nieuwe bedrijfskleuren. Een sticker met als ondergrond de vertrouwde dutchView-kleuren was voldoende. In 2019 werd de MUSIC 1 te koop gezet, evenals de MUSIC 3. Voor deze laatste had Theo Balijon wel belangstelling. Hij ging daarvoor een kijkje nemen in Hilversum. Toen hij te horen kreeg dat ook de MUSIC 1 te koop stond, moest hij wel even twee keer nadenken. Uiteindelijk koos hij voor de trailer. Een plek met een geschiedenis voor hem, aangezien hij in de MUSIC 1 het vak van audiotechnicus had geleerd bij het NOB. Maar ook vanuit bedrijfsvoerings-oogpunt had Theo in de gaten dat het een betere investering zou zijn om voor de trailer te kiezen. Toen de koop was gesloten werden de plannen gemaakt om dit stukje audiogeschiedenis naar eigen inzicht te upgraden naar 2022. Hoe dat in z'n werk is gegaan, lees je in een van komende uitgaven van AV & Entertainment Magazine. <

Jaren '90, in dienst van het NOB

Het eerste interieur

DutchView MUSIC 1

Interieur na eerste grote upgrade

NEP MUSIC 1 in 2017, net voor de verkoop aan AudioDepot

Het huidige interieur

MUSIC 1 anno 2022

STAND VAN ZAKEN:

FILEBASED EN STREAMING RECORDERSYSTEMEN

Er zijn tal van systemen om video-opnamen te registreren. De videorecorder is zo ongeveer de oudste vorm. Weliswaar ondervindt de filebased Digitale Video Recorder (DVR) stevige concurrentie van losse solid state drives (SSD), Highspeed SD-geheugenkaarten en de sinds kort oprukkende CFexpress-kaart. Door belangrijke uitbreidingen in de functionaliteit is de DVR echter nog lang niet aan pensioen toe. Slim filebased datamanagement, ingebouwde formaatconversie, streaming en distributie op maat maken de recordersystemen tot een onmisbare component in menige broadcast-, studio- en in het veld studio-setting.

Tekst Ulco Schuurmans

De huidige generatie recordersystemen heeft t.g.v. de uitgebreide functionaliteit allerlei benamingen. Blackmagic Design spreekt van HyperDecks. Andere merken van geavanceerde multifunctionele tapeless recorders en Ki Pro-racks (AJA). Het gaat daarbij dan in de praktijk vaak om de combinatie van een masterrecorder, player (voor clips en playout), dezelfde vertrouwde bediening als bij broadcastdecks, monitor met touchscreen control, opslag op diverse solid media en ondersteuning plus het converteren van meerdere AV-formaten. Kortom, het 'Zwitsers zakmes' voor recording, conversion, playback en veelal ook (IP-) streaming.

De toepassingen van recordingsystemen zijn breed. Traditioneel bij broadcast en live production. Maar

ook bij evenementen, shows, in musea, bij multiscreen digital signage, entertainmentparken en opnames bij conferenties, bijeenkomsten en kerkdiensten

TAPETIJDPERK VOORBIJ?

Zo'n tien jaar geleden begon de kentering van met band werkende AV-recorders naar solid media. Tape werd altijd geroemd om de robuuste betrouwbaarheid, hoge opslagcapaciteit en snelheid bij de dataverwerking. En bij archiefwerk was de band zelfs ongeslagen. Wel regelmatig heen en weer spoelen! De techniek en een veel bredere functionaliteit hebben de tape echter achterhaald. Er is geen sprake meer van capture, maar kopiëren met cut & paste en converteren van files. Zoektijden met heen-en-weer-spoelen werd

intelligent (zelfs met AI-herkenning) filemanagement. Drop-outs zijn er eigenlijk niet meer, tenzij je wel echt dumpgeheugenkaarten of inferieure drives gebruikt.

Live productie en distributie gaat veel handiger en sneller dan bij tape. Het toevoegen (downstream) van opmaak is een fluitje van een cent. Streaming op maat bij de playout en niet te vergeten het inpassen in de eigen workflows. Tapesystemen zijn eigenlijk alleen nog in gebruik bij archivering.

DE DVR

Onder de Digitale Video Recorder verstaan we een opnamesysteem dat gebruik maakt van opslagmedia zoals een wel of niet verwisselbare harddisk, SD- of CFexpress-cards, SSD-drives of USB-sticks. De DVR zit in een eigen stand alone of (1RU) rack-behuizing met bedieningsfuncties, LCD-viewer, koeling, netvoeding aansluitingen, encoding/decoding-circuits, diverse aansluitingen voor I/O en in geval van streaming tevens IPP-connectoren. In het algemeen biedt een DVR een sneller ophalen van (filebased) data. Hij gebruikt relatief weinig opslagruimte, integreert in de andere broadcastsystemen ter plaatse en biedt een heel goede AV-kwaliteit. Dit zowel wat betreft tv of films kijken als entertainment.

Er valt een duidelijk onderscheid te maken tussen standalone en integrated recordingsystemen. Bij de standalones gaat het om losse kastjes of embedded circuitboards. Bij de geïntegreerde systemen om het opnemen in een studio- of netwerksetting tussen andere complementerende recorders en randapparatuur. Van belang is om daarbij rekening te houden met de Compound Annual Growth Rate (CAGR). D.w.z. het snel en tijdig kunnen inspelen op de groei in de verwachte on demand-requests. Voor de komende jaren wordt een omzet van 1.500 miljard Euro bij recordingsystemen verwacht.

Dan nog een aantal andere typen DVR's. De NDVR, het recordingsysteem opgenomen in een cameranetwerk. Vaak met PoE-voeding voor

Atomos Shogun Studio 2

De Atomos Shogun Studio 2 combineert twee 7 inch HDR touchscreens met de gerenommeerde Atomos multi-channel opname- en switching-technologie in een compacte 19 inch/3HE rackunit. Het product is hierdoor perfect voor een brede variëteit aan toepassingen. Denk aan gebruik op live events, in broadcast trucks, post-productie studio's, video wall playouts en meer.

De hoge kwaliteit touchscreens zijn voorzien van een intuïtieve interface en een zeer hoge helderheid van maar liefst 3000 nits, waardoor ook bij daglicht/buitengebruik een goed beeld zichtbaar blijft. Doordat er zowel SDI- als HDMI-aansluitingen aanwezig zijn kan vrijwel elke camera, videomixer of PTZ-camera worden aangesloten. Ook is voorzien in gebalanceerde XLR in- en outputs voor de audio, Genlock en LTC (timecode) aansluitingen.

Er kunnen twee 4Kp60 streams of maximaal acht streams van HDP60 tegelijkertijd worden opgenomen in Apple ProRes, ProRes RAW of AVID DNx. Deze bestandsformaten zijn niet alleen breed geaccepteerd, maar zorgen ook voor een hoge beeldkwaliteit bij relatief beperkte bestandsgroottes. Opnemen gebeurt op twee verwisselbare SSD's. Naast opnemen kan de Shogun Studio 2 ook afspelen en video switchen, het is zelfs mogelijk playlists te maken.

Voor extra betrouwbaarheid is de Shogun Studio 2 voorzien van een tweetal voedingen. Ook is het apparaat relatief ondiep waardoor ook inbouwen op plekken met beperkte ruimte een optie is (denk aan bijvoorbeeld een OB-van). De Atomos Shogun Studio 2 is dus de perfecte oplossing voor betrouwbaar monitoren, opnemen, afspelen en switchen in hoge kwaliteit in een compact 19 inch/3HE formaat.

recorder en camera. Aanvankelijk een toepassing voor veiligheidscamera's (o.a. ABUS). Recentelijk echter ook meer bij het vastleggen van evenementen en entertainmentapplicaties. Ook bij de playback over een IP-netwerk kan je van een NDVR spreken. Een NVR gebruikt de direct door camera's aangeleverde digitale beelden. In geval van een DVR kan ook analoog digitaal geconverteerd worden naar digitale AV-bestanden.

De hybride recordingsystemen kunnen zowel met analoge als digitale camera's op het netwerk uit de voeten. De al eerder genoemde circuitboards zijn o.a. geschikt om de pc of videoprojector in een recorder en afspeler te transformeren.

Softwarematige DVR's maken gebruik van een PC, tablet en zelfs smartphones. Bekend is bijvoorbeeld OBS.

Tot slot de combinatie van een HIRES viewer/monitor en SSD-recorder. Met name bedoeld om op hybride camera's en compacte camcorders te plaatsen. Via HDMI-out kan je zowel het beeld (ook onbewerkt V-log) beoordelen en in de hoogst mogelijke kwaliteit (10 bit 4:2:2) opnemen. Een goed voorbeeld zijn de Atomos Shogun-modellen.

TRANSITIE NAAR FILE BASED WORKFLOWS

Het snel beschikbaar hebben van het juiste formaatbestand bij editing, productie en uitzenden vormt een belangrijke pré voor ➤

DUTCHMULTICAM

DutchMulticam.nl

Livestreams, tv en corporatevideo's **DutchMulticam denkt met u mee**

35 Jaar wereldwijde ervaring in concepten, faciliteren, produceren én ontzorgen tegen concurrerende tarieven.

Concept

Gepaste oplossing

Beeld is beleving en dat vind je in alle door ons geproduceerde content. Elke opdracht is volledig op maat.

Compact Regie

Kleinere set op elke plek

Mobiele regie is ideaal bij opdrachten waar geen ruimte is voor een wagen of om direct bij de set te plaatsen.

Regiewagen

High-end broadcast

Compacte en luxe krachtpatser op basis van 24 inputs en 16 outputs inclusief titels en instarts. Innovatief en snel geplaatst.

VMix Pro

Snel op alle (social)media

Moderne oplossing met 8 bi-directionele HD-SDI, twee sets op voorraad met mogelijkheid tot 8 callers en instant replay.

Schubertlaan 32B 4702 KD Roosendaal
Tel. +31 6 247 297 28
Info@dutchmulticam.nl

het gebruik van digitale bestanden i.p.v. tape op recordingsystemen. Een cruciaal proces van converteren, het direct vastleggen op verwijderbare solid media, routing, bekabeling of draadloos verbinden en slim bestandsbeheer. De files kunnen vrijwel meteen naar het NLE-systeem. Het veel tijd consumerende logging, capturing, additionele encoding en importeren behoren daarmee tot het verleden.

Bij videonetwerken gaat het i.t.t. andere databasesystemen om aanmerkelijk minder (maar wel een aanzienlijk stuk grotere) bestanden. Het recordingsysteem dient geschikt te zijn voor de desbetreffende NAS- en SAN-werken met de bijbehorende file-based protocollen.

Het Media Asset Management beheert slim (ook AI) het complete productielijn van ingest, editing, QC-test, transcoding, play-out en archivering. Metadata informeren het bestandsbeheer en de toepassingen over de aard en inhoud van de files. Ethernet LAN file transfer is ideaal voor het snel online kunnen transporteren van grote mediafiles. Compleet met remote control van de bediening en de configuratie van de recordingsystemen.

TRENDS

Een grote boost voor DVR-systemen was de toenemende vraag naar on-demand content. Dit op de voet gevolgd door de gewenste hoge beeldkwaliteit in HD en UHD. Andere stimulerende trends betreffen de keuze uit steeds meer tv-kanalen, de contentdistributie voor smartphones en slimme devices en ook het AV-smart home. Voor het slimme huis of gebouw zijn multiroom-toepassingen in opkomst.

De huidige generatie recordingsystemen grabs video en audio van vrijwel elk brontype. We noemen HDMI, SDI, DVI, and USB, en network sources via NDI, SRT, en RTSP IP protocollen. Een ander hoofdstuk vormt in the cloud. Centrale opslag op recordingsystemen voor (wereld)wijde distributie van content. Naast hardwarematig ook in de vorm van software DVR's.

Interne conversie in meerdere formaten bespaart zoals gezegd op tijd en het aanschaffen van extra omzet-devices.

YoloLiv YoloBox Pro

Streaming Valley is leverancier van verschillende merken en producten op het gebied van Pro-AV en levert door heel Europa. Via het partnerportaal bedient het bedrijf zijn klanten met de gevraagde support, service en advies. Interessant is bijvoorbeeld de YoloBox Pro van YoloLiv. Met de YoloLiv YoloBox Pro kun je tot acht videobronnen aansluiten, opnemen, live schakelen en streamen door verbinding te maken met een lokaal netwerk via Wi-Fi, Ethernet, of LTE (LTE verbinding vereist SIM-kaart en dataplan niet inbegrepen). Het grote 8" touchscreen display toont het streamingbeeld, de input streams en de bedieningsinterface, waarmee je met één aanraking kunt schakelen tussen de infobronnen. Het beschikt ook over een HDMI-uitgang om je stream lokaal weer te geven op een optioneel HDMI-scherm. Het heeft ook een line-level audio-ingang, een mic-level audio-ingang en een discrete hoofdtelefoon audio-uitgang.

De YoloBox Pro ondersteunt resoluties tot 1080p met de H.264 codec en je kunt resoluties van 540p tot 1080p streamen naar YouTube, Twitch en andere streamingdiensten via aangepaste RTMP adressen. Stream naar het internet via een 4G-netwerk met behulp van een afzonderlijk verkrijgbare SIM-kaart van nanoformaat en een afzonderlijk verkrijgbaar data-abonnement. Je kunt je stream rechtstreeks opnemen in .mp4-indeling op een optionele SD-kaart met een capaciteit van maximaal 128 GB met behulp van de ingebouwde SD-kaartsleuf.

Daarmee passen recordersystemen prima in het tijdperk van up, down en cross conversion, zowel tijdens het opnemen als afspelen. Closed captioning wordt steeds meer ondersteund. Aanvankelijk waren er beperkingen bij edge device-processing en multicam op een enkelvoudig-systeem. Daar zijn echter vernieuwende ontwikkelingen in.

Weer een andere ontwikkeling is de remote production. Met een recorder-systeem kan je ter plaatse al encoderen, editen en in verschillende formaten

uitvoeren (op maat distribueren). Desgewenst als live streaming. Dat scheelt personeel, tijd en geld. Bij conferencing en direct online streaming zijn recordingsystemen populair die meteen RT het webplatform of het (eigen) distributienetwerk op gaan. Dat kan via een ingebouwde IP-interface of via een aangesloten computer of smartphone. Men spreekt in deze ook wel over capturecasting. De recorder-functie gebruikt men dan voor het realtime vastleggen van de conferentie of uitzending. ➤

datavideo

ALLES IN ÉÉN 4K STUDIO

TOUCH SCREEN STUDIO VAN DATAVIDEO

De gloednieuwe Showcast 100 is een alles in één studio van Datavideo. Deze studio omvat een switcher, SD kaart opname, camerabediening, streaming encoder en audiomenger.

De switcher heeft 4 ingangen in HDMI en kan maximaal 3 UltraHD camera's bedienen zoals de PTC-280 en PTC-300. De vierde HDMI ingang kan gebruikt worden voor presentaties of ondertitels.

Het 14" touch screen is intuïtief en eenvoudig te bedienen. De perfecte switcher voor kleine tot middelgrote evenementen!

Meer informatie vindt u op www.datavideo.com

2.4GHz+5GHz Dual-Band Transmission

CineView Quad

Let Visions Unfold

ACCsoon

MVD Europe B.V.
www.mvde.eu
sales@mvde.eu
+31 85 210 2123

BASISFUNCTIES

De basisfuncties voor recordingsystemen bij broadcast en live productie zijn vrijwel hetzelfde gebleven. Standaard zijn het opnemen en meteen als digitaal AV-bestand archiveren, afspelen, door de content heen spoelen, start, stop, pauze en selectie van de input. Additioneel zijn de veelzijdige menu-, instel- en zoekfuncties plus uiteraard de compatibiliteit met IP-netwerken (zowel bekabeld als draadloos). Al deze mogelijkheden onder snelle drukknoppen of een touchscreen. En natuurlijk ook een comfortabele jog- en shuttleknop. Een monitorschermje vinden wij handig. Zeker in het veld of als er in de studio even geen monitor voor handen is. Bij de recorderbehuizing de keuze tussen portable, rack en verdere integratie in andere studio-apparatuur. Recording en encoding/decoding wekken nogal wat warmte op. Let er op dat er voldoende koelsleuven en een WAN aan boord van het recordingsysteem zijn.

MEERDERE SOLID OPSLAGMEDIA

Bij de oude VCR/VTR kon er alleen maar tape in de cassettesleuf. Nogal eens de schrik van menig editor on the spot, omdat iedereen op het laatste moment met steeds andere cassetteformaten kwam aandragen. Dan moest je ook verschillende recordersystemen of een multiformattype in huis hebben.

Nu gaat het bij de DVR om verschillende type geheugenkaarten (SD, UHS-II), SSD(drives), USB-sticks en ook steeds meer CFexpress. Vandaar de trend naar recordersystemen die

Datavideo

Datavideo heeft verschillende recorders in de line up die allemaal bijzonder veel specificaties leveren voor een gunstige prijs-kwaliteitsverhouding. Zo levert de HDR-80 en HDR-90 serie veel waar voor zijn geld. HDR-80 en HDR-90 zijn identieke recorders met een verschillende form factor. De HDR-80 is een desktopmodel en de HDR-90 is een 1RU rack mounted oplossing. Beide recorders hebben verschillende aansluitmogelijkheden om één bron op te nemen in UltraHD of tot vier bronnen in regulier HD als ISO met vier aparte bestanden. Deze recorders nemen op in ProRes 422 en beschikken allebei over een handig touchscreen vanwaar de verschillende functies kunnen worden aangeroepen. Beide recorders zijn beschikbaar én op voorraad en komen tijdelijk met 2x 512GB SSD's voor een prijs van € 2715,-.

HDR-2 is een gloednieuwe recorder die gepresenteerd zal worden tijdens IBC 2022 in de RAI in Amsterdam. Deze UltraHD recorder neemt op in verschillende formaten tot 60 beelden per seconde op een SD kaart. Ondanks zijn kleine formaat kan deze recorder tot maar liefst 120 Mbps opnemen. Deze recorder wordt gepositioneerd in het ProAV segment en kan daarom ook naadloos overweg met PC resoluties en formaten. Naast opnemen kan deze recorder ook direct streamen naar een platform naar keuze, zoals Datavideo's eigen dvCloud. Hiermee belooft het een echte alleskunner te worden voor een prijs van rond de € 1200,-.

meerdere solid-media kunnen inslikken. Bijvoorbeeld zowel SD-kaarten als SD-mediadrives. Of een model dat meerdere SD-cards tegelijk kan verwerken. Merken als Datavideo voorzien in het huisvesten van twee SSD-drives. Allemaal tevens nuttig voor het kopiëren tussen verschillende mediadra-

gers. Blackmagic heeft daar met haar Hyperdecks meerdere varianten van. Een aantal systemen maakt tevens het aansluiten van externe drives mogelijk.

DIGITALE FORMATEN

Net als bij camcorders en videofilmende systeemcamera's beschikt de sys- ➤

INTELLIGENT MEDIANETWORKS

FOR VIDEO, AUDIO, DATA AND COMMUNICATION

© Ralph Larmann

MEDIORNET
Real-Time Media Network

ARTIST
Digital Matrix Intercom

RIEDEL ACADEMY
Public Seminars

teemrecorder over encoders/decoders met de bijbehorende CODEC's voor het transcoderen. Leidend zijn H.264, H.265, Apple ProRes, DNxHD, PCM en AAC. HD is nog altijd gangbaar, maar 4K UHD wordt geleidelijk mainstream. Dan komen H.265 en ProRes goed van pas.

Extra aandacht voor Apple ProRes compressed 10 bit 4:2:2 in 4K UHD. Hoogwaardige broadcastkwaliteit die past in een recordingsysteem voor een klein bestelwagentje i.p.v. een grote OB-truck. Bovendien makkelijk te exporteren naar Final Cut Pro X, Adobe Premiere Pro en DaVinci Resolve Studio.

EXTRA FUNCTIONALITEIT

Bij het gebruik van meerdere beeld-inputs is het heel gemakkelijk als je deze ook afzonderlijk kunt bekijken en monitoren. Bij Datavideo kan dat bijvoorbeeld viervoudig op het eigen LCD-scherm van de HGDR-80. Bij de interfacing letten op de uit/ingangen voor SDI, HDMI (2.0 of hoger), 3, 5 en 10-12 G en WiFi. Verder connectoren voor luidsprekers, een hoofdtelefoon en externe beeldschermen.

Hot swapping van kaarten en drive kan een must zijn bij data-intensieve opnamen. Opnemen op meerdere media tegelijk en/of in verschillende formaten (bijvoorbeeld proxyformat) is gewild. Een Genlock-optie, het synchroniseren van meerdere systeemrecorders en tijdcode aan boord mogen eigenlijk niet ontbreken bij multicam ISO camerarecording. Een heel bruikbare luxe vormen scopes voor kalibratie, waveform, vector en focus peaking. Hetzelfde geldt voor histogrammen en zebra.

Bij digital signage op meerdere grote schermen en videowalls spelen het synchroniseren en de correcte HDMI-uit een belangrijke rol. En FTP voor file upload en remote control kunnen goud waard blijken. Dan ook niet te vergeten de

functie 'archivering'. Recordingsystemen kunnen heel goed de bestanden van oudere opnamen in Digital Betacam, Betacam SP, U-matic en VHS naar H.264 overzetten. In geval van analoog plaats je daar een miniconverter analoog naar SDI tussen.

CONCLUSIE

Het file based recordingsysteem valt niet meer weg te denken uit de workflows en IP-netwerken bij videoproductie. De sterk toegenomen functionaliteit maakt het direct transcoderen, import in NLE-systemen en streaming mogelijk. Dat bespaart flink op tijd, extra apparatuur en geld. <

DE UITRUSTING VAN CAMERAMAN RORY VAN DEN BERG:

“ENTHOUSIASME IS DE ALLERBELANGRIJKSTE FACTOR”

In onze serie ‘De uitrusting van’ vertelt een professional over het vak en het materiaal waarmee hij of zij werkt. De beurt is aan Rory van den Berg (cameraman, DOP en mede-eigenaar van Crewproof Studios in Rotterdam): “Het avontuur, de afwisseling en het blijven zoeken naar manieren om beter te worden maken voor mij dit vak zo mooi.”

Een etiket plakken op Rory van den Berg is zo makkelijk nog niet en eigenlijk vindt de Rotterdammer dat wel prettig ook. Op een callsheet voor een televisieprogramma zal hij als cameraman vernoemd worden, draait hij een commercial dan zal hij als DOP te boek staan. “Mij maakt het niet uit”, geeft hij zelf aan. “Ik zie mezelf vooral als allrounder. Ik ben voornamelijk cameraman/DOP, maar daarnaast heb ik met een oud-klasgenoot een productiebedrijfje en ben ik mede-eigenaar van Crewproof Studios (zie kadertekst verderop, red.). Allemaal dingen waar ik veel energie van krijg.” Het maakt dat Van den Berg naar eigen zeggen ‘de leukste baan van de wereld’ heeft. “Creatief, ontzettend afwisselend en ik werk met heel veel leuke mensen. Het verveelt echt nooit.”

KANTELPUNT

Na zijn studie aan de HKU (richting Audiovisuele Media) is Van den Berg gaan werken in de televisiewereld. Officieel studeerde hij af als documentaire-cameraman, maar hij ging vooral als ENG-cameraman aan de slag voor televisieprogramma’s. “Tegenwoordig draai ik minder ENG en wat meer commercials en allerlei content voor bureaus. Qua camera’s doe ik dat voornamelijk met mijn eigen spullen, waar nodig huur ik spullen bij.” Van den Berg kwam er al op de HAVO achter dat hij ergens anders beter op zijn plek zou zijn, geeft hij aan: “Ik wilde niet leren over aardrijkskunde of biologie,

maar wilde dingen dóen. Daarom ging ik na HAVO 3 naar de MBO Theaterschool, waar ik de richting theatertechniek koos. Tijdens die opleiding kregen we camera-les van een gerenommeerde documentairemaakster. Dat is voor mij een kantelpunt geweest. Ik wilde vanaf dat moment niet meer de hele dag een donker theater in, maar juist de wereld ontdekken. Ik ging stage lopen bij een regionale zender in Rotterdam en ben daar het vak gaan leren.”

OP JE BEK GAAN

Tijdens zijn studie aan de HKU werkte Van den Berg eigenlijk al als cameraman. “Waar het maar kon deed ik klussen. Ik pakte alles aan om maar ervaring op te doen en om te leren. Ik heb héél veel gratis op sets gestaan om te helpen. Zo leer je niet alleen het vak, maar ook veel mensen kennen.” Volgens Van den Berg is dat ook de beste manier om het vak écht onder de knie te krijgen: “Meters maken, op je bek gaan en goed kijken hoe andere mensen het doen. Veel mensen denken dat je cameraman bent als je snapt hoe een camera werkt, maar dat is zeker niet zo. Technisch kun je iedereen een camera uitleggen, wat je er vervolgens mee doet maakt of je een goede cameraman bent.”

WAT DOE JE ERMEE?

“Het is ook echt onzin dat je alleen maar mooie dingen kan maken met hele mooie en dure spullen. Natuurlijk helpt het mee, maar dan nog blijft overeind >

staan: wat doe je ermee?”, stelt Van den Berg. “Waarom maak je de keuzes die je maakt, welke look and feel kies je, hoe versterkt dat de inhoud? Die denkwijze heb ik wel overgehouden aan de HKU, denk ik. Het ging daar niet om de techniek van een camera, het ging daar om het gebruik ervan. Films analyseren bijvoorbeeld. Waarom werken bepaalde cameratechnieken of manieren van cameravoering goed in een scène? Hoe werkt geluid mee en hoe is het gemonteerd waardoor het werkt?” Dit laatste geldt natuurlijk wel vooral voor projecten waar je ook de luxe hebt om er lang over na te denken, benadrukt hij: “Vaak is het ook wel een snel vak en moet je handelen in het moment. Dat kun je alleen maar leren door het veel te doen. Daarnaast ben ik er wel van overtuigd dat het ontzettend meehelpt als je kan monteren. Dat heb ik altijd veel gedaan en dat heeft er echt voor gezorgd dat ik een betere cameraman ben geworden. Je weet wat je nodig hebt om te kunnen monteren. In- en uitpunten, dingen oppakken en het gevoel creëren bij jezelf dat je weet wanneer je voldoende hebt om een edit te kunnen maken.”

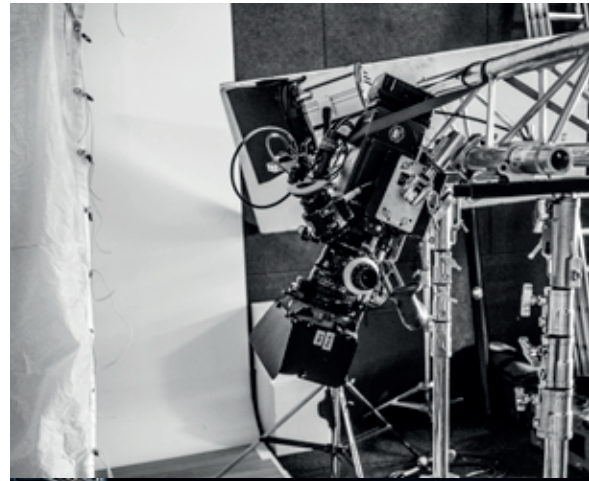
DOCUMENTAIRE

Van den Berg doet veel verschillende dingen (van commercials en events tot televisiewerk, film en corporate producties), maar als hij een favoriet genre zou moeten kiezen, dan zou het ‘documen-

taire’ zijn. “Met tijd en aandacht een onderwerp met zorg en liefde in beeld brengen, dat is mooi om te doen. Daarbij is er ook spanning, omdat je niet weet welke kant het opgaat”, legt hij uit. “Zo’n film ontstaat echt tijdens het draaien en dat is een onwijs leuk proces. Soms duurt zo’n project jaren en dan komt uiteindelijk het moment waarop de film draait op een festival. Dan zijn er zenuwen om wat de zaal ervan gaat vinden, maar volgt de trots als de aftiteling uiteindelijk loopt. Dat blijft een magisch gevoel. Het is inmiddels wel even geleden dat ik een volwaardige docu heb mogen draaien. Er liggen wel wat plannen en ik weet ook zeker dat er nog een keer een film komt, maar het is heel moeilijk in deze tijden om via fondsen voldoende financiering binnen te halen voor zulke projecten.”

PROJECTEN

De laatste documentaire die hij maakte, noemt Van den Berg ook als een van de bijzondere projecten die hij gedaan heeft. “In dit geval omdat het best een persoonlijk verhaal was van de maker”, geeft hij aan. “Daar ben je dan een onderdeel van en dan gaat het over meer dan alleen een camera bedienen. Die film kwam tot stand met geld van het Filmfonds en ging in première op het Nederlands Filmfestival. Als je dan na een jaar in de zaal zit en de film begint, dan geeft dat wel een heel speciaal gevoel.” Ook tv-commercials vindt Van

CREWPROOF STUDIOS

Met twee compagnons is Rory van den Berg sinds vijf jaar eigenaar van Crewproof Studios in Rotterdam. Het is een goed lopende studio, met daarnaast een livestream studio met compleet decor en een vaste regie-set. Ook is er inmiddels een tweede livestreamset voor op locatie.

De compagnons hebben een filmproductiebedrijf en Van den Berg werkte al langer met ze samen. "We waren destijds voor een opdracht eens op zoek naar een witte studio, het liefst in Rotterdam. Die bleek niet te vinden en daarmee ontstond het idee om het zelf te gaan doen", vertelt hij. "We hadden geen moeilijk businessplan, maar waren gewoon drie enthousiaste gasten met een idee. Maar als je het dan gaat doen, dan kom je wel voor vragen te staan. Hoe doe je het bijvoorbeeld qua geluid? We stonden er gelukkig hetzelfde in: als we het gaan doen, dan doen we het ook meteen goed. Daardoor is de hele studio gebouwd als een box in box, waardoor de audio goed is. We hebben bovendien een lijst gemaakt met wat wij missen in studio's en hebben dat geprobeerd bij ons wel te faciliteren. Uiteindelijk kom je er dan ook achter wat het allemaal kost, maar we hebben volgehouden."

Op het moment van het bouwen van de studio ging in Utrecht Huls-kamp failliet en stonden alle kavels via BVA Auctions online. "De avond dat die veiling afliep hebben we pizza besteld en met drie laptops zitten bieden op allemaal studiospul. Voor we het wisten hadden we half Huls-kamp opgekocht en waren we echt begonnen", lacht Van den Berg. "We zijn geen grote studio waar je vrachtwagens naar binnen kan rijden, maar veel producties kunnen wel bij ons terecht. We hebben een limbo van 6x6x4 met een grid er boven en basislicht om de studio uit te lichten. Daarnaast hangen er trussen aan motortakels, waardoor je eigenlijk al je licht in kunt hangen. Wel zo efficiënt."

"Naast de limbostudio zijn we in de coronaperiode begonnen met een livestreamtak", gaat Van den Berg verder. "We kregen steeds meer vragen voor livestreams en webinars. In het begin wilden we dat eigenlijk niet doen, maar na tien vragen zijn we toch eens gaan nadenken. We zijn nu een jaar verder en hebben een tweede pand gehuurd, waar we een livestream studio in hebben gebouwd. Hier hebben we een regie-ruimte bij en doen we veel talkshows. We hebben een slim decor bedacht waarin we de studio met licht kunnen kleuren naar de wensen/huisstijl van de klanten die bij ons komen. Inmiddels gaan we goed en hebben we nog een regieset gekocht en die in een kist gebouwd. Hiermee doen we livestreams op locatie."

De livestreams worden gedraaid met zeven C300 camera's met Canon fotolenzen. "We proberen die livestreams ook een beetje vanuit film te benaderen. Ik wilde per se echte camera's met knappe lenzen in plaats van PTZ-camera's of iets dergelijks. Ik probeer hiermee ook in de livestreams te zorgen dat het plaatje klopt en er mooi licht is. Ik denk dat we ons daarmee onderscheiden van de partijen die technisch goed zijn, maar in mijn ogen vaak een kans missen in de shots die ze maken."

"In de toekomst zouden we nog een studio willen beginnen waar wellicht wel een vrachtwagen naar binnen kan. Als het in Amsterdam werkt, dan zouden we dat in een stad als Rotterdam ook voor elkaar moeten kunnen krijgen. We zien dat er steeds meer wordt gemaakt in deze regio en we zouden daarin in de toekomst graag willen uitbreiden."

den Berg altijd leuk om terug te zien: "Je bedenkt iets met de regisseur en op zo'n draaidag moet het allemaal maar lukken, passen en goed vallen. En dat zijn doorgaans dagen die over vrij veel geld gaan. Als je dan televisie zit te kijken en je commercial komt voorbij in een reclameblok, dan geeft dat ook wel een heel fijn gevoel." Een ander bijzonder project is het televisieprogramma 'Beste Zangers': "Daarvoor draai al jaren ENG. Het is elk jaar weer een feest om dat programma te mogen maken. En dan kijken er ook nog eens heel veel mensen naar."

CAMERA'S EN LENZEN

De apparatuur waarmee hij werkt laat Van den Berg afhangen van de inhoud van het project. Soms kun je nu eenmaal 'all-out' gaan, maar soms moet je het heel klein houden en teruggaan naar de basis. "Zelf heb ik nog een Sony FS7 als een soort van allround werkpaard", geeft hij aan. "Die heb ik meteen gekocht toen hij op de markt kwam en daar heb ik al jaren plezier van. Ik ben ter vervanging aan het azen op een FX9, maar er is op dit moment niet aan een body te komen." De wat meer high-end projecten draait hij vaak op zijn Arri Alexa. "Ik heb een jaar of drie geleden via Arri pre-owned een Arri Alexa Plus 4:3 camera gekocht waar ik nog steeds op draai. Voor mij is er niets mooier dan het plaatje uit een Arri. Het enige nadeel van deze camera is dat hij zwaar is en dat hij tot 2K kan schieten." Qua len-

Draadloos zonder zorgen

Stardust

Eight Universe DMX/RDM transmitter met Ethernet, WiFi en Bluetooth

- Eight Universe CRMX Transmitter
- DMX/RDM, sACN en Art-Net 1-4
- Ethernet, 5 GHz WiFi en Bluetooth
- Configuratie via Web portal, App of Front panel
- Compatibel met CRMX en W-DMX G3/G4s

Scan de QR-code om meer informatie te lezen over Stardust en de andere nieuwe draadloze indoor units van LumenRadio

moeten we misschien wel doen! Ik denk dat ik het daarom ook nog steeds zo leuk vind. Ik doe veel verschillende dingen, waardoor de sleur er niet in komt. Daarnaast is cameraman gewoon een heel sociaal vak. Je moet wel een beetje een leuke gozer zijn en je flexibel kunnen opstellen. Soms ben je er ook om mensen op hun gemak te stellen of om juist even een grap te maken om het ijs te breken. Je draait niet altijd met mensen die het gewend zijn om voor een camera te staan. Dan zie ik het ook als mijn taak om die mensen een goed gevoel te geven." Ook teamwork is daarbij belangrijk, je draait projecten nu eenmaal nooit alleen. "Je kan goede ideeën hebben, maar mis-

zen heeft hij een setje door het Italiaanse Lockcircle omgebouwde Zeiss ZF.2 prime lenzen. "Die zijn echt goed 'ge-rehoused' en zet ik vaak in voor een wat cleanere look. Daarbij heb ik als een soort hobbyprojectje zelf oude Nikon AI-s lenzen omgebouwd. Lang 'marktplaatsen' en overal verzamelen heeft geresulteerd in een leuke set vintage Nikon lenzen waar ik soms projectjes op draai. Verder huur ik in. Dus soms draai ik wel op mijn eigen Arri, maar dan met Cooke's of Angenieux zooms of net wat er kan en nodig is. Dat haal ik dan bij rentals vandaan." Ook camera's huurt hij soms in, als het eens nodig is: "Meestal een Alexa Mini of Mini LF. Mocht ik echt een project doen waarbij resolutie een belangrijk aspect is, dan wordt het een Red. Tot slot heb ik ook nog een Blackmagic Pocket die ik weleens gebruik op een Ronin RS 2 stabilizer. Daar ski ik ook mee."

SOCIAAL VAK

Uiteraard is het niet de genoemde apparatuur die van Van den Berg een goede cameraman maakt. Zo werkt het nu eenmaal niet. Natuurlijk helpen goede spullen mee, maar er zijn dingen die veel belangrijker zijn. "Ik denk zelfs dat enthousiasme de meest belangrijke factor is", geeft hij zelf aan. "Ik heb vaak als ik weet dat ik bijvoorbeeld een commercial ga doen, dat ik op de gekste tijden dingen aan het uitdenken ben. Soms kan ik in bed liggen en ineens denken: 'dit

onAir IP

FACE

THE ELEMENTS

ON LOCATION ?

ON REGARDLESS.

RAIN, HEAT, DUST OR SNOW,
GET READY TO GO
onAIR ANYWHERE

CHAUVET
PROFESSIONAL

schien heeft iemand anders nog wel een veel beter idee en blijkt je eigen idee toch niet het beste. Dat aspect vind ik ook altijd erg leuk. Hoe kunnen we er het beste uithalen? Enerzijds overleg en discussieer je met de regisseur, anderzijds doe je dat ook met de gaffer. Maar allemaal met hetzelfde doel: dingen beter en mooier maken.”

DE JUISTE TIJD

Naast zijn werk an sich, is Van den Berg ook blij met de tijd waarin hij geboren is. Waar je het werk vroeger eigenlijk alleen kon doen voor films en de televisie, zijn er nu veel meer kanalen waarvoor videocontent gemaakt wordt. “Het is niet meer zo dat je als merk alleen een dure tv-commercial laat maken. Je zit ook op alle social media-kanalen en dat vraagt om andere content. Mensen zijn content ook veel meer gaan kijken op mobiele telefoons, waardoor we als makers ineens ook in andere formaten schieten. Content wordt sneller en is ook sneller weer oud, waardoor er heel veel vernieuwing is. Daarbij staat de techniek ook niet stil en komen er ieder jaar wel weer nieuwe camera's uit die weer veel meer kunnen voor minder geld. Hetzelfde geldt voor licht. Soms vraag ik me weleens af of er een einde aan zit en waar dat dan ligt. Dat laatste zorgt er ook voor dat freelancers veel sneller in staat zijn om met

eigen materiaal te werken. Dat is wel een verschil met jaren geleden, toen we toch meer aan de rentals waren gebonden. Een eigen camera kopen was gewoon te duur. De vraag is nu meer welke je in hemelsnaam gaat kopen, want er zijn er zoveel.”

LICHT

Om bij te leren en te zien wat er in de wereld gemaakt wordt, volgt Van den

Berg veel kanalen en mensen die hij goed vindt. DOP's van over de hele wereld bijvoorbeeld. “Ik vind het leuk om te zien wat er gemaakt wordt en hoe het gemaakt wordt. Zeker op het gebied van licht volg ik veel. Er zijn veel kanalen die uitleggen hoe ze scènes hebben belicht. Daar probeer ik veel van te leren. Licht is zo'n belangrijke factor dat ik daar altijd beter in probeer te worden. Ik kan ook vaak op het irritante af kijken naar licht. In een gesprek in de kroeg kan ik ineens denken: 'hé, dat licht valt mooi op die persoon aan de bar! Waar komt dat vandaan? Hoe zou ik dit vertellen in lampen'? Dan ben ik even vijf minuten afwezig in mijn gesprek.”

BLIJ

Van den Berg is iedere dag weer blij als hij in zijn bus stapt om zijn werk weer te mogen doen. “Ik heb al veel van de wereld mogen zien, ontmoet veel mensen en leer steeds weer nieuwe dingen. Dat is wel even wat anders dan iedere dag dezelfde mensen tegenkomen, dezelfde knop op hetzelfde koffiezetapparaat indrukken en dan plaatsnemen achter hetzelfde bureau. Het avontuur, de afwisseling en het blijven zoeken naar manieren om beter te worden, dat maakt het voor mij zo mooi.” <

Maximise Creativity!

LAMPY
by Showtec

LAMPY creative lighting consoles by Showtec - showtec-lampy.com

Tel.: 045 566 77 06 | E-mail: sales@highlite.com | www.highlite.com

MORE AV BREIDT UIT NAAR BELGIË EN LUXEMBURG

Sinds 1 mei is More AV ook in België en Luxemburg de officiële importeur van de Engelse audio-merken Funktion-One, Full Fat Audio en NST Audio. De voormalige Belgische importeur Soundsystem heeft namelijk besloten te stoppen met het bedrijf. Gesteund door de fabrikanten en door de jarenlange samenwerking met Soundsystem is het voor More AV een logische stap om de distributie in België over te nemen. Eigenaar Remco van der Werff: "We kijken ernaar uit om deze merken te laten groeien en samen te werken met (nieuwe) lokale dealers. Lieven Pillaert van Soundsystem zal nauw met ons blijven samenwerken als consultant en technicus." In overeenkomst met de merken is er ook uitgebreid naar Luxemburg, waardoor More AV nu de import verzorgt voor de Benelux.

ACME - EYEFLASH 2 WW BIJ DISTRIXS

Bij Distrixs is de Acme EYEFLASH 2 WW beschikbaar. Hij is voorzien van twee duurzame (100W) warmwitte 3000K COB LED's, waarbij elke COB-module afzonderlijk kan worden bediend. Uitgerust met een stralingshoek van 39,5° en een field angle van 96° voldoe je eenvoudig aan je vraag naar frontlicht of blinder. Deze compacte body weegt niet meer dan 3 kilo, maar is voorzien van een uniek wolfraameffect, variabele en selecteerbare dimcurves, stroboscoopeffecten, flikkervrije bediening voor tv en film en OLED-menuweergave met 4-knops bedieningspaneel. Een snelle en eenvoudige installatie kan vaak veel tijd en zenuwen besparen, zeker als armaturen erg licht zijn. Daarom zijn zelfs snelkoppelingen bevestigd en kun je meerdere units combineren door de verbindingsplaat te vergrendelen. Meer informatie op www.distrixs.nl.

PODIUMTECHNIEK DISTRIBUEERT HOF TRUSS-MATERIAAL

Podiumtechniek en de firma HOF hebben de handen ineengeslagen: Podiumtechniek gaat de distributie voor Nederland op zich nemen voor HOF truss-materiaal. Naast trussen van HOF zelf vertegenwoordigt Podiumtechniek ook de HOF-merken MLT², XOO Lighting en CJS couplers. De producten van MLT² zijn pre-rig-trussen met zeer handige opties voor reizende gezelschappen met veel bewegend licht. Bob Ages, medeoprichter van Podiumtechniek: "Wij geloven dat er met creativiteit geen grenzen zijn aan wat er op het podium en bij evenementen mogelijk is en dat er voor alles een oplossing is – met reguliere producten of met maatwerk – en vaak een combinatie van beide. HOF is een van de weinige bedrijven die beide aanbiedt en we zijn blij dat we de HOF-producten nu in ons portfolio hebben en daarmee een fabrikant in ons netwerk die op maat gemaakte oplossingen kan ontwerpen en leveren." Edwin Duivelaar, Export & Sales Manager bij HOF, vult aan: "Met Podiumtechniek delen we dezelfde filosofie, namelijk dat geen enkel project onmogelijk is en hoe gekker het idee hoe beter. We zijn onder de indruk van de creativiteit van Podiumtechniek en zijn verheugd om in Nederland ons distributienetwerk uit te breiden met zo'n dynamische partner." Meer informatie: www.podiumtechniek.nl

DOLLY DOTS - SISTERS ON TOUR

'SMAAKVOL GEHEEL DAT KLINKT ALS EEN KLOK'

De Dolly Dots zijn met hun show 'Sister on Tour' bezig aan een rondgang langs de Nederlandse theaters en schouwburgen. Aangekondigd in 2020, door corona uitgesteld, maar inmiddels volledig op stoom en met extra shows toegevoegd aan de speellijst. AV & Entertainment Magazine was erbij in de Goudse Schouwburg en bekeek uiteraard óók de techniek achter de show.

Foto's Jan Prins

Het verhaal van de Dolly Dots zal velen bekend zijn. Eind jaren '70 begonnen Angela Groothuizen, Patty Zomer, Ria Brieffies, Esther Oosterbeek, Anita Heilker en Angéla Kramers als de Dolly Dots. Ze waren zeer succesvol in de jaren '80 en scoorden vele hits binnen en buiten Europa. Debuutsingle '(Tell It All About) Boy's' bijvoorbeeld, maar ook 'Hela-

di-ladi-lo', 'P.S.', 'Do Wah Diddy Diddy' en 'She's A Liar'. Grootste hit in Nederland was 'Love Me Just A Little Bit More'. In Japan behaalde de groep zelfs platina met het nummer 'Radio'. Het succes leidde tot een speelfilm, de komedie 'Dutch Treat'. In 1988 stopten De Dolly Dots. Na een succesvolle reünie in 2007/2008, met concerten in Rotterdam Ahoy en een tour langs concerthallen, overleed

Ria Brieffies na een ziekbed. Daarmee was het (voorlopig) echt klaar voor de groep.

SYMPHONICA

In 2020 werd bekend gemaakt dat de Dolly Dots opnieuw bij elkaar zouden komen voor een tournee. Door corona werden veel voorstellingen uitgesteld, maar nu is de Nederlandse theatertour met 'De Dots' weer onderweg. De dames spelen met een geweldige live-band onder leiding van Sven Figee voor volle zalen en inmiddels is als afscheid ook een 'Symphonica in Rosso' met groep aangekondigd. Dat gaat op 14 december gebeuren in Ziggo

Dome, samen met The European Pop Orchestra onder leiding van Guido Dieteren.

DE VOORSTELLING

Na bijna 45 jaar samen en vrijwel onveranderd staan ze er weer. Iedereen in de 60, maar met een ongekennde portie energie! Natuurlijk komen alle hits weer voorbij en wordt verteld over hoe het was om vroeger Dolly Dot te zijn. De verhalen over het 'krankzinnige circus van toen' gaan er in als zoete koek, net als de muziek. Het is van begin af aan duidelijk dat het publiek het prachtig vindt. Tijdens de hits staat het publiek dan ook onmiddellijk te swingen.

De bijdrage van HVR Showequipment

In opdracht van Senf (via Max Power Rent en Live Legends) is HVR Showequipment de technische leverancier voor 'Sisters on Tour'. Ook levert het bedrijf een chauffeur en een lichttechnicus.

HET GELEVERDE MATERIAAL:

PA:

- d9b audiotechniek
- 12 x V8 top
- 2 x V7 top
- 4 x V sub
- 1 x D80 3v tourrack

Licht:

- 8 x Martin Viper Performance
- 11 x Martin Mac Axiom Hybrid
- 14 x Martin Mac 700 Wash
- 17 x Martin Mac 700 Profile
- 32 x Robe Robin 150
- 8 x SGM P5 met barndoor
- 18 x Showtec led octostrip MK2
- 2 x MDG ATMe hazer
- 1 x grandMA 3 light
- ELC GBX node/switch

Beeld:

- 5 schermen 1m x 3m in custom kisten
- 60 x DMT ledpaneel 3.9mm 0.5x0.5m

DE PRODUCTIE

De Dolly Dots zijn op tournee met twee trailers vol eigen decor, licht, video en geluid. Op vijf videoschermen (net als licht en audio geleverd door HVR Showequipment) zijn de Dolly Dots te zien, ook met beelden uit het verleden. De video is een smaakvol geheel, met de mooie plaatjes die door het licht worden geschilderd. Vanaf de lichttafel wordt ook de video gestart en worden de meer dan honderd bewegende lampen bediend. Er wordt goed gebruik gemaakt van de geautomatiseerde trekkenwand van het theater, waardoor er voor ieder nummer een fraai nieuw toneelbeeld wordt gecreëerd. Licht-, decor- en video-ontwerp komen op naam van Pepijn van der Sanden, van Live Legends. Het decor is geleverd door Thearent.

AUDIO

Marc Hofstede van 'Ambassadors of Entertainment' was op zoek naar een >

Absen
Trusted LED Supplier

**JOIN US
AT IBC**

9TH - 12TH SEPTEMBER
THE RAI, AMSTERDAM

BOOTH 2.B22

IMMERSIVE LED EXPERIENCE

CONNECT TO THE FUTURE

Absen Global recruitment for **1000+** partners

Healthy & Effective
Cooperation
Environment

Excellent
Profitability

Thinking Globally,
Act Locally

Quality &
Services

Channel.Inquiry@absen.com

www.absen.com

DIGITAL **PROJECTION**

A Delta Associate Company

SATELLITE
MODULAR LASER SYSTEM

TRULY EXCEPTIONAL COLOURS + TECHNOLOGY + IMAGES

WUXGA - 4K - 8K - MultiView

Satellite Projection Heads and RGB Modular Light Sources

www.digitalprojection.com

The Visionaries' Choice

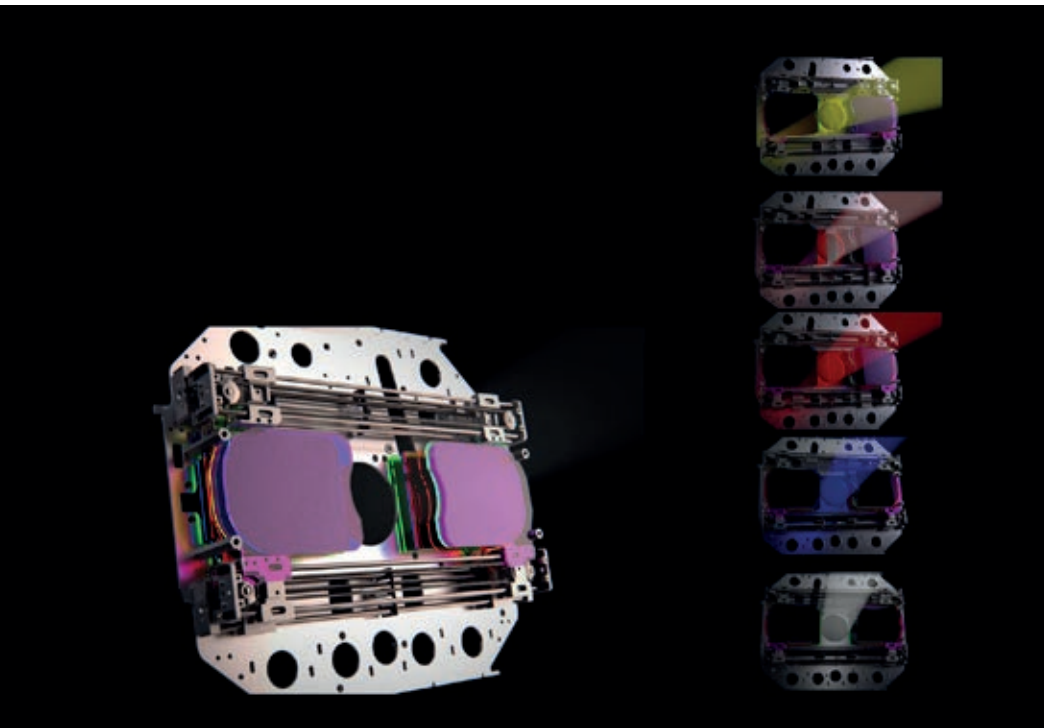
ervaren productiemanager voor de Dolly Dots, met natuurlijk overzicht en leiderschap. Via contacten kwam hij terecht bij C.J. Otten van 'Max Power Rent'. C.J. heeft in goed overleg de crew samengebracht voor deze uitdagende productie. C.J. was tevens op zoek naar een nieuwe 'front of house' geluidstafel, waarbij de wensen helder waren: 38 faders, 3 touchscreens, betrouwbaar, niet te groot en niet zwaar. Na een beursbezoek en een demo kwam hij uit bij de nieuwe Yamaha Rivage PM5. Inmiddels heeft Max Power Rent twee van deze mixers aangeschaft. "Hij heeft nogal wat voordelen", vertelt Otten desgevraagd. "Zo weegt hij slechts 42 kilo en blijft de DSP op het podium. De mixer is bovendien niet erg diep, waardoor er weinig plek nodig is in de zaal." De 38 grote

faders (3x12+2) werken volgens Otten fantastisch. "Daarnaast klinkt het systeem geweldig en werkt het erg overzichtelijk en dus makkelijk. Er zijn ook grotere configuraties mogelijk. Een extra mixer die aan dezelfde DSP hangt bijvoorbeeld. Dat is handig om snel met meerdere mensen te werken bij programmering tijdens de start van een nieuwe productie."

Max Power Rent verzorgt naast De Dolly Dots onder andere ook het geluid van artiesten als Van Velzen, Snelle en Joe Buck. Toen de Dolly Dots begonnen aan deze theaterproductie werd het zaalgeluid gedaan door Robert Goudswaard, inmiddels heeft Max Otten (zoon van C.J., red.) het zeer overtuigend overgenomen, het klonk als een klok! <

Credits

- Max Otten / Robert Goudswaard – FOH geluid
- Thomas de Vries / Wouter Boussem – Lichtoperator
- C.J. Otten – Monitors / chauffeur
- Rik van Sonsbeek – Systeemtech licht en video
- Lisanne van der Heijden – Assistent audio / backline
- Iwan Verploegen – Stagemanager / chauffeur
- Carsten Rasmussens – Assistent decor / volgspot
- Ryanne van der Poel – Assistent management
- Frank Schmitt – PA / chauffeur Dolly Dots

Matthias Hinrichs

SPECTRACOLOR

DE ONTWIKKELING VAN EEN BETER KLEUREN- MENGSTEL

De wetenschap van kleur heeft ons in de loop der jaren veel innovatieve systemen opgeleverd. Kodachrome in fotografie en Technicolor in film zijn twee van de commercieel succesvolle voorbeelden. Voordat we een duik nemen in een nieuw, innovatief kleurensysteem in de entertainmentindustrie, gaan we eerst een paar jaar terug in de tijd. Hoe een vernederende demo hielp bij de ontwikkeling van een beter systeem...

Het is 2012 en we zijn in New York City. Matthias Hinrichs, een veteraan in de verlichtingsindustrie, navigeert door de straten van Manhattan op weg naar een nieuwe productdemonstratie. Hij heeft al zoveel van die demonstraties gedaan en met de nieuwste high-tech armatuur op sleeptouw, een met de nieuwste en beste kleurenmenging, is hij ervan overtuigd dat zijn potentiële klant (een prominente Broadway-lichtontwerper) onder de indruk zal zijn. Opgewonden om te pronken met de geavanceerde armatuur, ontsteekt hij de lamp en laat hij zien wat 'ie kan. Het liep even anders, vertelt Hinrichs tien jaar later: "Hij haatte het.

Hij haatte de kleuren en vroeg me het ding meteen uit te zetten. Dat was nogal een vernederende ervaring."

WAT GING ER VERKEERD?

In zijn 25 jaar in de entertainmenttechnologie had Hinrichs veel discussies met allerlei lichtontwerpers over kleur en kleurmengsystemen en verzorgde hij honderden succesvolle demo's met lampen. De fixture die hij op die dag in New York liet zien kon kleurtinten mengen waarvan hij dacht dat ze erg mooi waren. "Maar het waren niet de kleuren die de lichtontwerper wilde zien. Zijn visie op kleur was gebaseerd op een andere kleurenpalet."

De ervaring bleef hem bij. Hoe kon iemands perceptie van kleur zo anders zijn dan zoveel anderen die hij had onderzocht? Hinrichs komt tot de kern van het probleem. "Er waren compromissen met alle kleurmengsystemen en je moest kiezen aan welke kant van het kleurenspectrum je wilde staan. Je moest altijd beslissen op wie je een beroep wilde doen en dat was echt moeilijk en onbevredigend. Voor deze ontwerper was het de verkeerde kleur." Elke fabrikant kiest verschillende tinten CMY om in een verlichtingsarmatuur te plaatsen, wat resulteert in subtiele verschillen in tint en verzadiging. Een kleurenpalet dat de theaterontwerper

tevreden stelt, zal de rock-'n-roll-ontwerper misschien niet aanspreken. "Je moest altijd kiezen welke richting je op wilde - wil je een goed uitzijnde Congo of een sterk medium blauw? Er waren altijd compromissen." De ervaring toonde, misschien wat beknopt, aan dat iedereen een andere perceptie van kleur heeft en dat de kleuren die zij voelen het beste werken.

AAN DE SLAG

We spoelen door naar begin 2018, het moment waarop verlichtingsfabrikant Elation Professional zijn R&D-team aan beide kanten van de Atlantische Oceaan verzamelt om de mogelijkheid te onderzoeken om een beter kleurmengsysteem te creëren, een systeem dat meer inclusief is en een bredere klantenkring van ontwerpers zou kunnen aanspreken. De kansen lagen er en dat, gecombineerd met de innovatieve nieuwsgierigheid die het bedrijf altijd al zo kenmerkte, zorgde ervoor dat het team aan de slag ging. Het ging daarbij om Irek Skoczowski (Hoofd R&D bij Elation), Roger Hamers (Hoofd R&D in Europa) en een groep van productontwerpers en -managers.

PROTOTYPE

Wetende dat het traditionele CMY-systeem compromissen heeft en dat geen enkel CMY-systeem alle kleuren kan bereiken die een ontwerper wil, begonnen ingenieurs een CMY + RGB-kleurmengsysteem aan te pakken (of opnieuw aan te pakken) waarmee Elation eerder had geëxperimenteerd. "Het idee was jaren eerder ontstaan, rond 2013-2014, toen we experimenteerden met

wat er allemaal mogelijk was", herinnert Irek Skoczowski zich. "Uiteindelijk hebben we zo'n systeem in een prototype ontladingslamp geplaatst en hoewel het veelbelovend was, hebben we het uiteindelijk op de plank gelegd. LED-engines vorderden snel en we hebben de beslissing genomen om te wachten en ons te concentreren op de ontwikkeling van een helderdere LED-bron."

INTENSITEIT

De overstap naar een CMY + RGB-kleurmengsysteem zou voorlopig moeten wachten. Begin 2018 was het echter zover, met de komst van helderdere LED-engines, nauwkeurigere optica en compactere kleursystemen die het mogelijk maakten om extra lagen in een armatuur te stoppen. Het R&D-team van Elation nam het prototype CMY+RGB-systeem van de plank en begon het te verfijnen. "Het feit dat witte LED-systemen zo helder werden, heeft de verandering echt mogelijk gemaakt", zegt Roger Hamers, hoofd R&D bij de Europese vestiging van Elation in Nederland. "De intensiteit was zo hoog dat je de extra kleuren kon gebruiken en het systeem kon laten werken om enkele gaten in het kleurenspectrum te vullen, zoals sterke verzadigde kleuren die moeilijk te bereiken zijn met een traditioneel CMY-systeem. We zagen dat het echt een aantal zeer unieke kleurtinten creëerde die voorheen onmogelijk te bereiken waren."

SPECTRACOLOR

Een goed begrip van kleurentheorie was nodig om harmonieuze kleuren met een hoge toepasbaarheid te maken. Gedurende meerdere maanden werden experimenten uitgevoerd met verschillende tonen van CMY en verschillende RGB-punten, waarbij tint, schaduw, toon en verzadiging werden onderzocht. Uiteindelijk werden 'pure' RGB-kleurpunten gekozen voor de beste verzadiging. Ze zijn subtractief en volledig variabel en zorgden voor genuanceerde crossfades en een groter scala aan tussenliggende kleuren. Ook de kleurtemperatuur speelde een rol en er werd CTO aan de mix toegevoegd. Het resultaat was een 7-flag kleuren-

mengsysteem, dat van Elation de naam SpectraColor kreeg. Het nieuwe systeem kan specifieke tinten produceren die het mogelijke kleurbereik aanzienlijk verbeteren en is in staat om de kleur te verfijnen om zo goed mogelijk te resoneren met individuele gebruikers. Zuiverdere primaire kleuren waren toegankelijk, evenals subtiele rode, blauwe en groene tinten die bijna onmogelijk te mengen zijn met een primair CMY-mengsysteem. Diepblauw tot lichte pastelleuren, dieprood tot lichtroze zoals zalm- en koraaltinten en donkergroen tot gevarieerde tinten zoals zeeschuimblauw. Meer obscure kleuren waren plotseling binnen handbereik. Bovendien waren unieke lichtbronnen zoals metaalhalogenide, natriumdamp of TL-buizen ook reproduceerbaar.

DEBUUT

In de herfst van 2018 was het SpectraColor-systeem klaar en debuteerde het in Elation's Artiste Monet, een LED-profielarmatuur dat meerdere innovatieprijzen in de wacht sleepte. In 2019 was de Metropolitan Opera in New York een van de eersten die de nieuwe technologie omarmde. Er werden zeventig Monet-armaturen geïnstalleerd en er zouden er daarna snel meer volgen. Twee andere armaturen met SpectraColor-systemen werden toegevoegd, de Artiste Rembrandt en Artiste Mondrian. Alle drie de armaturen bevatten een krachtige 950W 6.500K helderwitte LED-engine die ervoor zorgt dat de volledige capaciteit van het systeem benut wordt.

WAARDE

Die eigenzinnige demo in New York jaren eerder, hoewel ongemakkelijk in die tijd, hielp eigenlijk dus een reflectief proces op gang te brengen dat uiteindelijk zou resulteren in een beter kleurmengsysteem. "Ik zal die lichtontwerper nooit vergeten", stelt Matthias Hinrichs. "Op de een of andere manier heb ik het gevoel dat ik hem veel dank verschuldigd ben. Ons doel was om een kleursysteem te maken met minder compromissen. Iets beters en iets anders dat waarde creëert voor ontwerpers. En dat is wat we hebben gedaan." <

KRACHT VAN DE EENVOUD:

DAGBOEK VAN EEN HERDERSHOND

In het MECC in Maastricht staat de spektakelmusical *Dagboek van een Herdershond* op de planken. Geboren uit een samenwerking tussen Albert Verlinde Producties en Toneelgroep Maastricht en gemaakt op een manier die recht doet aan de innemende charme van de beroemde KRO-serie uit de jaren '70. We spraken er uitgebreid over met Michiel van der Zijde, die verantwoordelijk is voor de technische supervisie en productie.

Tekst: Henk Hendrixx - Fotografie: Roy Beusker

Twee jaar geleden gingen Albert Verlinde en Servé Hermans (Toneelgroep Maastricht) in gesprek over het samen maken van een nieuwe Nederlandse musical. Over één ding waren ze het direct eens, het moest een spektakel worden met veel mensen op het toneel. Iets dat niet past in een gewoon theater. De keuze viel uiteindelijk op 'Dagboek van een Herdershond', naar de gelijknamige achtdeelige televisieserie uit de jaren '70. In korte tijd hebben ze een musicalversie weten te ontwikkelen die

recht doet aan de innemende charme van deze beroemde serie van Willy van de Hemert. Het is werkelijkheid geworden in een speciaal ingericht pop-up theater in het MECC in Maastricht.

Wij zijn in de gelegenheid om in gesprek te gaan met Michiel van der Zijde, die de technische supervisie en productie zes weken voor aanvang van de bouw overnam van zijn voorganger. Na het lezen van een aantal lovende recensies, waarbij vooral de prestaties van de artiesten centraal stonden, willen

we graag inzicht geven in de bijdrage van de techniek aan het succes van deze productie. Het gesprek vindt plaats in Friesland. Daarna vertrekken we naar het uiterste zuiden van het land om de voorstelling met eigen ogen te zien en te beleven.

GROOT EN KLEIN

"De voorstelling is technisch niet zo complex, maar is wel wat anders dan een musical in een theater", geeft Van der Zijde direct aan als we over *Dagboek van een Herdershond* beginnen. "Het vloerooppervlak is vijf-

tig meter breed en dertig meter diep. Dat betekent dat je te maken hebt met grote afstanden op de scène. Een live spelende harmonie die dwars door de monitoring speelt, een scherm van 45 meter breed en 8 meter hoog? Hoe creëer je dan intimiteit en maak je scènes toch klein? Dat waren de vraagstukken waar we voor kwamen te staan”, legt hij uit.

VIDEO

Een essentieel onderdeel van de set zijn de videoschermen in het front en aan de zijkant van het speelvlak. In het eerste deel wordt het grote scherm gebruikt om

landschappen te tonen en in deel twee is het de grauwe omgeving van de industrialisatie door de mijnen. Daarnaast zijn er intieme live-beelden waarbij geswitcht wordt tussen acteurs en authentieke historische beelden die de handeling ondersteunen of hun eigen verhaal vertellen. Verder is in het decor voor ‘de kolenwand’ een zwart doek gebruikt (zie bijdrage Showtex) waar authentieke beelden op worden getoond en dat later als valdoek wegvalt om een inzicht te krijgen in de kolenmijn. De vraag was of er wel een leverancier te vinden was die de projectoren kon leveren? Bij bekende leveranciers was het antwoord dat ze wel

De bijdrage van LSB Events

Het podium voor Dagboek van een Herdershond is gemaakt door LSB Events, dat is ontstaan uit een samenwerking tussen LSB Groep en het bedrijf van Pierre Rieu. LSB Groep is al meer dan 65 jaar expert op het gebied van steigerbouw in bouw en industrie, terwijl Pierre Rieu door zijn jarenlange ervaring bij André Rieu Productions veel kennis heeft van de productionele kant van evenement. Door de samenwerking is een ijzersterke combinatie in podiumbouw ontstaan, die zijn waarde dus ook bewijst bij Dagboek van een Herdershond.

een offerte konden sturen, maar dat er geen projectoren beschikbaar waren. Uiteindelijk was MHB uit Bolsward niet alleen bereid om de projectoren te leveren, maar ook om mee te denken over oplossingen die pasten bij het beschikbare budget. Gezien de beschikbare ruimte is er gekozen voor een naadloos doorzichtdoek van 45 meter breed en 8 meter hoog, geleverd door Showtex.

PROJECTOREN

MHB heeft vier Panasonic projectoren van 21.000 ANSI-lumen met standaardlenzen op de grond geplaatst op ruim elf meter achter de achterwand, de diepte van de ➤

LED IN HET FRONT

JB-Lighting in het front in Nederland

Nationale Opera & Ballet - Amsterdam
De Doelen - Rotterdam
Philharmonie - Haarlem
Nederlandse Reisopera - Enschede
Theater Lampegiet - Veenendaal
Korzo - Den Haag
De Nieuwe Schuur - Herpt
Schouwburg Ogterop - Meppel
AFAS Theater - Leusden
Muis - Arnhem
Cool Kunst & Cultuur - Heerhugowaard
Schouwburg - Hengelo
Theater Rotterdam - Rotterdam

Theater Rotterdam

JB LIGHTING

JB-Lighting P9, P12 en P18 in de verhuur

Peitsman is een belangrijke speler op het gebied van verhuur van geluid en licht. Het bedrijf heeft vestigingen in Rotterdam, Utrecht en Zwolle. Ze zijn alom gewaardeerd partner voor **creatieve oplossingen** met betrekking tot audiovisuele techniek. Het bedrijf heeft brede expertise op het gebied van concert-, evenementen- en theatertechniek. Recent schaften ze **P9's**, **P12's** en **P18's** aan, die inmiddels enthousiast worden ingezet op festivals, bij theaterproducties en op grote corporate events.

Peitsman Licht & Geluid

Vrijblijvend uitproberen

De leveringstermijn van JB-Lighting armaturen is dankzij de doortastende inkoop van voldoende basismaterialen zeer kort. Daarnaast hebben we exemplaren waarmee we **op locatie demo's kunnen verzorgen** en er kunnen voor **langere testperiodes** armaturen tegen aantrekkelijke condities worden ingehuurd.

Made in GERMANY

ROXX®

ROXX is een Duits bedrijf dat de technologie van led-armaturen volledig weet uit te buiten. **CLUSTER** blinders met afstembaar wit of full colour die een perfecte **amberdrift** produceren, een geweldige lichtopbrengst hebben en simpel te stacken en te vliegen zijn. **E.SHOW** led-parren met afstembaar wit, full colour, tungsten of daglicht die geen meerkleurige schaduwen produceren en een **geweldige lichtopbrengst** met een buitengewoon egale lichtbundel hebben.

Podiumtechniek B.V. • info@podiumtechniek.nl
www.podiumtechniek.nl • + 31 85 40 15 92 9

zaal bood deze mogelijkheid. Maar ook wetende dat de kans groot was er tegenaan te lopen en alles opnieuw te moeten inregelen. “Gelukkig is dat maar één keer gebeurd, wat wel betekende dat alles weer op de millimeter moest worden ingeregeld”, vertelt Van der Zijde. Bij de zijwand is gebruik gemaakt van twee gestapelde projectoren van 10.000 ANSI-lumen. MHB regelde ook de infrastructuur turn-key via een glasvezelverbinding en een mediaserver. Arjen Klerkx is verantwoordelijk voor het maken van de videocontent. Igor Maranus (operator) verzorgde in samenwerking met Ruben Boogaard de programmering van de beelden.

DECOR

Het decorontwerp is gemaakt door Jos Groenier. Hij moest bij het ontwerp rekening houden met 1800 bezoekers die in een halve maan rond het podium zitten. “Het uitgangspunt was dat je met spektakeltheater mensen wil onderdompelen, hen compleet wil laten opgaan in de voorstelling”, vertelt Van der Zijde. “Samen met licht, geluid en beeld speelt decor hierin een essentiële rol. De ene keer is het een gestileerd Limburgs landschap, dan weer een mijnschacht compleet met toren om de kolenschat van onder de grond naar boven te halen.

De huizen, de gebouwen en de kerk zijn als het ware ‘opengewerkt’, zodat de dia-

De bijdrage van MHB

MHB leverde voor Dagboek van een Herdershond een turn-key projectie-setup, bestaand uit een widescreen projectie van 43,2 x 7,7 meter met vier Panasonic 21K laserprojectoren en een videomapping op decor met twee 10K Panasonic laserprojectoren. De aansturing bestaat uit een redundant mediaserversysteem met lightweight fiber verbindingen tussen projectoren en mediaserver. De setup is door MHB geïnstalleerd en afgeregeld en komt uiteraard met alle technische support.

logen binnenskamers voor iedereen zijn te volgen. Daarnaast is er ruimte gecreëerd voor enerverend theater met de bedrijvigheid van de dorpsgemeenschap, jaarmarkt, processie, de fanfareoptocht, paard en wagen en een oldtimer.”

Het decor is gemaakt door decoratelier Malte Neumann. De afwerking is verzorgd door Albert Kuipers. De gebouwen zijn zetstukken die door de acteurs en figuranten worden verplaatst, waardoor het tempo en de dynamiek van de voorstelling vlekkeloos verlopen.

In de pauze wordt de eerdergenoemde toren geplaatst. “De vraag was hoe we dit changement konden doen zonder dat de pauze te lang werd”, aldus Van der Zijde. “Het was om technische en budgettaire redenen niet mogelijk om de toren zijdelings omhoog te takelen, dus de oplossing was om het deels met mankracht te doen. Esthetisch gezien minder fraai misschien, want het oprijden van een pompwagen en het gebruik van een aantal hondjes is niet wat je verwacht.” Toch valt dat in de praktijk wel mee. We ervaren het als een geïntegreerd geheel in relatie tot de overgang naar deel twee. De stagecrew voert het uit in een rust die theateraantal verantwoord is en als publiek ervaren we aan den lijve de overgang van het gestileerde landschap naar het grauwe mijnlandschap.

GELUID

Een spektakel met veel mensen op de vloer. Dat betekent dat, naast een groot aantal figuranten, er veel artiesten staan. Ray Elderman is verantwoordelijk voor het geluidsontwerp. Uitgaande van de zeker niet optimale akoestiek wilde hij dat het geluid zoveel mogelijk kwam op de plek waar het nodig was. Dit alles om veel akoestische aanpassingen te voorkomen. De line-array is daarom strak voor de tribunes gehangen. Wat betreft de line-array is gekozen voor Kara II van L-Acoustics. Kara II maakt gebruik van de voordelen >

INDOOR

OUTDOOR

- IP55
- Weatherproof

A sound that lasts

The VIRO5 is a 2-way coaxial loudspeaker available in both black & white that will blow you away with its powerful punch delivered in a compact package.

van line source in een modulair systeem dat standalone of in combinatie met de bijbehorende subwoofer SB18 kan worden gebruikt. Met de beste SPL per array lengte biedt Kara II uitzonderlijke helderheid met lange throw mogelijkheden.

Het is gelukt om een kwalitatief hoge groep acteurs en actrices te selecteren. De zang neemt een belangrijk deel in bij deze musical, maar er zijn ook veel dialogen. Daarom is bewust niet gekozen voor een 'in-ear systeem', maar een tiental groepen van monitorspeakers die per scène worden aangepast in klank, delaytijd en mix. Dit om het monitorgeluid optimaal aan te passen aan de positie van acteurs, fanfares etc. De microfoonkeuze viel op Shure Axient Digital, dit omvat dual-channel en quad-channel ontvangers, die krachtige RF-prestaties en een kraakheldere digitale geluidsoverdracht leveren.

MUZIEK

Naast het gebruik van de vaste tune van de tv-serie (gecomponeerd door Ruud Bos) moesten alle liedteksten worden voorzien van nieuwe composities. Ad van Dijk liet zich hierbij inspireren door de sfeer van deze typische Limburgse vertelling, genres die geworteld zitten in de muziek van fanfares. Tijdens de voorstelling komt de muziek van een orkestband, speciaal opgenomen door philharmonie zuidnederland en op het podium wordt gemusiceerd door fanfares en harmonieën, in totaal zeventien stuks. Om te zorgen dat de zang op het grote oppervlak ondersteund wordt, is er gekozen voor 'een dirigent zonder orkest'. Rob Mennen, muzikaal leider, is die dirigent zonder orkest. "Oorspronkelijk was zijn positie backstage, voorzien van

camerabeelden van de scène en zijn beeld op schermen zichtbaar voor de acteurs", vertelt Van der Zijde. "Dit met het grote nadeel van vertraging op de digitale beeldschermen. Door hem aan de zijkant van de tribune te plaatsen, goed zichtbaar voor de zangers en zangeressen, losten we de vertraging op en kreeg hij tegelijkertijd een veel beter zicht op de scène." Mennen verlaat zijn plaats ook nog om de harmonie vooraf te gaan en zo deze in de maat te houden. Een eenvoudige en effectieve oplossing.

LICHT

Het lichtontwerp is gemaakt door Uri Rapaport, in nauw overleg met Jos Groenier (decor) en Servé Hermans (regie) om samen oplossingen te vinden ten aanzien van de aanwezigheidsbeperkingen, zoals de grootte van het speelveld, het oplopende deel, de hanteerbaarheid van de grote set en het wel of niet inzetten van conventioneel of geautomatiseerd licht. Een uitdagende keuze was het gebruik van Follow-Me in plaats van conventionele volgspots. Follow-Me is een remote follow spot control en performer tracking systeem dat eenvoudig kan worden geïntegreerd in de infrastructuur van het licht. Door het koppelen van een aantal camera's aan het systeem konden in totaal zestien targets (acteurs), waarvan drie gelijktijdig, optimaal gevolgd worden. "Nagenoeg alle aanwezige schijnwerpers konden daarbij geselecteerd worden als volgspot", aldus Van der Zijde. "Tijdens de montage kostte het inregelen veel tijd en energie, vooral doordat het verplaatsen van een scène gevolgen had voor de keuze welke schijnwerpers in die scène als volgspot funtioneerden. Eenmaal in gebruik levert het veel voordelen op, zoals bijvoorbeeld de inzet van >

Licht, geluid en rigging

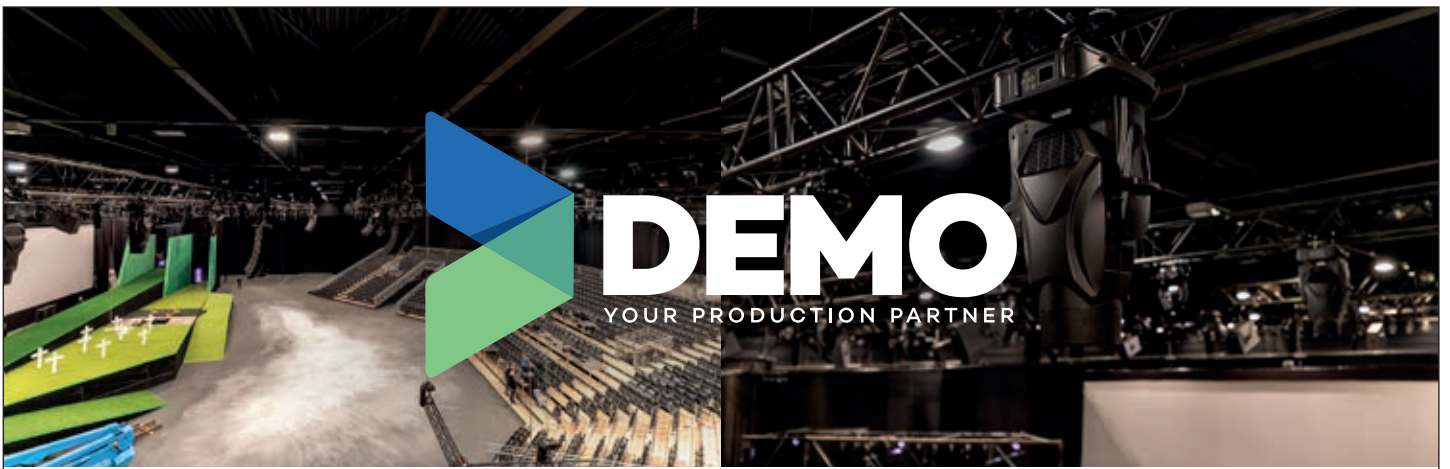
Demo productions is de trotse leverancier van licht, geluid en rigging voor Dagboek van een Herdershond. "Na een kort voortraject, waarin de keuze op ons viel als totaalleverancier, zijn we samen met onze opdrachtgever en de ontwerpers aan de slag gegaan om tot de beste oplossing te komen", vertelt Vianney Demollin.

"Op audiovlak resulteerde dit in een zaal PA die is opgebouwd uit L-Acoustics Kara II en SB28 kasten. Voor de monitoring vanuit het dak hebben we gekozen voor Adamson S10P toppen. Voor de mix was enkel de A&H S7000 met 64/32 rack voorgeschreven. Na een heikele zoektocht is het ons uiteindelijk gelukt om met spoed een tafel te kopen. Naast deze mixer hebben wij ook geïnvesteerd in Ayrton Diablo S en Gibli S bij Ampco Flashlight Sales. De keuze voor de zenders viel op Shure Axient; 32 kanalen voorzien van ADX1M, AD1 en AD2 zenders."

Naast de investering in Ayrton op het gebied van licht heeft Demo Productions ook geïnvesteerd in een aantal producten van Astera; Titan, Helios, Pixelbrick, NYX bulb en Art7. Dit alles werd geleverd door Controllux.

"Het riggingplan hebben we voorzien van onze nieuwe Chainmaster D8+ motoren", gaat Demollin verder. "Gezien de drukte die we reeds hebben in deze periode hebben we ervoor gekozen om alle truss te laten leveren door Interall."

"Op het gebied van communicatie hebben we ons gloednieuwe GreenGo systeem ingezet; tien draadloze en tien draadgebonden postjes. Speciale dank ook aan Apexx om een stuk van de voorbereiding en de bouw op zich te nemen", besluit Demollin.

TROTSE PRODUCTIE PARTNER VAN
“DAGBOEK VAN EEN HERDERSHOND”

ZAKELIJKE EVENEMENTEN - PUBLIEKSEVENEMENTEN
TV/THEATER PRODUCTIES - VERKOOP EN INSTALLATIE

INFO@DEMOPRODUCTIONS.NL - WWW.DEMOPRODUCTIONS.NL

AV & Entertainment
MAGAZINE

Alle 100 edities van AV & Entertainment
vind je gratis en onbeperkt op

WWW.AV-ENTERTAINMENT.NL

mankracht: slechts twee theatertechnici voor de bediening van alle volgsports.”

VERBLUFFEND

Het resultaat is verbluffend, met als voorbeeld de dans bij de opening van deel twee van de voorstelling. In het refrein wordt er door de mijnwerkers gesmeekt om licht en op dat moment wordt er meebewogen met hun gezicht. Zeer simpel opgelost door vijftien hoofdlampjes gemonteerd op de meegedragen mijnwerkerslampen. Verder zien we dat tijdens de voorstelling ieder feilloos gevolgd wordt. De rondrijdende elementen, zoals eerder genoemd bij het decor, zijn voorzien van draadloze armaturen van Astera. “Wat betreft licht is alles niet zo complex, maar het resultaat is verbluffend”, vertelt Michiel van der Zijde. “De perfecte invulling van zowel de massa als de individuele minimale kleine scènes raken precies de sfeer die op dat moment heerst in de voorstelling.”

RIGGING

‘Welke van de twaalf tekeningen is de juiste?’ Voor die vraag stond Michiel van der Zijde toen hij de technische productie overnam. Ook bleek de persoon die de rigging had voorbereid voor een tournee naar Amerika te zijn. Gelukkig kon hij daarbij terugvallen op Ruud de Deugd en Gerrit de Beuze, die in korte tijd een nieuw plan hebben gemaakt op basis van de aanwezige infrastructuur.

De bijdrage van Showtex

Op het podium kan je niet om het enorme RP Grey projectiescherm heen. Wel 43 meter breed en 7,7 meter hoog, met afrok van zwart Molton. De ingenieuze ‘kolenwand’ bestaat dan weer uit een driedelige backdrop van permanent vlamwerende Molton CS (zwart) en krijgt een knap 3D-gevoel dankzij een laag contouren, vormgegeven met akoestische Pes Foam. Ook voor de R&D ervan stond ShowTex garant. Het middelste deel van de wand is zo gemaakt dat het een verrassende Kabukidrop is die tijdens de voorstelling naar beneden komt. Verder doet zestig meter zwart Flanel dienst als afstopping en zie je rechts op het toneel enkele decorstukken gemaakt van vijftig meter Choucroute Heavy die groen werd geschilderd.

ACHTER DE SCHERMEN

Het deel dat niet zichtbaar is voor het publiek, is dat wat wordt gerealiseerd ten behoeve van de uitvoerende artiesten. Hier is dit letterlijk gedaan achter een groot scherm. Buiten de hal is voor de crew een aantal tenten neergezet voor kleedruimten, catering en voor kleding en rekwisieten. Verder is er ruimte voor 25 fietsen, een paard met wagen, een harmonie, een oude Ford en figuranten.

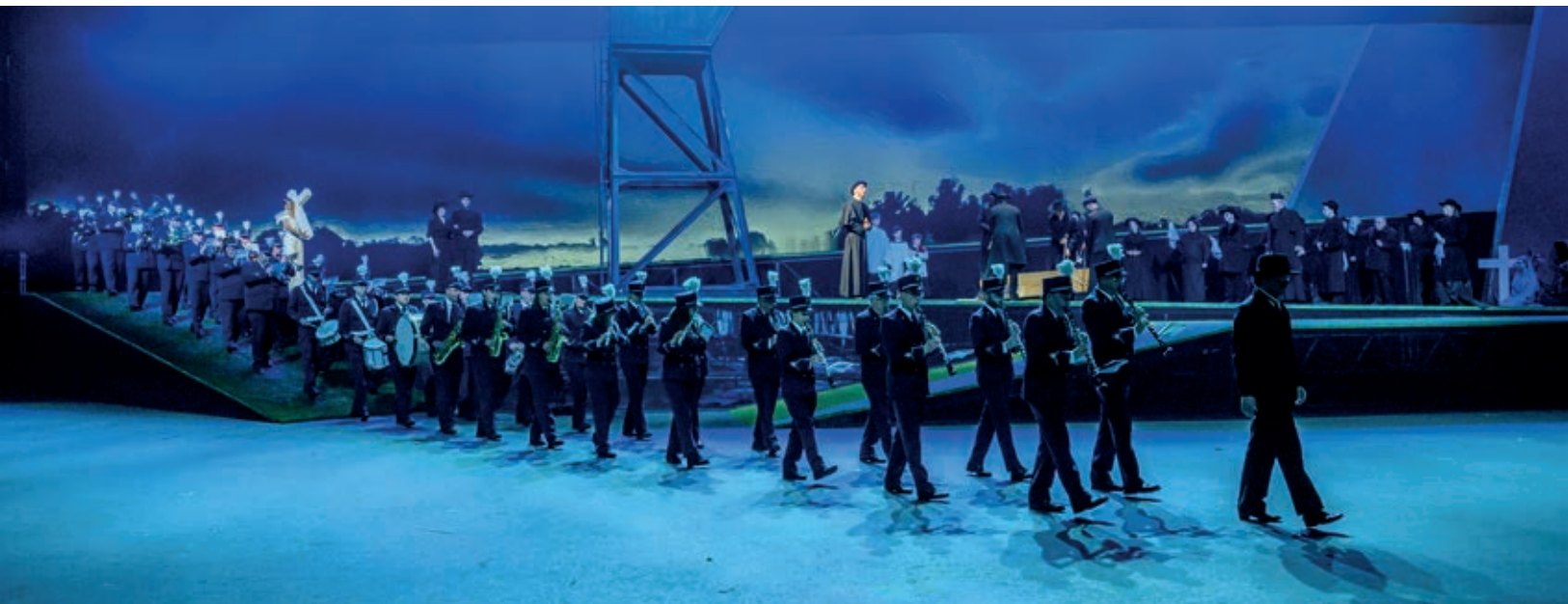
NAWEEËN

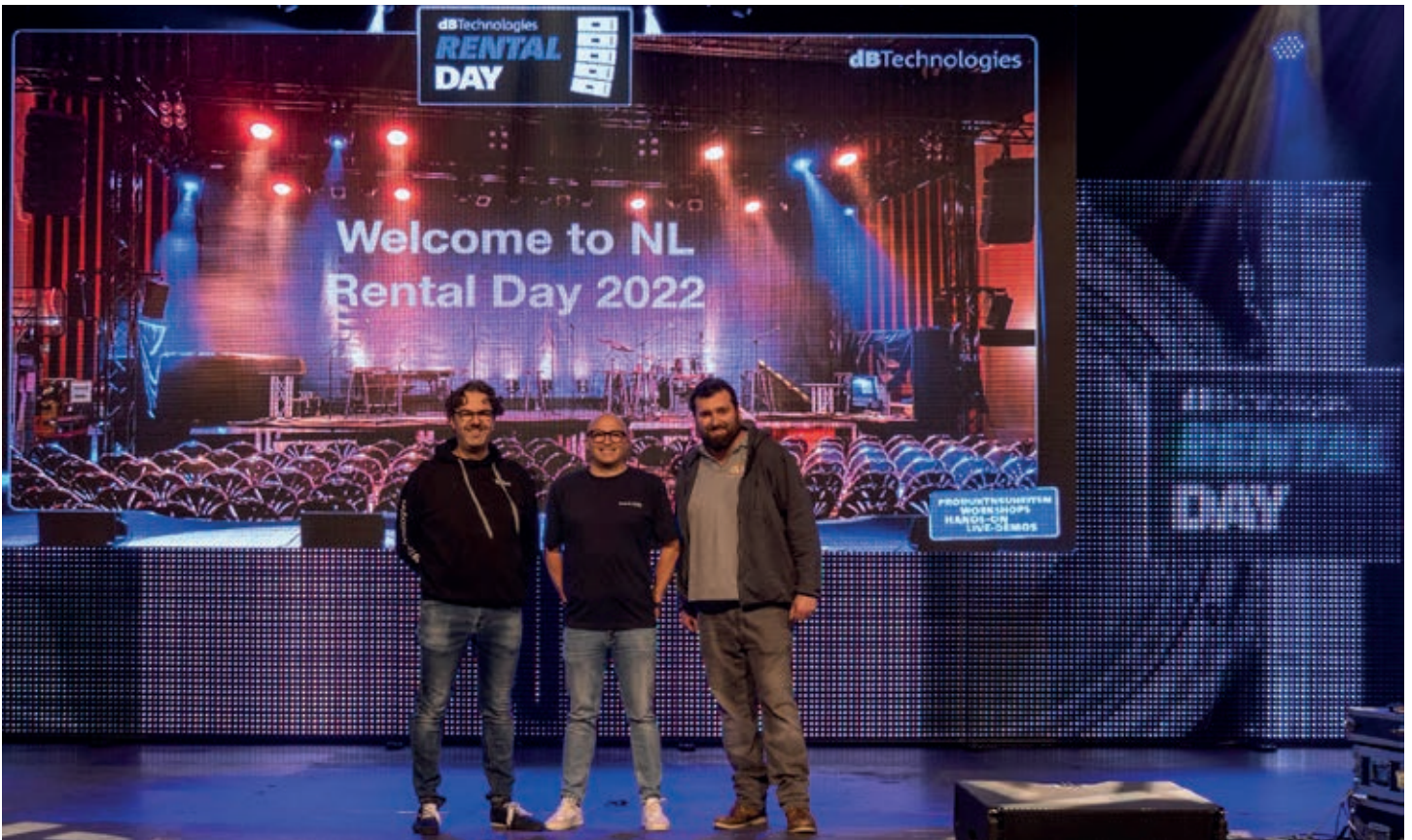
Nog even stilstaan bij de gevolgen van corona, wat betreft de realisatie van dit spektakelstuk. Van der Zijde geeft aan dat leveranciers echt op zoek moesten naar beschikbare materialen, maar door onder andere de inzet van Yannick Bisschop van Demo Productions is het gelukt om alle materialen te leveren. Dankzij de fijne medewerking van MECC Maastricht, waarvoor dit een nieuwe ervaring was, en een extra week opbouw is het gelukt om alles tijdig te installeren. Bij de montage bleek wel dat materiaal twee jaar

in stoffige magazijnen had gestaan. Een lege batterij in een lichttafel, oude systeemsoftware op de Follow-Me computer...het zijn een paar voorbeelden hiervan. Ook het personeel moest weer wennen. Het vaste ritme was er uit en soms leek het of men iets weer opnieuw moest uitvinden.

KRACHTIG

Ondanks deze naweeën is het gelukt om een prachtige voorstelling neer te zetten, die hopelijk kan rekenen op een vervolg. Een stukje geschiedenis over Limburg, dat herkenbaar is in de geschiedenis van de industrialisatie in Nederland en krachtig is neergezet door eenieder die er aan meewerkt. Ontwerpen van beeld, geluid en licht kunnen misschien aangeduid worden als eenvoudig gezien de huidige technische innovaties, wij ervaren deze eenvoud in zijn geheel als krachtig en het juiste voor dit theaterspektakel. Het kippenvol zit niet alleen in het krachtige spel en prachtige muziek, maar zeker ook in de inkleuring door de techniek. <

RODAHAL KIEST VOOR DBTECHNOLOGIES

'STRESSVRIJ EN VERBLUFFEND'

De eigenaren van evenementenlocatie Rodahal in Kerkrade hebben geïnvesteerd in een nieuw PA-systeem van dBTechnologies als vaste installatie in hun locatie. De operators van Rodahal zijn al jaren enthousiaste gebruikers van dBTechnologies luidsprekersystemen. Op zoek naar een systeem voor installatie in de Rodahal, was de keuze voor een dBTechnologies VIO-systeem snel gemaakt. De implementatie en installatie werden uitgevoerd door Cuesale.

De Rodahal, met een capaciteit van 4.500 bezoekers, is ontworpen door architect Laurens Bisscheroux. Sinds de opening in 1966 hebben vele internationale sterren in de zaal opgetreden, maar nu was het tijd voor iets nieuws. Voor de modernisering heeft de huidige eigenaar, de VanMelick-Groep, samen met Cuesale gekozen voor een actief 3-weg VIO line array systeem gecombineerd met Ingenia

modules. Op het podium in de zaal zijn twee line arrays met in totaal 16x VIO L212-A modules geïnstalleerd, gecombineerd met 12x VIO S218 subwoofers. Vier Ingenia IG3T-units completeren de installatie als delay-luidsprekers. Zes VIO L210-modules worden gebruikt als infill.

TESTEN

Tijdens de Demo Day van dBTechnologies in de Rodahal, die begin mei

plaatsvond, konden veel professionals uit de evenementenbranche de VIO-systemen testen onder realistische omstandigheden, om zo hun uitstekende kwaliteit ervaren. Daarnaast konden bezoekers uit de eerste hand meer features zien, zoals ongecompliceerde rigging en de mogelijkheden van de Aurora Net control tool, die in de huidige versie het OSC-protocol ondersteunt.

FLEXIBEL

Harold Pols van Cuesale over de installatie: "We zijn al lang enthousiaste gebruikers van producten van dBTechnologies en zijn overtuigd van de VIO-serie. De installatie is stressvrij en het systeem is verbluffend in het dagelijkse gebruik. Door hun flexibiliteit bieden de VIO-systemen uitstekende prestaties en geluidskarakteristieken op zeer verschillende evenementen. Zeker bij het gebruik van een systeem als vaste installatie op een evenementenlocatie was dit cruciaal voor de opdrachtgever en voor ons. Tegelijkertijd zijn we heel flexibel en kunnen we, afhankelijk van het evenement, probleemloos andere dBTechnologies-systemen als ad-on gebruiken." <

GESLAAGDE DPA-MIDDAG BIJ AMPTEC

In Muziekgebouw Eindhoven draaide het op 14 juni allemaal om DPA Microphones, tijdens een door Amptec (en DPA-specialist Rembrandt Hissink in het bijzonder) georganiseerde leerzame middag voor studio- en live soundengineers uit Nederland en België. DPA productspecialist Bo Brinck was aanwezig om een inzicht te geven in de wereld en producten van DPA Microphones. De middag bestond uit twee delen. Eerst was er een pro-inleiding in de microfoons van DPA, waaronder de gloednieuwe 4055 Kick Drum Microphone. Daarna was er tijd voor een workshop waarin toehoorders geleerd werd hoe een microfoon op de juiste manier op een drumstel geplaatst moet worden. Meer informatie over de 4055 Kick Drum Microphone en alle andere producten en diensten van Amptec: www.amptec.be.

BEAMZ PRESENTEERT STARCOLOR540 SERIE

BeamZ presenteert de nieuwe StarColor540 serie; een tweetal architectonische LED-projectoren, uitgerust met krachtige 36x 15W LEDs en voorzien van een IP65 classificatie. De eerste is de StarColor540, die een strakke 21° lichtbundel produceert. Het andere model, de StarColor540Z, heeft als extra een gemotoriseerde zoom met een aan te passen lichtbundel tussen de 7° en 58°. Beide projectoren zijn voorzien van een stofdichte weer- en waterbestendige behuizing. De StarColor540 projectoren kunnen op verschillende manieren communiceren; met DMX en via de ingebouwde draadloze WDMX. Een barndoor, filter, base en kant-en-klare flightcases zijn optioneel verkrijgbaar om het pakket compleet te maken. Meer informatie via www.tronios.com

NIEUW VAN AUDAC: DE VIRO5 COAXIALE LUIDSPREKER

De AUDAC VIRO5 is een compacte 2-weg coaxiale luidspreker met een krachtige punch en een frequentiebereik van 60 Hz tot 20Khz. Hij kan stand-alone als full-range luidspreker ingezet worden, maar combineert ook perfect met de AUDAC BASO series subwoofers. Met een IP55-classificatie is VIRO5 bestand tegen vochtigheid, regen, sneeuw, stof, UV-straling en extreme hitte en kou. De duurtesten zijn inmiddels al in omgevingen gedaan met extreme vrieskou en zelfs in een woestijnomgeving. De VIRO5 bevat een tweeter met zijden dome voor een soepele hoge tonen en een 5-inch 2-weg coaxiale luidsprekerdriver voor de ideale 'size to performance' verhouding voor een breed scala aan toepassingen. Voor deze diverse toepassingen zijn ook diverse montage mogelijkheden nodig. Op de beugel van de VIRO is een 5/8" schroefdraad aangebracht om direct op statieven te schroeven of een trussklem te bevestigen. De roestvrijstalen grondpin (MBK523) is ook compatibel met de VIRO5 die het mogelijk maakt om alle soorten tuinen en themaparken te voorzien van de premium geluidservaring. Een paalmontageadapter (MBK530) maakt het mogelijk om de VIRO-versies te monteren op (licht) masten en palen met een diameter tot 140 mm. De AUDAC VIRO is nu leverbaar via AUDAC Certified Partners en AUDAC importeur AudioBizz www.audiobizz.eu

FESTIVAL-OASE IN HARTJE STAD

CENTRAL PARK

Central Park bestond als evenement al even, maar dit jaar vond het voor het eerst verdeeld over twee dagen plaats. Bovendien werd met Park Transwijk (midden in de stad Utrecht) een nieuwe locatie betrokken. Dat bracht logistieke uitdagingen met zich mee voor organisator The Zoo Events en (technisch) producent Be Produced, maar voor problemen heeft dat zeker niet gezorgd: “We hebben er met zijn allen vooral heel erg veel zin in”, zo vertelde Bram Schouwenaars (Be Produced) tijdens de soepele opbouw.

Foto's: MNO Photo, Bobbie Photography en The Arrows

Natuurlijk, ook bij Be Produced en de leveranciers van Central Park hebben ze te maken met de personele problemen waarover je iedereen in de branche hoort. Maar wie rondkeek bij de opbouw van het festival in Park Transwijk, zag meteen dat de zaken dik voor elkaar waren. Ons bezoek is twee dagen voor de show gaat losbarsten, maar de sfeer in het park is uitermate ontspannen. “Iedereen moet soms misschien ietsje harder werken dan voorheen, maar samen met onze leveranciers zorgen we ervoor dat het eindproduct er uiteindelijk wel staat”, vertelt Bram Schouwenaars terwijl hij vanaf een verhoogd terras het hele terrein voor de mainstage overziet.

BOUWKUNDE

Schouwenaars kwam in de evenementenbranche terecht toen hij vijftien jaar oud was en gevraagd werd of hij kon komen helpen bij de opbouw van een festival. “We

maakten lange dagen en verdienden een stuk meer dan bijvoorbeeld in een supermarkt. Dat maakt het toen nog net een stukje interessanter”, vertelt hij over zijn eerste stappen in het vakgebied. Vervolgens groeide het organisch door: “Ik heb een bouwkunde-achtergrond en heb tijdens die studie ook leren tekenen en berekenen en dergelijke. Zo viel de puzzel uiteindelijk op zijn plek. Ik ging meer de kant van de technische productie op. Dat had ik uiteraard niet verwacht toen ik ging studeren, maar het bleek wel een stuk leuker om te doen.”

AANGEKLEED

Van één klus kwamen uiteindelijk steeds meer klussen en zo groeide het bedrijf door de jaren heen tot wat het nu is. “Nu bieden we eigenlijk alles aan”, vertelt Schouwenaars. “Technisch tekenwerk, 2D- en 3D-tekenwerk, site productie...en daaromheen hebben we onze vaste partners die ons ondersteunen met zaken als audio, licht, video

en stroom en dergelijke." De eerste klus voerde Be Produced direct uit voor B2S, toen de productie van de camping (en dan vooral ook het vermaak aldaar) op Decibel gedaan werd. Via-via kwam Schouvenaars ook terecht bij The Zoo Events, dat o.a. de organisator is van Central Park. "Zij organiseren zo'n zestien festivals per jaar en wij zijn daar de vaste productiepartner voor geworden", legt hij uit. "Central Park is eigenlijk anders dan de meeste dingen die we doen (waaronder Intents Festival, red.), maar ook dit is erg mooi. Het is een pop/rockfestival in een heel aangename sfeer. Ons doel is hier om veel met decor te doen, alleen zit dat 'm hier niet zozeer in het hoofdpodium, dat eigenlijk redelijk rechtoe-rechtaan is: licht, geluid, ledschermen aan de zijkant en de bands in het midden. Het ding is hier juist dat we de look en feel van het festival doorvoeren over het hele festivalterrein. Als je rondloopt dan zie je overal wel signing of andere zaken die in de sfeer van het festival zijn. Dat maakt dat het een heel mooi geheel is geworden." Wat tevens opvalt is het natuurlijke karakter van die uitstraling. De VIP-decks zijn gemaakt met bruine stretchtenten waarin de natuurlijke sfeer wordt doorgetrokken. Ze lijken zo'n beetje bij het park te horen, ziet Schouvenaars ook: "Als we ze laten staan heb je er in Transwijk een trekpleister bij", lacht hij.

TWEE DAGEN

Hoewel op het moment van spreken gebouwd wordt aan de vijfde editie van

Gigant's Ground Support Rainbow (GSR)

"We zijn enorm trots dat we podia van dit formaat neer kunnen zetten", vertelt Wouter van Heeswijk over de bijdrage van Gigant. "Onze Ground Support Rainbow heeft een overkapping van 18x12m en heeft daarmee meer dan 200m2 speel- en dakoppervlak, een grote riggingcapaciteit en een 9.50m clearance aan de zijkant. Ook heeft het podium genoeg voorzieningen in het dak om PA te hijsen en is het mogelijk om een gepersonaliseerde banner aan de voorkant te bevestigen. Het bestaat uit veel lichte onderdelen, maar heeft toch een hoge belastingcapaciteit voor onder andere licht en geluid. De zij- en achterwanden van de GSR zijn, zoals al onze podia, te hijsen én te laten zakken vanaf de podiumvloer. We bouwden ons Ground Support podium voor Central Park, voor de rigging werken we samen met Relight. Met een ijzersterke crew zetten we de GSR, een mindervalide-deck en o.a een aantal delay-torens neer in een paar dagen tijd. Tijdens de op- en afbouw hebben we een zeer prettige samenwerking gehad met Bram Schouvenaars, Purple en The Zoo."

Central Park, is het voor 't eerst dat het festival in Park Transwijk gaat plaatsvinden. Voor het oog blijkt dat nu al

een schot in de roos. Het terrein voor de mainstage is volledig omringd door groen en dat maakt het een fraai afgeschermd geheel, midden in de stad. "Dat is ook de reden waarom we hier naartoe zijn gegaan", legt Schouvenaars uit. "Je hebt een natuurlijke sfeer, terwijl de flatgebouwen toch dichtbij staan. Dat brengt wel wat audiorestricties met zich mee overigens, maar we doen uiteraard ons best om ervoor te zorgen dat bezoekers daar zo min mogelijk van gaan merken." Ieder jaar wordt geprobeerd van Central Park weer wat groeters en mooiers te maken. Ook aan de line-up zal het wat dat betreft niet liggen dit jaar. Verdeeld over twee dagen staan o.a. namen als Kensington, De Staat, Chef's Special, Snelle, Di-Rect, Krezip en Suzan & Freek op de planken. "Het is daarbij behoorlijk uniek dat we hier twee dagen terecht kunnen", legt Schouvenaars uit. "Dat is gelukt doordat we op zondag

ook kinderen toelaten, waarmee het een soort familiedag wordt. Daar was de gemeente Utrecht zeer geïnteresseerd in.”

NIEUW

Als vaste partner van The Zoo Events is Be Produced altijd van begin af aan betrokken bij de voorbereidingen op een productie. “Dat is ideaal werken”, geeft Schouwenaars aan. “Sowieso toen we de eerste keer Central Park gingen doen, want ook de organisatie was toen nog vrij onbekend met dit soort evenementen. Central Park komt uit de koker van Huub van de Vecht, die eigenaar was van X-sense, dat inmiddels is verkocht aan The Zoo Events. Huub is enorm gepassioneerd en verzint altijd weer nieuwe dingen. Toen hij hier mee kwam zijn we om de tafel gegaan, want wat houdt dat nou allemaal in, zo’n pop/rockfestival? Voor hem was het nieuw, maar voor ons deels ook, aangezien we meer in de dance zitten. Uiteindelijk zijn we het gaan doen en hebben we het voor elkaar gekregen.” Huub organiseert Central Park samen met Arthur Vlendré, van The Zoo. “The Zoo organiseert daarnaast nog veel meer leuke events, waaronder Lief Festival, Festival Strand, Crazy sexy cool, Gelderpop, Lansingerland Live.”

De bijdrage van Djem

Djem is bij Central Park betrokken als leverancier van de LED-schermen en de bijbehorende techniek. “Om de belasting op het dak te beperken, is gekozen om licht gewicht P8.9 LED panelen in te zetten als backscreen”, legt Joost Moerbeek uit. “Deze zijn ook ingezet bij de wings om het publiek te voorzien van een live videoregistratie. Alle apparatuur was dusdanig ingericht, dat alle schermen door zowel videoregie, alsook door de VJ van Kensington konden worden aangestuurd. Om eenvoudig grote afstanden te overbruggen met videosignaal, is gekozen voor enkele HDMI over Fiber oplossingen. Door het aantal componenten tussen de videomixer en LED-processing te minimaliseren, wordt hiermee ook de delay aanzienlijk beperkt. Om de LED-schermen te voorzien van een veilige en stabiele stroomvoorziening zetten we sinds dit jaar StageSmarts C24 stroomverdelers in. Mede dankzij de uitgebreide monitoring functies en hoge mate van beveiliging, biedt dit onze apparatuur en crew extra bescherming.”

INTENSIEVER

Deze keer ging het anders dan anders. “We evalueren na elke editie. Wat vonden we van de setting? Hoe was het podium? Welke artiesten zou je volgend jaar willen? Dan komen ze met ideeën en gaan wij er vervolgens mee aan de slag”, legt Schouwenaars uit. “Nu duurt de voorbereiding echter een stuk langer dan voorheen, omdat door de coronaperiode bijvoorbeeld veel mensen uit de branche verdwenen zijn. Voorheen kon je gewoon in een aantal maanden zo’n festival op de rit zetten, nu heb je serieus een maand of acht à negen nodig om voor te bereiden. Niet dat je er elke

dag mee bezig bent hoor, maar het sluimert op de achtergrond. Plan-technisch gezien is het lastiger en intensiever geworden.”

LOGISTIEK

Wat het plaatje in Park Transwijk moest gaan worden was al vroeg duidelijk. Sterker nog, dat stond in 2020 al vast, tot dat corona roet in het eten gooide. “Het is uiteraard wel een beetje gefinetuned op basis van wat nu de mogelijkheden waren”, vertelt Schouwenaars. “Er zijn ook leveranciers die nu nee moesten verkopen en dan moet je natuurlijk doorschakelen.” De grote uitdaging voor

organisatie, producenten en leveranciers zit 'm in de logistiek. Je hebt nu eenmaal te maken met een park, midden in de stad, met maar één inrit waar vrachtwagens naar binnen kunnen. "De meeste daarvan komen op maandag binnen en dan kan het hectisch worden, maar het bleek strak en goed gepland. Vorige week woensdag waren we al begonnen met het uitzetten van het terrein, een dag later kwamen de rijplaten en zijn de buitenlijnen om het terrein gezet. Maandag is gestart met het hoofdpodium en de VIP-decks en alles daaromheen. Vandaag gaat de techniek erin en dan verwachten we morgenochtend te kunnen opleveren en de puntjes op de i te zetten. Zo kunnen we uiteindelijk ontspannen naar de opening toelevan."

OMWONENDEN

Het festivalterrein in Park Transwijk heeft overigens twee kanten: het grote veld waar de mainstage staat en het 5 Meiplein aan de andere kant van het water, waar een spiegel-tent staat en ook een entree is. "Heftrucks en >

De bijdrage van US Productions BV

US Productions BV focust zich op alles wat met geluid te maken heeft op een evenement en was in die hoedanigheid ook betrokken bij Central Park. Van het allereerste PA-design, tot en met de load-out begeleidt US alle geluidsgereleerde zaken. Van bijvoorbeeld de rider-inventarisatie tot de geluidsbeheersing en van sub opstelling tot de crew indeling, US adviseert, assisteert en produceert om zo het beste resultaat voor het evenement, crew en bezoeker te behalen.

"Voor het project Central Park zijn we gezien de positionering van het park op zoek gegaan naar het ultieme geluidssysteem om te voldoen aan de eisen en wensen die daar vandaag de dag aan gesteld worden", vertelt Robin Swanen. "In overleg met onze partners Purple Group & Peak Audio zijn we uitgekomen op een d&b GSL & KSL systeem in combinatie met d&b SL subs. De bezoeker, (gast)-technici en organisatie waren erg te spreken over de kwaliteit van het systeem. Door het uitvoerig monitoren van de geluidswaardes met behulp van Metrao meetsystemen en het directe overleg met de technische crew, hebben wij een perfect resultaat kunnen behalen in de binnenstad van Utrecht."

Gear:

Main PA: 02x 12 d&b GSL8/12
 Main off PA: 02x 04 d&b KSL8
 Front Fills: 06x 02 d&b Y8/12
 Subs: 12x 02 d&b SLG Sub
 Delays: 02x 08 d&b KSL8/12

THE STADIUM TRIO

„THE POWERHOUSE IS IN THE HOUSE!“

THE WASH

PROTEUS BRUTUS™
70,000 lumens of cutting power!

THE BEAM

PROTEUS EXCALIBUR™
Brightest IP65 full-featured beam fixture ever!

THE SPOT

PROTEUS MAXIMUS™
Market-proven all-purpose power luminaire!

PROTEUS™

THE **ULTIMATE POWERHOUSE TRIO** FOR LONG THROW IMPACT **INDOORS OR OUT!**

www.elationlighting.eu

055 - 534 0666
SALES@QLED-BV.NL
WWW.Q-LED.COM

055 - 534 1100
INFO@QC-EVENTGROUP.NL
WWW.QC-EVENTGROUP.NL

Event Group
Your success is our business

HIGH-END SERVICE FOR LARGE VIDEO DISPLAY SOLUTIONS

PRE-PRODUCTION BUILD LEARN SUPPORT PROGRAMMING

Q-LED, opgericht in 2010, is een bedrijf dat zich richt op het leveren van hoogwaardige diensten met betrekking tot de inzet van grote videodisplay-oplossingen.

YOUR SUCCESS IS OUR BUSINESS

CREWSUPPORT TECHNICAL SUPPORT EDUCATION

Het ondersteuningspunt voor iedere productie:
Crewsupport, School & Opleiding en Technische producties voor Concerten, Theaters, TV studio's, Festivals & Evenementen.

dergelijke moeten dus steeds om dat water heen rijden en zich langs de openbare weg bewegen, dat is ook wel een dingetje hier”, vertelt Schouwenaars, die aangeeft dat de locatie met nóg een ‘dingetje’ te maken heeft. “Je hebt hier te maken met veel omwonenden en voor hen is het best vervelend dat hun park twee weken gesloten is en er voor hun deur met heftrucks gereden wordt en bijvoorbeeld geluid van aggregaten te horen is. Dit is een park waar normaal gesproken veel buurtbewoners samen komen om bijvoorbeeld te barbecueën. Dan is het best lastig om tegen die mensen te zeggen dat ze nu het park twee weken lang niet in mogen. We hebben daarom iemand die eigenlijk de hele dat bezig is om die mensen te woord te staan en dat allemaal te managen.”

MEEDENKEN

De opbouw verloopt ondertussen soepel en dat is mede te danken aan het feit dat Be Produced veelal met vaste leveranciers werkt. “Purple Group verzorgt onze techniek op de mainstage, Music & Show Productions doet dat voor de spiegeltent en de siteverlichting. Verder hebben we partijen als Van Ham Tenten, Gigant, Doornbos, Massa Verhuur, F&L Powerrental...stuk voor stuk gerenommeerde partijen die we goed kennen. Dat is prettig werken. Andersom proberen

De bijdrage van F&L Powerrental

F&L Powerrental heeft ervoor gezorgd dat stroom, licht en water aanwezig waren tijdens Central Park. Het is mooi om te zien hoe alle partijen er samen voor zorgen dat, in een paar dagen tijd, Park Transwijk wordt omgetoverd tot een plek waar duizenden bezoekers samenkomen om te feesten, te dansen en uit hun dak te gaan. “In een kaal park zijn de basisvoorzieningen voor het opzetten van een festival niet aanwezig. Wij hebben een duurzaam stroom-, water- en lichtnetwerk uit de grond gestampt. De aggregaten stonden uit het zicht van de festivalbezoeker, maar zorgden er samen met de vaste spanningsaansluiting wel voor dat ieder podium voorzien was van stroom en dus geluid. De aggregaten draaiden alleen als dat ook echt nodig was. De lichtmasten voor terreinverlichting flikkerden als dat de bedoeling was en de horecagelegenheden konden frituren, bakken, braden en water tappen dankzij onze water- en stroompunten. Het was weer een prachtig feest”, aldus F&L Powerrental, de specialist voor verhuur van tijdelijke stroom-, water-, licht-, en warmtevoorzieningen.

BRING EVENTS TO LIVE

MET DE VISUELE EXPERTS VAN MHB

LED-SCHERMEN

ROE

PROJECTIE

Panasonic

LICHT

ROBE

PLAYOUT

Met de combinatie van de **allerbeste apparatuur** én de **expertise** van MHB, komen we samen tot de beste **visuele producties**. Of je nu **volledig ontzorgd** wil worden óf als je alleen op zoek bent naar **materiaal**, wij staan tot je beschikking.

wij voor hen ook interessant te zijn, bijvoorbeeld door goed mee te denken. Als een ledpartner zegt dat ze geen 6 mm-scherm hebben, maar bijvoorbeeld wel 3 mm, dan gaan we daarmee akkoord. Zegt Purple dat ze geen Robe kunnen aanbieden, maar wel Martin hebben, dan vinden we dat in deze tijden ook niet erg. Als je zo met elkaar omgaat, dan werkt het voor iedereen een stuk makkelijker. Je hebt elkaar allemaal nodig om er een mooi feest van te maken en dat moeten we vooral blijven doortrekken met zijn allen.”

WERKGELEGENHEID

Schouwenaars kijkt ondertussen tevreden uit over het festivalterrein. “Het is lekker om weer buiten te spelen. De

eerste grote productie die wij weer hadden was Intents. Toch was dat ook wel weer even schakelen: vroeg beginnen, laat thuis, maar het is echt een verademing om weer je ding te kunnen doen en iedereen aan de gang te zien. Want dat is ook wel een item hoor: buiten dat we een feest organiseren, bieden we ook heel veel mensen werkgelegenheid in deze branche. Hier zijn we gemiddeld met een man of honderd aan het werk. In coronatijd is die impact echt onderschat.”

MOOIE MOMENTEN

Ook tijdens de showdagen zijn Schouwenaars en consorten nog druk, geeft hij aan: “Voor de changovers hebben we stagemands en er is ook een

DE BIJDRAGE VAN BAADJOU
FILM & STAGE PRODUCTIONS
Baadjou Film & Stage Productions verzorgde in opdracht van The Zoo Events de live registratie op Central Park. Met een multicam-set stond het team op verschillende plekken rondom de mainstage om de artiesten en het swingende publiek te vangen. “De beelden waren te zien op grote LED-schermen van onze partner Djem, naast het podium én op de schermen van het Skydeck”, vertelt Marc Baadjou. “Iedere artiest stond een uur on stage, maakte er een waar feestje van en speelde met onze camera’s. Achter het podium stond onze regie-bus, van waaruit alle optredens live geregistreerd en geschakeld werden.

De set-up bestond uit:

- 9 Enthousiaste & gedreven Baadjou crewleden
- 5 BMD Ursa G2 Broadcast Camera’s waarvan eentje voorzien van Hollywood Wireless Video Transmitter
- 1 BMD Atem Production Studio 4K 1 M/E voor regie op LED Wings
- 1 BMD Atem Mini Extreme voor regie op Skydeck schermen
- 1 BMD Camera Control Panel
- 2 Hollywood Wireless Intercomsets
- Kilometers aan kabels, converters, screens, recorders en een ventilator en water tegen de warmte!

partij die het hele hospitality-gebeuren voor de artiesten regelt. Zelf zijn we vooral ‘vliegende keep’. We springen in waar het nodig is om te blijven zorgen dat alles het hele weekend goed blijft lopen.” Aan de voorbereiding zal het in ieder geval niet liggen en zo kan worden uitgekeken naar de mooie momenten die een productie als deze met zich meebrengt: “Het moment waarop het helemaal klaar is en iedereen met een gerust gevoel naar de showdag toeleeft bijvoorbeeld”, geeft Schouwenaars aan. “Ook de momenten waarop je het publiek ziet genieten zijn fantastisch, maar na de afgelopen jaren kijk ik toch vooral naar de productie zelf. Dat het dadelijk allemaal staat zoals we het bedacht hebben, alles blijkt te kloppen en we het dus ‘gewoon’ weer met zijn allen geflikt hebben.” <

VERENIGING VAN
EVENEMENTENMAKERS

MOJO®
RENTAL
ALLAREAS

production *world*
Shaping ideas into successful events
www.productionworld.nl

Layher®
Meer mogelijk. Het systeem voor steigers.
Lissenveld 18 4941 VL Raamsdonksveer
+31 (0)162 58 68 00
mail@layher.nl www.layher.nl

VIDEOREGISTRATIE | LIVESTREAMING
WWW.VINKEVISION.NL

Since 1928 **#Venueof
alifetime**
www.olympischstadion.nl

 evenementenverzekeringen
De specialist in het
verzekeren van: Sport - Dance -
Festivals - Cultuur - Schade ZZP -
Beurzen Horeca Schade MKB
078 - 677 3265 - www.evenementverzekerd.nl
www.facebook.com/evenementverzekerd.nl

the production factory
WWW.PROFAC.NL

ShowTex
AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION
www.showtex.com

**Rotterdam
Rigging**
rotterdam-rigging.nl

MAI Medische
diensten bv
www.mai.nl

 Bredenoord
OUR ENERGY. YOUR POWER.
Event power nodig?
Bel Niels Sprenger
06 51 35 7443

artlogic®
people network
020 2087106 | 013 2201106 | artlogic.nl

Over VVEM:

De Vereniging Van EvenementenMakers is in 2001 opgericht als brancheorganisatie voor professionals in de publieksevenementenbranche.

De VVEM vertegenwoordigt bedrijven uit verschillende hoeken van de evenementen-branche. Zowel organisatoren, locatie-verstrekkers als leveranciers vinden hun plek binnen deze brancheorganisatie. Kwaliteit, veiligheid en professionaliteit worden als kenmerken uitgedragen. De leden kunnen naar workshops gaan, die op de evenementenpraktijk zijn toegespitst. Er zijn ook vele andere momenten om elkaar te treffen. Directie, secretariaat en kenniscentrum staan klaar om het belang van het maken van goede en veilige evenementen aan te geven en ook andere professionals in de evenementenindustrie te helpen.

Stephensonweg 14 - 4207 HB Gorinchem - T: 0183 822 946
SECRETARIAAT@VVEM.NL - WWW.VVEM.NL

CREWSUPPORT • EDUCATION • TECHNICAL PRODUCTIONS

YOUR SUCCESS IS OUR BUSINESS

24/7 (+31)55-5341100 WWW.QC-EVENTGROUP.NL

EMS

EVENT MEDICAL SERVICE

WWW.EMS.NL

**BRANDWACHTEN
VERHUUR BRANDBLUSSERS**

REGIOSAFE.COM
030-6704815

**SPECIALIST IN
MOBIELE SANITAIRE
OPLOSSINGEN**

VAN OVERBEEK
MOBIELE SANITAIRE OPLOSSINGEN
van-overbeek.nl

SMELT

PORTOFOONS.nl

Overkampsweg 25 • 8102 PH Raalte • Netherlands

WWW.THEPOWERSHOP.NL

SPLENDIT EN CHAUVET PROFESSIONAL:

NIEUWE LOOKS VOOR RACCOON

Racoon stond in april voor het eerst met een eigen show in de grote zaal van Rotterdam Ahoy en pakte daarbij behoorlijk uit. De nieuwe look die daaruit voortkwam is voor een deel op het conto te schrijven van Erwin Van Lokeren, de vaste lichtontwerper van de band. De nieuwe inzichten die hij verwierf tijdens de coronapandemie wierpen in Rotterdam hun vruchten af.

Fotografie Picturesk

“Om de wereld te begrijpen, moet je je er af en toe van afkeren”, schreef de grote Franse filosoof Albert Camus. De wijsheid van deze woorden geldt zelfs wanneer dat ‘afkeren’ niet vrijwillig is, maar wordt veroorzaakt door externe krachten. Lichtontwerper Erwin Van Lokeren kwam daar achter tijdens de Covid-pandemie. Zoals voor alle andere lichtontwerpers, was ook voor hem touren er niet bij tijdens de lockdowns die we hebben meegemaakt.

En op het moment dat alles eindelijk weer startte, begon hij te werken aan de nieuwste tour van een vaste klant: de Zeeuwse band Racoon. Van Lokeren had in deze ‘tourloze’ periode tijd om na te denken over design en over wat hij als een van de belangrijkste taken daarvan ziet: hoe het ontwerp de muziek van zijn opdrachtgevers kan weerspiegelen. “Het was”, zegt hij nu “een tijd om de creativiteit de vrije loop te laten en zichzelf te laten opbouwen.”

EVOLUEREN

In april werd het resultaat van deze creatieve incubatie onthuld tijdens Racoon’s show in Rotterdam Ahoy, waar Van Lokeren en zijn co-designer/systeemtechnicus Bert Ploegh het podium transformeerden met een suggestieve, betoverende lichtshow die werd gemaakt met behulp van CHAUVET Professional Maverick, STRIKE en EPIX armaturen, geleverd door Splendit. “Vanwege Covid hadden we voor deze show veel tijd om nieuwe dingen te bedenken en uit te proberen”, vertelt Van Lokeren. “Er is een nieuwe setlist met nieuwe nummers, waarbij ook een nieuw design nodig was.

Ik probeer de muziek altijd te vertalen in visuele componenten, dat is een groot deel van mijn rol als ontwerper.”

Net zoals muziek zich een weg baant door verschillende contouren en vaak van stemming verandert tijdens hetzelfde nummer, zo evolueerde en vloede ook het lichtontwerp van Van Lokeren en Ploegh met elke noot. Aan het begin van een nummer is er bijvoorbeeld geen frontlicht. In plaats

vooral vanwege de aanwezigheid van camera's. We hadden een goede armatuur nodig waarvan we gemakkelijk de kleurtemperatuur konden aanpassen.” Ook een groep van 50 EPIX Strips droeg bij aan de onderscheidende looks op het podium. Op de podiumvloer, gerangschikt in een vierkant rond de band, zorgden ze voor uplighting en lieten ze het hele podium gloeien. “Voor fans die op de bovenste verdieping van de arena zaten, zorgden ze voor een geweldige uitstraling”, vertelt Van Lokeren.

GEVOEL VOOR DIMENSIE

Het geometrische effect op het podiumdek was slechts een van de unieke details die Van Lokeren en Ploegh aan dit ontwerp toevoegden. Ze omvatten ook een boeiend gevoel van dimensie door de videopanelen achter een transparante achtergrond te plaatsen. “Voor deze arenashow wilde ik iets doen met een backdrop in combinatie met video”, zegt Van Lokeren daarover. “Ik ben geen grote fan van videopanelen die open en bloot in de lucht hangen als ze niet worden gebruikt, dus voor deze show hebben we ze achter de achtergrond geplaatst. Op deze manier zijn ze uit het zicht als ze niet aan staan en kunnen we de backdrop altijd en overal volledig benutten.”

“De combinatie van video en backdrop paste perfect bij de show”, besluit Van Lokeren, die opmerkt dat het tekenend is voor zijn nieuwe manier van denken. Dat is geen verrassing, want zoals Camus al zo wijs opmerkte: een stap buiten de dagelijkse wereld kan af en toe nu eenmaal leiden tot een stijgende creativiteit. <

daarvan wordt een donkere, emotionele sfeer gecreëerd met UV-licht van bovenaf en een rode band van low light die over het upstage-dek loopt. En dan, wanneer het lied echt loskomt, is er een stormloop van specials van de Maverick MK3-profiel, MK2 Spot en STRIKE 1-armaturen vanuit het rig.

ONDERSCHEIDENDE LOOKS

De ontwerpers gebruikten 93 Maverick MK1 Profiles en vertrouwden erop voor een verscheidenheid aan functies, waaronder key lighting. “Ze waren perfect, met veel output”, zegt Van Lokeren over het 820 watt led-armatuur. “Dit was een belangrijk punt voor ons op deze locatie,

JB-Lighting P9 Spot

€90,00

HUURPRIJS PER DAG

BEAMSPOT

- 330W witte led
- 15.000 lumen
- CRI \geq 70
- 3,4° - 54° zoombereik
- 29 dB(A)
- 17 kg

JB-Lighting P12 Profiel HC

€165,00

HUURPRIJS PER DAG

PROFIELSPOT

- 640W witte led
- 19.000 lumen
- CRI \geq 90
- 5,7° - 60° zoombereik
- 29 dB(A)
- 23 kg

JB-Lighting P18 Profiel HP

€225,00

HUURPRIJS PER DAG

PROFIELSPOT

- 1.100W witte led
- 40.000 lumen
- CRI \geq 70
- 6,5° - 54° zoombereik
- 29 dB(A)
- 32 kg

PEITSMAN ROTTERDAM

Innsbruckweg 97
3047 AG Rotterdam

+31 (0)10 414 7527
rotterdam@peitsman.com

www.peitsman.com/rotterdam

PEITSMAN UTRECHT

Zonnebaan 42
3542 EG Utrecht

+31 (0)30 666 5258
utrecht@peitsman.com

www.peitsman.com/utrecht

PEITSMAN ZWOLLE

Conradstraat 4B
8013 RN Zwolle

+31 (0)38 200 1543
zwolle@peitsman.com

www.peitsman.com/zwolle

NEXT TRUSS NIEUWE EIGENAAR INTERNAL T.C. – VERHUURTAK NAAR AED GROUP

NEXT Truss uit Leeuwarden heeft met onmiddellijke ingang de Nederlandse trussfabrikant Internal T.C. overgenomen. De verhuurvloot (en –activiteiten) zijn op hun beurt naar AED Group gegaan. NEXT Truss, Internal T.C. en AED Group zullen zo samen de toekomst van de AV-industrie blijven definiëren. Alle medewerkers van Internal T.C. blijven aan boord in de nieuwe organisatie.

Fotografie Jorrit Lousberg

Internal T.C. fabriceert sinds 2003 truss-structuren voor de evenementenindustrie. Zij bieden zowel standaard als op maat gemaakte systemen van de hoogste kwaliteit, met een sterke focus op klantenservice. Er is nog volop potentieel voor toekomstige groei binnen Internal T.C., en voor uitbreiding van NEXT Truss. Sinds de start van NEXT Truss in 2019 zit het bedrijf in een groeitraject, met als doel binnen vijf jaar een wereldspeler te worden en een leidende marktpositie in de evenementenbranche te creëren.

VERHUUR NAAR AED GROUP

De verhuurtak van Internal T.C. wordt vanaf nu geëxploiteerd door AED

Group (tevens mede-eigenaar van NEXT Truss), dat zowel nieuwe als bestaande klanten zal voorzien van rigging- en trussingmateriaal vanuit de lokale hub in Venray. Op termijn zal bekeken worden om de verhuurvloot verder uit te breiden met bijkomende AV-producten (zoals show- en beursverlichting) van AED Group om de lokale markt nog verder te ondersteunen.

De overname van Internal T.C. past goed bij de strategie en ambities van NEXT Truss. De vaardigheid en ervaring die beschikbaar zijn bij Internal T.C. zullen een positieve bijdrage

leveren aan de toekomstige groei van NEXT Truss en aan nieuwe productontwikkeling.

EÉN DAK

Het personeel en de contacten blijven bij beide bedrijven ongewijzigd, met behoud van alle vaardigheden en ervaring. NEXT Truss en Internal T.C. zullen onder één dak opereren, waar management en operations zullen worden geïntegreerd om schaalvoor- delen te behalen voor zowel klanten als leveranciers. <

Meer info: www.next-truss.com

www.internal.nl - www.aedgroup.com

webex Devices.

...s you love. Security you trust.

ISE 2022

FRAAI DEBUUT IN BARCELONA

Het duurde even, maar half mei was daar dan eindelijk de eerste editie van Integrated Systems Europe in nieuwe thuishaven Barcelona. Vanuit 151 landen trokken bijna 44.000 unieke bezoekers (goed voor meer dan 90.000 bezoeken aan de beurs) langs de standhouders. Van beide kanten bleek de behoefte aan 'elkaar eindelijk weer ontmoeten' groot. We lichten er hier wat zaken uit die op de Spaanse beursvloer te zien waren.

Het was de eerste volledige ISE-editie sinds februari 2020, toen de beurs voor het laatst plaatsvond in de RAI in Amsterdam. Naast de beurs zelf was er een uitgebreid conferentieprogramma en waren ook twee fraaie projectiemapping projecten in het centrum van Barcelona te zien. Mike Blackman, Managing Director van ISE, was na afloop trots op wat in de Spaanse stad is neergezet: "We zijn zo blij dat we onze exposanten en partners een succesvol platform hebben geboden om hun innovaties en technologische oplossingen te presenteren. Nu we allemaal herstellen van de impact van de pandemie, is het geweldig om hier in Barcelona te zijn met wat voelde als een 'normale' ISE in zijn nieuwe thuis. We kijken ernaar uit om voort te bouwen op dit succes en om op 31 januari volgend jaar terug te keren voor een nieuwe, energieke, opwindende en inspirerende ISE, hier op de Gran Vía."

ABSEN

Eén van de partijen die ook weer present was in Barcelona is Absen, dat de beurs aangreep voor de internationale première van haar nieuwste LED series, waaronder de nieuwe AX Pro serie van MiniLED, de MR serie van professionele vloertegelschermen en de nieuwe 0,9mm Clear Cobalt (CL) MicoLED - naast een indrukwekkende real-time virtual studio-set. Bezoekers werden begroet door twee driehoekige ledschermen die waren opgehangen boven de receptie en

waren vervaardigd uit Absen's awardwinende Polaris serie. Aan weerszijden van de stand toonde Absen speciale LED-oplossingen voor verschillende markten (waaronder retail, entertainment, bedrijven en stadions). De virtual studio-set van Absen diende als het centrale element en stal de show.

"De virtual production stage was een enorm gespreksonderwerp, niet alleen voor klanten die ons op de stand ontmoeten, maar ook voor onze vrienden uit de branche", vertelt Jess Golding, Europees merk- en marketingdirecteur van Absen. "Het was geweldig om het te kunnen laten zien aan mensen die meer willen weten over de mogelijkheden die VR-studio's

hen kunnen bieden. Daarom hebben we een gemakkelijke en toegankelijke manier gemaakt voor mensen om kennis te maken met alle elementen die samen het hele ecosysteem vormen. Het is ongelooflijk goed ontvangen." Dat hele ecosysteem werd overigens samen met verschillende partners gerealiseerd, waaronder Publitec, ARRI, Stype, VPX Studios, L&L, Brompton en Analog Way.

PANASONIC

Bij Panasonic draaide alles om het thema '4K Everywhere' en was onder andere de PT-RQ25K serie te zien. Het gaat om een nieuwe 20.000 lumen 3-chip DLP 4K-laserprojectieserie die kan zorgen voor een verbazingwekkende visuele ervaring. De PT-RQ25K is 40% kleiner en 35% lichter dan zijn voorganger en is uitermate eenvoudig toepasbaar bij verhuur- en staggangactiviteiten.

Ook de kleinste en lichtste 20.000 lumen LCD-projector ter wereld (de PT-MZ20K) was op de beursvloer te vinden. Ideaal bij veel verschillende toepassingen, zoals zakelijke bijeenkomsten, collegezalen en hybride omgevingen. De beeldkwaliteit is ronduit indrukwekkend. Dat laatste geldt zeker ook voor Panasonic's SOLID SHINE laserprojectoren (de PT-TMZ400 en PT-LMZ460 series). Ze tillen communicatie naar een ongekend niveau, met scherpe en gedetailleerde beelden, ook in lichte ruimtes. De lichtbehuizing en de Quick >

Startup (in één seconde begint het projecteren vanuit stand-by) maken een flexibele installatie mogelijk. Verder toonde Panasonic haar nieuwe serie professionele beeldschermen. De EQ2-serie van professionele 4K LCD-schermen is ontworpen om te voldoen aan de steeds breder wordende behoeften in bedrijfsgebouwen en klaslokalen. De serie die uitblinkt in duurzaamheid biedt een hoge zichtbaarheid en een groot aantal handige connectiviteitsfuncties in zes schermformaten (86/75/65/55/50/43-inch). Voor eenvoudige samenwerking in een vergadering of klaslokaal ondersteunt de EQ2-serie de Intel® SDM-slot (Smart Display Module), die kan worden gebruikt met Panasonic's draadloze presentatiesysteem, PressIT. Er is ook een ingebouwde whiteboard-functie om aantekeningen te maken op het beeldscherm en in/uit te zoomen met de computermuis. De schermen zijn vanaf deze zomer verkrijgbaar.

"De mogelijkheid om met optimale flexibiliteit samen te werken en te creëren, waar je ook bent, is nog nooit zo belangrijk geweest", zegt Hartmut Kulesa, European Marketing Manager voor Panasonic Visual Solutions. "Daarom richten we ons op het leveren van de meest meeslepende en collaboratieve 4K AV-oplossingen voor bedrijven, onderwijs en entertainment. We zijn nu al de enige fabrikant ter wereld die een 4K-portfolio aanbiedt met displays tot 98" en projectoren tot 50.000 lumen. En onze nieuwe innovatieve producten die we hier hebben aangekondigd, zullen onze reputatie als de toonaangevende 4K-leverancier alleen maar versterken."

SHURE

Op de stand van Shure waren o.a. de componenten van het Shure Microflex Ecosystem te zien, een flexibel systeem dat oplossingen biedt voor alle soorten ruimtes. Het gaat om een volledig assortiment van gekoppelde standaard-, array- en draadloze microfoons, in combinatie met hardware en software DSP's en luidsprekers die accurate audiodekking en de beste prestaties bieden voor AV-conferenties, geluidsversterking en opnametoepassingen. Het Microflex Ecosystem kan precies aan je wensen worden aangepast, voor een toonaangevende samenwerkingservaring in elke ruimte.

Ook het Stem Ecosystem kreeg aandacht. Het gaat daarbij om gekoppelde wand- en tafelspeakerphones, een array-microfoon voor het plafond, luidsprekers en aparte regelsystemen die kunnen worden gecombineerd en aangepast aan elke ruimte en elk soort vergadering. Zo kunnen alle deelnemers aan de vergadering vrij spreken en is de audio altijd uitstekend.

ANALOG WAY

Analog Way lanceerde Zenith 100 & Zenith 200 op ISE, de nieuwe high-performance, multi-screen en multi-layer 4K60 presentatie switchers en videowall processors, gebouwd op basis van het krachtige Alta

Analog Way Alta 4K

4K platform. Enkele belangrijke features: tot 16 inputs en 6 outputs, veelzijdige 4K connectiviteit (HDMI 2.0; DP 1.2; 12G-SDI; SFP+), 4K60 10-bit 4:4:4 processing met ultra-low latency, real time HDR/SDR conversie en mixing en geavanceerde kleurcorrectie met custom 3D LUTs. Daarnaast tot 4 outputs (te configureren als single screens of hard/soft-edge widescreens), live background + tot vier 4K60 mixing layers/acht 4K60 split layers. Ongebruikte outputs te configureren als auxiliary outputs op 1080p60. Geavanceerde audio processing met optioneel Dante audio support, multiviewer output met custom size widgets, RTMP-based live streaming en intuïtieve HTML5-based user interface.

ROE VISUAL

Absolute showstopper bij ROE Visual was Black Quartz. Het Black Quartz LED-panel is de premium oplossing voor outdoor events. Beschikbaar in een 4.6 of 3.9 pixel pitch variant, met uitstekende LED-

prestaties. Met een enorme helderheid (5000 nits) en gemeenschappelijk kathode zwarte LED is ook bij vol daglicht maximale impact gegarandeerd.

Daarnaast toonde ROE Visual de (curved) modellen Ruby RB1.5 en RB1.9b op de beurs. Ze bieden kleurdiepte en brede grijstinten om nauwkeurige beelden weer te geven met écht zwart en vloeiende overgangen - en dat met een laag stroomverbruik. Een brede kijkhoek, een geoptimaliseerde zwarte body voor een hoog contrast en een uitgebreid kleurengamma resulteren in opvallende kleuren. Het Ruby-platform is perfect voor film- en broadcasttoepassingen en bij bedrijfsevenementen.

Tot slot was er het veelzijdige LED-platform Opal. Het aanpasbare ontwerp van Opal, gebaseerd op 300x300mm en 600x600mm LED-modules, vertaalt zich in verschillende frame-afmetingen die kunnen worden gecombineerd als bouwstenen, waardoor er ruimte ontstaat voor artistieke, meeslepende displays die allesbehalve standaard zijn.

UNILUMIN

Het was de UpanelSII die bij Unilumin de meeste aandacht van de bezoekers kreeg. Het is het paradepaardje van Unilumin's professionele display series. Werkt met 5G bandbreedte met een sta-

biële data load en real time high-quality transmissie. De serie voldoet perfect aan de weergave-eisen in broadcast- en monitoringruimtes.

INFILED

Op de stand van INFiLED waren meer dan tien installaties te zien waarbij de nieuwe producten en technologieën van het bedrijf gebruikt werden. Eyecatcher van INFiLED was onder andere een 4K WP0.9m4 videowall, die ideaal is voor toepassing in Command-and-Control Rooms. Ook was er een volledig operationele 3x3x3m XR-studio waar realtime

demonstraties plaatsvonden van geavanceerde film- en broadcastmogelijkheden. Daarnaast waren er verschillende curved LED-displays voor binnen en buiten en was er de TITAN-X: de ultieme transparante tour-oplossing, waar we hier nog even dieper op ingaan. TITAN-X heeft een pixelbereik van 8,3 mm en een hoge transparantiegraad van 70%. Hij biedt uitstekende weergaveprestaties voor geavanceerde visuele effecten op het podium. Dankzij het unieke driehoekige opvouwbare windverstevingssysteem aan de achterzijde kan hij windsnelheden van 20 m/sec aan, terwijl het scherm >

FUZE
2812

FUZE
712

FUZE
1910

FUZE SERIES

BEAMZLIGHTING.COM

**STAGEHANDS
LICHTCREW
VIDEOCREW**

CONTACT US!
PLANNING@MKRNEDERLAND.COM

**SOUNDCREW
HEFTRUCK-
CHAUFFEURS**

CHECK OUR WEBSITE NOW!
WWW.MKRNEDERLAND.COM

een hoogte tot 24 meter kan bereiken. Dankzij een speciaal dollysysteem wordt de installatietijd naar een nieuw niveau versneld. Met een hoge helderheid van 5000 nits en IP65-bescherming is het een betrouwbare en robuuste keuze voor bij alle licht- en weersomstandigheden. De TITAN-X kan worden aangepast en geassembleerd onder hoeken van ± 15 graden, waardoor ook curve-effecten gerealiseerd kunnen worden.

VOGEL'S PROFESSIONAL

Vogel's Professional toonde haar nieuwste professionele AV-bevestigingsoplossingen op ISE. Zo waren er de elektrische displayliften uit de gloednieuwe RISE serie. De liften zijn geschikt voor interactieve

schermen tot 86 inch en 120 kilo. Met één druk op de knop beweegt het display veilig en erg snel (50 of 80 mm/sec) naar de gewenste hoogte. Ideaal voor gebruik in de educatiebranche en corporate omgevingen. De displayliften hebben qua hoogte een verstelbereik van 980 mm. Vogel's biedt als accessoire inklapbare whiteboards aan die aan beide zijden van het display worden bevestigd. Er zijn meerdere liftvarianten verkrijgbaar: vloerstandaard, verrijdbare trolley of gemonteerd op de vloer (inclusief wandmontagebeugel).

Op de Vogel's stand was ook de recent geïntroduceerde PFTE 7120 te bewonderen. Deze stijlvolle elektrische trolley voor LED walls biedt flexibiliteit,

gebruiksgemak, maximale veiligheid (TÜV-gecertificeerd) en buitengewone kwaliteit. Middels een speciale LED wall interface wordt er eenvoudig een LED wall op gemonteerd. Ook is de trolley geschikt voor LCD displays vanaf 98 inch met een gewicht tot 225 kg.

Tot slot waren er de PFW 6706 video wall pop-out beugels. Dankzij deze beugels worden LCD videowalls nóg sneller en eenvoudiger geïnstalleerd in staande of liggende positie. De beugel (excl. display interface strips) is geschikt voor displays van 40 tot 65 inch en max. 45 kg. Het pop-out mechanisme met enkelvoudige vergrendeling zorgt ervoor dat het display altijd waterpas blijft. De pop-out beugels zijn te gebruiken voor rechtstreekse wandmontage, echter ook compatibel met het modulaire Vogel's Connect-it systeem. Zo is er een videowalloplossing te creëren van vloer tot plafond, vloer tot wand of gemonteerd op de vloer.

LIGHTWARE

Bij Lightware is men terecht trots op het feit dat Lightware's Unified Communications-krachtpatser, de Taurus UCX, de prestigieuze 'Best of Show'-prijs heeft gewonnen tijdens ISE. Deze belangrijke prestatie erkent Taurus UCX als de beste oplossing voor vergaderruimten en samenwerkingsruimten waar eindgebruikers zo naadloos en gemakkelijk mogelijk met elkaar moeten verbinden. De Taurus UCX is een universele matrixswitcher die is ontworpen om de veelvoorkomende uitdagingen van vergaderruimten en samenwerkingsomgevingen aan te >

Fairlight Academy

Trainingen 2022

FAIRLIGHT

Diverse L-Acoustics trainingen gaan weer van start op de Fairlight Academy:

System & Workflow
K3

Variable Curvature line Source
loudspeaker System Calibration
System & Workflow
K3

16 augustus 2022
17 augustus 2022
8 november 2022
9 november 2022
22 november 2022
23 november 2022

MEER INFORMATIE EN INSCHRIJVEN VIA
WWW.FAIRLIGHT.NL

^
Lightware Taurus UCX-4x2-HC30D
Avonic CM93-IP
v

pakken door gebruik te maken van USB-C-technologie die het beheer van audio-, video-, besturings- en Ethernet-signalen via één enkele kabel vereenvoudigt. Met dit unieke apparaat kunnen gebruikers hun inhoud delen, van host wisselen en hun vergaderruimte intuïtiever dan ooit tevoren besturen.

DIGITAL PROJECTION

Bij Digital Projection draaide veel om het Modular Laser System, dat twee jaar terug nog in Amsterdam geïntroduceerd werd. Deze projectietechnologie is gebaseerd op het scheiden van de lichtbron, met het bijbehorende vermogen en thermisch beheer, naar een externe locatie. Daardoor is een kleine, compacte projectie'head' mogelijk die alleen de minimale optische en videoverwerking bevat. Groot voordeel is dat de projector vele malen kleiner en stiller wordt. De Satellite MLS is ontwikkeld rond WUXGA, native 4K- en 8K-resoluties en bevat ook de toonaangevende 'MultiView'-technologie van Digital Projection, die echt meeslepende, collaboratieve en interactieve 3D-ervaringen biedt. Met MultiView kan een enkele projector, die ultrasnelle framesnelheden produceert, meerdere kijkers accommoderen, die elk worden gevolgd en elk zicht op het beeld hebben dat past bij hun veranderende positie. Gebruikers kunnen elkaar dus zien en met elkaar communiceren op een echt gedeelde, collaboratieve manier. De mogelijkheden voor deze technologie zijn eindeloos voor visualisatie-toepassingen, virtuele attracties in themaparken, maar ook musea: een virtuele rondleiding door een oud gebouw of een levensechte ervaring van een onschatbaar object is nu mogelijk dankzij MultiView-technologie, aangezien bezoekers de

uitleg van de gids kunnen volgen vanuit hun eigen perspectief.

Digital Projection staat bekend om zijn projectoren met enorme helderheid. Bezoekers konden in Barcelona zien dat ze kunnen profiteren van deze baanbrekende innovaties met behulp van de single-chip projectorplatforms van Digital Projection. De ultraheldere, 23.000 lumen 1-Chip DLP M-Vision 23000-projector werd ook tentoongesteld op de stand, een ideale oplossing voor grote zalen en mappingtoepassingen. Met ingebouwde ColorBoost + Red Laser-technologie, die verbluffend verzadigde kleuren creëert tegen een 1-Chip DLP-prijs, biedt deze projector een uiterst concurrerend alternatief voor 3-Chip DLP-oplossingen.

AVONIC

Tot slot nieuws van Avonic, over de CM93: de meest veelzijdige PTZ camera van Avonic tot nu toe. De nieuwe standaard in 4K PTZ camera's levert een 4K Ultra HD beeldkwaliteit met 60 frames per seconde. Ontworpen voor vaste

installaties en in staat om 50x zoom in Full HD resolutie en 30x zoom in 4K UHD resolutie te laten zien. De PTZ camera is uitgerust met een groothoeklens van 59,2 graden en gelijktijdige HDMI 2.0-, 3G-SDI-, USB 2.0- en low latency IP-stream-ethernet uitgangen. De hoogwaardige Sony CMOS sensor met HDR-ondersteuning en hoge signaalruisverhouding kan zelfs bij matige lichtomstandigheden een onberispelijke beeldkwaliteit leveren. De functionaliteit kan optioneel uitgebreid worden met functies die meestal te vinden zijn op camera's van studiokwaliteit, waaronder tally light, instelbare kleurenmatrix en SRT-streaming. De CM93 is standaard verkrijgbaar voor IP-toepassingen maar ook verkrijgbaar met het uiterst efficiënte NDI®|HX protocol, dat de overstap naar een volledig IP-gebaseerde infrastructuur mogelijk maakt, zelfs voor mobiele toepassingen. Pan, tilt en zoom jezelf naar uitstekende 4K videocontent van hoge kwaliteit met Avonic CM90 series PTZ-camera's. Leverbaar in zwart en wit en verkrijgbaar in het derde kwartaal van dit jaar. <

Abonnee Aanbieding 2022

Ontvang nu ruim 35% korting op het reguliere abonneetarief: u betaalt slechts € 25,- ipv € 41,-

U ontvangt naast vakinformatie vele voordelen. Abonneer u nu op het vakblad AV&Entertainment Magazine.

ABONNEE VOORDELEN:

- 6 maal per jaar uw eigen vakblad op de deurmat
- Actueel nieuws op www.av-entertainment.nl
- 10 maal per jaar uw eigen digitale AV&Entertainment Magazine nieuwsbrief
- Extra korting op lezersaanbiedingen in uw vakblad
- AV&Entertainment Magazine abonnees ontvangen ook 15% abonneekorting op andere tijdschriften van de uitgeverij van Van Munster Media Groep (www.vanmunstermedia.nl): PUUR Porsche Magazine, Great British Cars, Bodylife Benelux, Meeting Magazine, Rivierenland Business, Vallei Business, Oost-Gelderland Business, Noord Limburg Business, ELF, PANNA

Indien u geïnteresseerd bent in een van deze uitgaven, kunt u bellen met onze klantenservice op: 024-373 8505 (elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 uur en 12.00 uur).

U kunt u ook abonneren op AV&Entertainment Magazine via de website: www.av-entertainment.nl

AV&Entertainment
MAGAZINE

JAARGANG 18 | NUMMER 3 | JULI 2022
www.av-entertainment.nl

van
munster
media
publishers | factory

Een uitgave van
VAN MUNSTER MEDIA PUBLISHERS
Postbus 6684 | 6503 GD Nijmegen,
Kerkenbos 10-75h | 6546 BB Nijmegen
T: 024 - 3 738 505 | F: 024 - 3 730 933

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Teun van Thiel
teun@av-entertainment.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Arnout van der Hoek, John Huijbregts,
Ulco Schuurmans, Henk Hendrikx
Email: info@av-entertainment.nl

VORMGEVING
Jan-Willem Bouwman
Joost Franken

MEDIA-ADVIES VAN MUNSTER MEDIA B.V.
René Janssen T: 024-373 8055
E: rene@av-entertainment.nl

Voor advertentietarieven, neem contact op met onze media-adviseurs of ga naar www.av-entertainment.nl

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement bedraagt € 41,- (excl. B.T.W.)
Abonnementen hebben een looptijd van een jaar (tot 31 december) en worden automatisch verlengd. Opzeggen kan schriftelijk en dient ieder jaar vóór 31 oktober te gebeuren.

Vragen over abonnementen en bestellingen kunt u richten aan de afdeling Abonnementenbeheer. Dagelijks telefonisch bereikbaar van 09.00 uur tot 12.00 uur,
T: 024-373 8505,
E: abonnementenbeheer@vanmunstermedia.nl

Nabestellingen: Oude nummers telefonisch bestellen via 024-373 4467

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden.

ABONNEES ONTVANGEN

- 6 keer per jaar het vakblad
- Toegang tot het volledige archief op www.av-entertainment.nl
- Korting op lezersaanbiedingen AV&Entertainment Magazine
- Gratis opname bedrijvengids

Simplifying setup for live streaming systems

The Everet EVP NDI series supports NDIv5 and SRT. Offering high quality video, tally and control using a standard gigabit enabled network and native integration of industry standard video software.

- PTZ camera with NDI|HX, SRT and PoE
- High Quality 12x, 20x and 35x Optical Zoom Lens
- Light Sensitive
- IP, HDMI, 3G-SDI, USB3.0 output

SHURE

NIEUW

DE KOPLOPER VAN DE ARRAY MICROFOONS

SHURE'S NIEUWE MXA920

De marktleidende MXA910 heeft het gebruik van plafondarraymicrofoons populair gemaakt in vergaderruimten van bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden. Nu is Shure klaar om zelfs de meest veeleisende AV-integrators en IT-professionals de nieuwe standaard in plafondarraymicrofoons aan te bieden, met de nieuwe MXA920! Deze nieuwe plafondarraymicrofoons beschikken over Automatic Coverage™-technologie en next generation array-architectuur voor een soepele en snelle installatie én verbeterde spraakkwaliteit.

Meer info & specs

www.output.nl

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
info@output.nl
www.output.nl